

แนวทางการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนมาตรฐานสากล

World-Class Standard School Instruction Guidelines

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการจัดการเรียนรู้

ในโรงเรียนมาตรฐานสากล

World-Class Standard School
Instruction Guidelines

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล World-Class Standard School Instruction Guidelines

ปีที่พิมพ์	พุทธศักราช 2553
จำนวนพิมพ์	5,000 เล่ม
ลิขสิทธิ์เป็นของ	สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ISBN	978-616-202-203-6
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101 นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

จากเลขธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) เป็นนวัตกรรมจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล ผู้เรียนมีศักยภาพและความสามารถแข่งขันทัดเทียมกับผู้เรียนของนานาชาติ

จากการศึกษาและวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหลักสูตรของนานาชาติ พบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้เป็นลำดับแรก แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์น้อยมาก ซึ่งต่างกับหลักสูตรในหลายๆ ประเทศ อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ไม่สะท้อนให้เห็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมในเรื่อง การเรียนรู้ภาษายุคดิจิทัล การฝึกทักษะความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการคิดประดิษฐ์และสร้างสรรค์งาน สามารถผลิตผลงานที่มีคุณภาพสูง ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมุ่งหวังให้โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเพิ่มเติมสาระความเป็นสากล 4 สาระ ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK) การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service) และโลกศึกษา (Global Education) และให้ความสำคัญในการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาต่างประเทศที่ 2 อีกหนึ่งภาษา รวมทั้งการฝึกทักษะภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้นเพื่อต่อยอดความรู้ที่ได้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นพลโลกมีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติ เป็นเยาวชนไทยรุ่นใหม่ เป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารได้สองภาษา ล้ำหน้าในทางความคิด สามารถผลิตงานได้อย่างสร้างสรรค์และมีจิตร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารแนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ขอขอบคุณคณะทำงานและทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

1 การจัดการเรียนรู้
ในโรงเรียนมาตรฐานสากล

19 ทฤษฎีความรู้
(Theory of Knowledge : TOK)

63 การเขียนความเรียงขั้นสูง
(Extended-Essay)

81 กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์
(CAS : Creativity, Action, Service)

111 โลกศึกษา
(Global Education)

ตอนที่

1

การจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนมาตรฐานสากล

การจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนมาตรฐานสากล

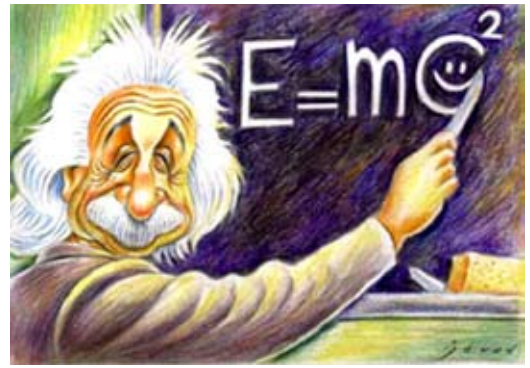
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard) ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World citizen) พัฒนาระดับคุณภาพจัดการเรียนการสอนและการจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานสากล เป็นการต่อยอดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นมาตรฐานชาติ (ตามที่โรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องดำเนินการ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา โดย สมศ. ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545)

โดยภาพรวมคุณลักษณะที่พึงประสงค์พื้นฐานของทั้งสองมาตรฐานเหมือนกัน คือ การจัดการศึกษาให้คนในชาติเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตามปณิธานว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO โดยในศตวรรษที่ 21 ทุกประเทศได้มีการพัฒนาและใช้หลักสูตรการศึกษาที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้ Learn to know, Learn to be, Learn to do เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองของชาติ และ Learn to live together เพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลโลก (มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก)

จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทยและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 ทำให้มีการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสมชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตร ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทักษะกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนี้ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน ขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษา แต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ (สำนักวิชาการ และมาตรฐาน, หน้า 2, 2551)

โรงเรียนมาตรฐานสากลมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก โดยมุ่งหวังที่จะให้โรงเรียนได้พัฒนาต่อยอดคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ มีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ตลอดจนการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน

เยาวชนไทยเติบโตในสังคมโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีและสติปัญญาของมนุษย์ เมื่อคำนึงถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและองค์ความรู้มหาศาลที่กำลังถูกสร้างขึ้น นักเรียนจำเป็นต้องมีทักษะที่จำเป็นเพื่อเผชิญความเปลี่ยนแปลงและใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่า รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้ทักษะด้านเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ไปสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 แต่ข้อเสนอจากงานวิจัยของ enGauge 21st ได้ก้าวไกลไปกว่านั้น ด้วยการนำเสนอทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต การเรียนรู้ และการทำงานในยุคเทคโนโลยี ดังนี้

แผนภาพสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
(แปลความจาก enGauge 21st Century Skills : www.ncrel.org/enGauge)

ความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล (Digital-Age Literacy)

- มีความรู้พื้นฐาน วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี
- รู้ภาษา ข้อมูล และทัศนภาพ (Visual & Information Literacies)
- รู้พหุวัฒนธรรมและมีความตระหนักรู้ในระดับโลก (Multicultural Literacy & Global Awareness)

การคิดประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์ (Inventive Thinking)

- ความสามารถในการปรับตัว-นำตน จัดการกับความซับซ้อน ใฝ่รู้ สร้างสรรค์ กล้าเสี่ยง คิดได้ในระดับสูง และมีเหตุมีผล

การมีผลิตภาพสูง (High Productivity)

- ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญ วางแผน และบริหารจัดการมุ่งผลสำเร็จ และใช้เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพในโลกแห่งความเป็นจริง สามารถผลิตผลงานที่เหมาะสม มีคุณภาพสูง

การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication)

- ความสามารถในการทำงานเป็นทีม การร่วมมือและสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และส่วนรวม

จากสภาพของความเป็นสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ถูกขับเคลื่อนตามสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ ในโลกอย่างหลากหลาย จึงมีความจำเป็นต้องยกระดับผู้เรียนให้ได้มาตรฐานสากล เพราะสังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมที่ประเทศไทยเข้าไปเกี่ยวข้องกับทั้งในบ้านเราหรือย้ายฐานการผลิตไปต่างประเทศ สิ่งแรกที่รีบเร่งพัฒนาคนรุ่นใหม่ คือ ศักยภาพที่เป็นสากล (Global Competency) การที่ประเทศไทยเปิดประตูทางการค้า มีกระแสการไหลเวียนของการลงทุนมายังประเทศไทย กำลังคนรุ่นใหม่จะต้องพัฒนาให้มีความพร้อมระดับสากลในเรื่องการใช้ภาษาที่เป็นสากล ในที่นี้หมายถึงภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศที่ 2 อื่นๆ การมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในขณะที่เดียวกันควรมีความรู้สังคมเรา สังคมเขา เพื่อสามารถปรับรับให้เหมาะสมกับสภาพสังคมของเรา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในฐานะเป็นเครื่องมือของการพัฒนา หากเราไม่สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของเราให้อยู่ในระดับโลกได้ แล้วเราจะดำรงคงอยู่ในสังคมโลกปัจจุบันได้อย่างไร เมื่อพิจารณาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1 ความสามารถในการสื่อสาร

เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2 ความสามารถในการคิด

เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความรู้ความสามารถ ในสมรรถนะ 5 สมรรถนะ ซึ่งเมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้เรียนใน ศตวรรษ 21 และคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ได้แก่

- 1 เป็นเลิศวิชาการ (Smart)** มีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี ภาษาอังกฤษ ข้อมูล และทัศนภาพ มีผลการเรียนดีเป็นที่ยอมรับ ระดับนานาชาติ มีความถนัดหรือความสามารถเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือระดับสูงทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ
- 2 สื่อสารสองภาษา (Communicator)** มีทักษะการสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ มีทักษะการเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือเพื่อการสื่อสารมีประสิทธิภาพ ใช้ภาษา สื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น มีความสามารถ เป็นที่ยอมรับจากสถาบันทางภาษาต่างๆ
- 3 ล้ำหนทางความคิด (Thinker)** มีความใฝ่รู้ สร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง คิดได้ในระดับสูง มีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ ไคร่ครวญ วิจารณ์ สังเคราะห์ และประเมินค่า กล้านำเสนอความคิดที่สร้างสรรค์และแตกต่าง สามารถปรับตัว นำตนในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี แก้ปัญหา จัดการกับความซับซ้อนได้
- 4 พลิกงานอย่างสร้างสรรค์ (Innovator)** สามารถจัดลำดับความสำคัญ วางแผนและบริหารจัดการสู่ผลสำเร็จ สามารถใช้เทคโนโลยี ในการเรียนรู้ ออกแบบสร้างสรรค์งาน สื่อสาร นำเสนอ เผยแพร่ มีผลงานออกแบบ สร้างสรรค์ ประดิษฐ์คิดค้นที่นำเสนอ เผยแพร่ได้อย่างกว้างขวาง สามารถ ผลิตผลงานที่เหมาะสม มีคุณภาพสูง

5 ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก (Global Citizenship) มีความตระหนักรู้ สภาวะการณ์ของโลก (Global Awareness) สามารถเรียนรู้และจัดการกับความซับซ้อน คลุมเครือ มีความรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของไทยและของนานาชาติ

การจัดการเรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากลจึงมุ่งสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนต่อยอดจากสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก ดังตาราง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษ 21	คุณภาพผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล
<ol style="list-style-type: none"> 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2. มีภูมิรู้ 3. รู้จักใช้วิจารณญาณ 4. เป็นนักคิด 5. สามารถสื่อสารได้ 6. มีระเบียบวินัย 7. ใจกว้าง 8. รอบคอบ 9. กล้าตัดสินใจ 10. ยุติธรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นเลิศวิชาการ 2. สื่อสารสองภาษา 3. ล้ำหน้าทางความคิด 4. ผลงานอย่างสร้างสรรค์ 5. ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากลยังยึดหลักการและแนวคิดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกประการคือ ให้ผู้เรียนได้เรียนกลุ่มสาระพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระเรียนสาระขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังเช่นที่ได้ถือปฏิบัติอยู่ โรงเรียนจึงควรใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงสภาพความพร้อม จุดเน้นของโรงเรียน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนสาระที่เป็นสากลมีลักษณะดังนี้

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ก ารพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนจะต้องใช้หลักการและแนวคิดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกประการ คือ ให้ผู้เรียนได้เรียนกลุ่มสาระพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ เรียนสาระเพิ่มเติมและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังเช่นที่ได้ถือปฏิบัติอยู่ โดยโรงเรียนควรพิจารณาถึงความเหมาะสม สภาพความพร้อม และจุดเน้นของโรงเรียนในการจัดให้มีการเรียนการสอนสาระที่เป็นสากล 4 สาระ ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK) การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service) โลกศึกษา (Global Education) และเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 อีกหนึ่งภาษา สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรโดยนำสาระ สากลมาจัดลงในหลักสูตรสถานศึกษาทั้งในเชิงบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ ในสาระพื้นฐานทั้ง 8 สาระ หรือจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ทั้งนี้โรงเรียนควร พิจารณาถึงความเหมาะสมของขอบข่ายสาระการเรียนรู้ของสาระสากลกับ โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

1 จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ 1 หน่วย ในรายวิชาพื้นฐาน ทั้ง 8 สาระ ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK) การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) โลกศึกษา (Global Education) ทั้งนี้ลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่เป็นหน่วยบูรณาการ ในรายวิชาพื้นฐานต้องใช้มาตรฐานและตัวชี้วัด และเน้นการจัดการเรียนการสอน ตามธรรมชาติการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการวัดและ ประเมินผลที่เข้มข้นตามหลักการหรือทฤษฎีดังกล่าว สำหรับกิจกรรม สร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service) สามารถนำไปจัด ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในส่วนของชุมนุม ชมรม หรือกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ได้เรียนรู้

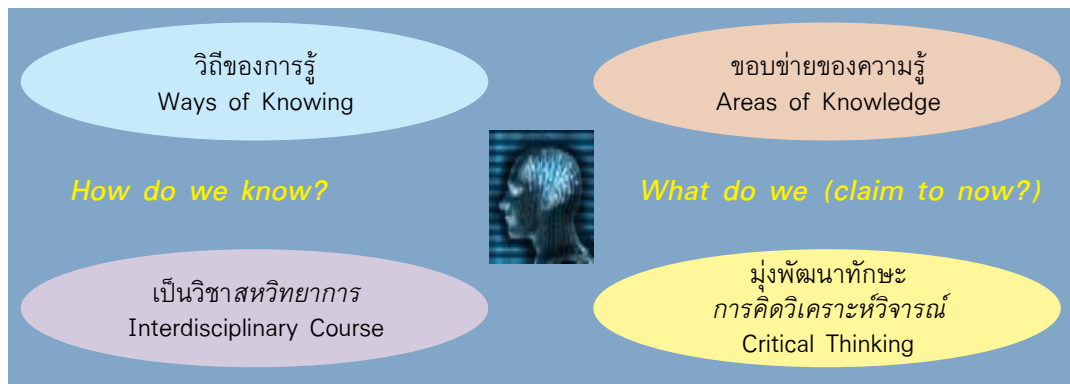
2 จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมตามความพร้อม จุดเน้นและบริบทของ สถานศึกษา โดยจัดทำคำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้และหน่วย การเรียนรู้ ในลักษณะเช่นเดียวกับการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ทั้งนี้โรงเรียนควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของขอบข่ายสาระ การเรียนรู้ของสาระสากลกับโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาดังนี้

1 **ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge)** เป็นสาระการสอนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังทักษะการค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติมต่อยอดความรู้ให้ลึกซึ้งในประเด็นความรู้ (Knowledge issues) ได้เรียนรู้จากการเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน 8 สาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไม่ใช่การสอนเนื้อหาเพิ่ม ครูผู้สอนจะไม่สอนสิ่งที่ป็นเนื้อหา แต่สอนกระบวนการค้นคว้าและสืบค้นความรู้ โดยผู้เรียนต้องค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำมาแสดงให้เห็นว่า “เรา รู้ได้อย่างไร : How do we know?” และครูผู้สอนจะเป็นผู้ชี้แนะชี้แนะวิธีการแสวงหาความรู้ (Ways of Knowing) การใช้ข้อมูลเป็นเหตุผล การใช้ข้อมูลจากการค้นคว้าโต้แย้งด้วยความคิดสนับสนุนเห็นด้วย และความคิดขัดแย้งไม่เห็นด้วยกับความรู้ที่ค้นพบ

2 **การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay)** เป็นสาระที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระ (Independent Study/Research) ในเรื่องที่ตนสนใจ จากการเรียนเนื้อหาสาระในสาระการเรียนรู้พื้นฐาน และเขียนรายงานสิ่งที่ค้นพบจากการค้นคว้าเป็นความเรียงเชิงวิชาการตามแบบแผนการเขียนเชิงวิชาการ มีองค์ประกอบต่างๆ ตามที่กำหนดครบถ้วน

3 **โลกศึกษา (Global Education)** เป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ของโลก สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์โลกและสามารถมองเห็นช่องทางและวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด โดยกำหนดให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์โลกใน 8 มิติ ได้แก่

การเรียนรู้โลกศึกษา (Global Education) ไม่ใช่การสอนเนื้อหาสาระ แต่หวังผลให้ผู้เรียน “คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น” มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และทักษะการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ (Critical Thinking) การจัดการเรียนการสอนเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนซึ่งครูควรจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย เช่น การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นเหตุการณ์หรือปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Issue/Problem-based Learning) การเรียนรู้โดยผ่านการสนทนา (Dialogue-based Learning) ฯลฯ

4 กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service)

เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างรอบด้าน เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการสร้างสรรค์โครงการและปฏิบัติจริง 3 กิจกรรมหลักๆ ที่ประกอบไปด้วย การสร้างสรรค์โครงการ (Creativity) โดยใช้ความรู้จากสาระการเรียนรู้พื้นฐาน การปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการที่สร้างขึ้น (Action) และเข้าร่วมกิจกรรมโครงการสาธารณประโยชน์ (Service)

การจัดการเรียนการสอนสาระที่เป็นสากล 4 สาระ ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK) การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service) และโลกศึกษา (Global Education) จะช่วยให้การสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนทั้งความรู้ความสามารถตามสมรรถนะทั้ง 5 ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศักยภาพความเป็นพลโลกของผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ดังนั้นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนจึงควรพิจารณาดำเนินการดังนี้

โรงเรียนมาตรฐานสากลในระดับประถมศึกษา

บนหลักการและพื้นฐานความคิดของ Jean Piaget นักจิตวิทยา ซึ่งกล่าวไว้ในทฤษฎีการพัฒนาคognition (Theory of cognitive development) ว่าผู้เรียนที่มีอายุต่ำกว่า 11 หรือ 12 ปี ผู้เรียนยังไม่สามารถคิดอย่างลึกซึ้งได้ แต่นักปรัชญาชื่อ Garrett Matthews มีความเห็นว่าผู้เรียนวัยดังกล่าวมีความสามารถที่จะอภิปรายแสดงความคิดเห็นในเชิงซักถาม (Inquiry Learning) ดังนั้นควรจัดสาระสากลในลักษณะของการบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ในสาระพื้นฐาน หรืออาจจะจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในบางสาระ โดยมีแนวดำเนินการดังนี้

1

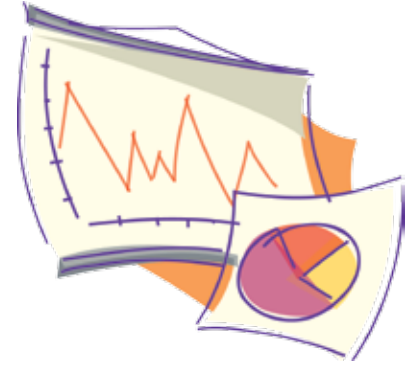
1.1 ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) ควรจัดเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานทั้ง 8 สาระ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

1.2 การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) ควรจัดเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานภาษาไทย หรือเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ โดยเน้นการฝึกทักษะพื้นฐานในการเขียนแต่ละองค์ประกอบ

1.3 โลกศึกษา (Global Education) ควรจัดเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานทั้ง 8 สาระ ในชั้นปฐมวัย ประถมศึกษาปีที่ 1-6

1.4 กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service) ควรจัดเป็นหน่วยกิจกรรมอยู่ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

2

โรงเรียนมาตรฐานสากลในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ควรจัดสาระสากลในลักษณะของการบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ในสาระพื้นฐาน หรืออาจจะจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในบางสาระ โดยมีแนวดำเนินการดังนี้

2.1 ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) ควรจัดเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานทั้ง 8 สาระ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

2.2 การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) ควรจัดเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

2.3 โลกศึกษา (Global Education) ควรเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานทั้ง 8 สาระ หรือเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในสาระสังคมศึกษาหรือสาระอื่นๆ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

2.4 กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service) ควรจัดเป็นหน่วยกิจกรรมอยู่ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

3

โรงเรียนมาตรฐานสากลในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรจัดสาระสากลในลักษณะของการบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ในสาระพื้นฐาน หรืออาจจะจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในบางสาระ โดยมีแนวดำเนินการดังนี้

3.1 ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) ควรจัดเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานทั้ง 8 สาระ หรืออาจจะจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในบางสาระ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

3.2 การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) ควรจัดเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 อย่างไม่อย่างหนึ่งก็ได้

3.3 โลกศึกษา (Global Education) ควรเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานทั้ง 8 สาระ หรือเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในสาระสังคมศึกษาหรือสาระอื่นๆ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 อย่างไม่อย่างหนึ่งก็ได้

3.4 กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service) ควรจัดเป็นหน่วยกิจกรรมอยู่ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 อย่างไม่อย่างหนึ่งก็ได้

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สาระพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge)		การเขียน ความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay)		โลกศึกษา (Global Education)		กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service)	
	หน่วย การเรียนรู้	รายวิชา เพิ่มเติม	หน่วย การเรียนรู้	รายวิชา เพิ่มเติม	หน่วย การเรียนรู้	รายวิชา เพิ่มเติม	หน่วย กิจกรรม	รายวิชา เพิ่มเติม
ภาษาไทย	✓	✓	-	✓	✓	-	-	✓
คณิตศาสตร์	✓	✓	-	-	✓	-	-	-
วิทยาศาสตร์	✓	✓	-	-	✓	-	-	-
สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓
สุขศึกษาและ พลศึกษา	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓
ศิลปะ	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓

สาระพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge)		การเขียน ความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay)		โลกศึกษา (Global Education)		กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service)	
	หน่วย การเรียนรู้	รายวิชา เพิ่มเติม	หน่วย การเรียนรู้	รายวิชา เพิ่มเติม	หน่วย การเรียนรู้	รายวิชา เพิ่มเติม	หน่วย กิจกรรม	รายวิชา เพิ่มเติม
การงานอาชีพและ เทคโนโลยี	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓
ภาษาอังกฤษ	✓	✓	-	✓	✓	-	-	-
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน								
- กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	-	-	-	-	-	-	✓	-
- กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์	-	-	-	-	-	-	✓	-

การจัดการเรียนการสอนในสาระสากล ในลักษณะเป็นหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐานและหรือเป็นรายวิชาเพิ่มเติมนั้น มุ่งเน้นให้โรงเรียนได้ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอนและวิธีการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงาน นำเสนอผลงานทั้งเป็นเอกสารและปากเปล่า (Oral Presentation) เพื่อสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่มีศักยภาพเป็นพลโลกตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนมาตรฐานสากลดังแผนภูมิต่อไปนี้

ตอนที่

2

ทฤษฎีความรู้
(Theory of Knowledge : TOK)

ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK)

1 ธรรมชาติวิชา (Nature of the Subject)

ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) หรือรู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า ญาณวิทยา (Epistemology) เป็นสาระที่ว่าด้วยการค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติมต่อยอดอย่างลึกซึ้งในสิ่งที่ผู้เรียนรู้ (Knowing) และได้เรียนรู้มาจากการเรียนเนื้อหาความรู้ในสาระการเรียนรู้พื้นฐาน 8 สาระการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดประเด็นความรู้ (Knowledge issues) ในลักษณะพหุวิทยาการ (Interdisciplinary) สำหรับให้ผู้เรียนค้นคว้าแสวงหาหาความรู้เพิ่มเติม และเขียนรายงานผลการค้นคว้าในประเด็นความรู้ที่ผู้เรียนค้นคว้า

2 วัตถุประสงค์ (Objectives)

การจัดการเรียนการสอนสาระทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าแสวงหาความรู้ **สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์** ตั้งสมมติฐานและการหาคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนรู้ (Knowing) **สามารถตั้งคำถาม ให้คำอธิบาย** แสดงความคิดเห็นต่างๆ รู้จักหาทางออกในการแก้ปัญหาได้อย่างกระฉับกระเฉง **สามารถเชื่อมโยงความรู้เปรียบเทียบ** วิธีการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชาต่างๆ และวิธีการรับรู้ความรู้ (Ways of Knowing) จำนวน 4 วิธีทาง ได้แก่ วิธีการสร้างความรู้จากความรู้สึก (Sense Perception) สร้างความรู้จากการใช้ภาษา (Language) สร้างความรู้จากการให้เหตุผล (Reason) และการสร้างความรู้จากอารมณ์ (Emotion)

3

การจัดการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาสาระ 3 เรื่อง คือ **วิธีการรับรู้ความรู้** (Ways of Knowing) ได้แก่ การรับรู้ความรู้จากความรู้สึก (Sense Perception) จากภาษา (Language) จากอารมณ์ (Emotion) และจากการให้เหตุผล (Reason) **ศาสตร์/สาขาวิชาของความรู้** (Areas of Knowledge) และ**วิธีการเขียนรายงานการค้นคว้า** แสวงหาความรู้

3.1

วิธีการรับรู้ความรู้ (Ways of Knowing)

การเรียนรู้สาระทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) มุ่งหวังให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าแสวงหาความรู้ โดยผ่านวิธีการรับความรู้ 4 ประการ ได้แก่ การรับรู้ความรู้จากความรู้สึก (Sense Perception) จากภาษา (Language) จากอารมณ์ (Emotion) และจากการให้เหตุผล (Reason)

1

การรับรู้ความรู้จากความรู้สึก (Sense Perception)

การรับรู้ความรู้ด้วยความรู้สึก (Sense Perception) หมายถึง การรับรู้โดยปฏิกิริยาทางกายของมนุษย์ที่เกิดขึ้นจากสิ่งกระตุ้นต่างๆ รอบๆ ตัวเรา ความรู้สึกภายนอกที่เกิดจากการสัมผัส ได้แก่ **รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส** เช่น ได้ยิน ชิมรสชาติ การสัมผัส ได้กลิ่น และมองเห็น และเกิดความรู้สึกจากภายใน ได้แก่ หิว เจ็บปวด และสิ่งเร้าต่างๆ ปัจจุบันการเรียนการสอนเกี่ยวกับการรับรู้จากความรู้สึก (Sense Perception) มีการเรียนการสอนในสาขาจิตวิทยา (ทฤษฎีการรับรู้ : Gestalt theory of psychology) เป็นการเรียนเกี่ยวกับกระบวนการรับรู้ โดยพูดถึงอวัยวะที่ทำหน้าที่รับรู้ความรู้สึกถูกกระตุ้นด้วยข้อมูลที่เป็นความรู้สึก สมอจะแปลข้อมูลที่เป็นความรู้สึกเป็นการสัมผัสรู้ที่เป็นความรู้สึก (Sensation) ได้แก่ เสียง รสชาติ อุณหภูมิ ความกดอากาศ กลิ่น และการมองเห็น เช่น การได้กลิ่นอาหาร เราสามารถรับรู้ได้ว่าเป็นขนมประเภทใด สิ่งที่เห็นมีรูปลักษณะ เราก็รับรู้ได้ว่าเป็น “นก ผีเสื้อ คน ฯลฯ” สัมผัสรู้ว่าเป็นของเหลวร้อน เราสามารถรับรู้ได้ว่าเป็นน้ำร้อน เป็นต้น

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักการรับรู้จากความรู้สึก ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้อย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 (ใช้เพลงเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้) มีแนวทาง ดังนี้

1. ครูให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อเพลงใดเพลงหนึ่งที่เป็นการแสดงความรู้สึก ในที่นี้ยกตัวอย่างเพลง “เล่าสู่กันฟัง” และเพลง “สายฝน” ทั้งที่เป็นภาษาไทย และเป็นภาษาอังกฤษ
2. ครูผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาความหมาย สิ่งที่ได้รับจากความรู้สึก ที่ผู้ประพันธ์ถ่ายทอดผ่านเพลง

เพลงเล่าสู่กันฟัง

ฉันยังจำเสมอที่เธอเคยบอกกับฉัน คิดแล้วยังตื่นตันเกินอธิบาย
นึกถึงคำๆ นั้นทุกวันที่ห่างกันไป เหมือนมันเป็นโยงใยที่ส่งถึงกัน
ไม่ว่าเราจะโชคดี หรือบางที่ที่ร้องไห้ ต่างคนสนใจจะฟัง
เพราะว่าในชีวิตเรื่องจริงมันต่างจากฝัน ฝันไม่เคยมีวันที่เจ็บซ้ำใจ
มีผู้คนอยู่รอบกาย เหมือนไม่มีไม่เห็นใคร แต่ใจๆ ฉันยังมีเธอ
คืนที่ไร้แสงไฟ วันที่ใจมัวหม่น ขอเพียงใครสักคนห่วงใยกัน
วันที่เสียน้ำตา วันที่ฟ้าเปลี่ยนผัน เธอก็ยังมีฉันอยู่ทั้งคน

*** ฝนที่ตกทางโน้น หนาวถึงคนทางนี้ ยังอยากได้ยินทุกเรื่องราว

ยังนอนดิ๊กอยู่ไซ้ไหม เธอผอมไปหรือเปล่า อย่าลืมเล่าสู่กันฟัง

คืนที่ไร้แสงไฟ วันที่ใจมัวหม่น ขอเพียงใครสักคนห่วงใยกัน

วันที่เสียน้ำตา วันที่ฟ้าเปลี่ยนผัน เธอก็ยังมีฉันอยู่ทั้งคน

(เพราะ) ฝนที่ตก (อยู่) ทางโน้น หนาวถึงคนทางนี้ ยังอยากได้ยินทุกเรื่องราว

เธอลำบากอะไรไหม เธอสู้อหิวหรือเปล่า อย่าลืมเล่าสู่กันฟัง

(เพราะ) ฝนที่ตก (อยู่) ทางโน้น หนาวถึงคนทางนี้ ยังอยากได้ยินทุกเรื่องราว

เธอลำบากอะไรไหม เธอสู้อหิวหรือเปล่า อย่าลืมเล่าสู่กันฟัง

เธอยังขาดอะไรไหม เธอสู้อหิวหรือเปล่า

อย่าลืมเล่าสู่กันฟัง เธอยังมีฉันอยู่ทั้งคน

(ผู้ขับร้อง : ธงชัย แมคอินไตย์)

เพลงสายฝน

เมื่อลมฝนบนฟ้ามาลิว
ต้นไม้พลิวลู่กิ่งใบ
เหมือนจะเอนรากคลอนถอนไป
แต่เหล่าไม้ยังไม่กลับงาม
พระพรหมท่านบันดาลให้ฝนหลั่ง
เพื่อประทังชีวิตมิทราม
น้ำทิพย์สดเป็นสายพรายพลิวทิวงาม
ทั่วเขตคามชุ่มธารา
สดเป็นสายพรายพลิวทิวทุ่ง
แดดทอรุ่งอร่ามตา
รุ่งเลื่อมลายพรางพรายนภา
ยามเมื่อฝนมาแต่ไกล
พระพรหมช่วยอำนวยให้ชื่นน้ำ
เพื่อจะนำดับความร้อนใจ
น้ำฝนหลั่งลงมาจากฟ้าแดนไกล
พืชพรรณไม้ชื่นยืนยง

FALLING RAIN

Rain winds sweep across the plain.
Thunder rumbles on high.
Lightening flashes; Bows the grain.
Birds in fright nestward fly.
But the rain pours down in blessing;
Filled with cheer our hearts expand.
As the woods with notes of pleasure ring,
Sunlight streams o'er the land.
Bright the rainbow comes in view.
All the world's cool and clean.
Angels' tears the flowers renew.
Nature glistens in green.
Rain beads sparkle in your hair, love.
Rainbows glitter when you smile.
Thus we soon forget the clouds above,
Beauty so does beguile.

(บทเพลงพระราชนิพนธ์)

ตัวอย่างที่ 2 (ใช้ภาพชีวิตเป็นสื่อการเรียนการสอน)

ภาพของ Jules BASTIEN, Lepage Party : Les enfants pecheurs

คำถาม ให้ผู้เรียนได้ตอบคำถามในลักษณะดังต่อไปนี้

1. จงระบุสิ่งที่ท่านเห็นในภาพ
2. จงบอกความรู้สึกของท่านจากการที่ได้เห็นสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในภาพ

ตัวอย่างที่ 3 (การใช้ภาพสัตว์เป็นสื่อการเรียนการสอน)

ในโลกรอบๆ ตัวเรา มี “สัตว์” ที่เป็นสิ่งมีชีวิตที่สามารถรับรู้ด้วยความรู้สึก เช่น ปลาโลมาและค่างคาว มีระบบโซนาร์เป็นเครื่องนำทาง นกฟิราบบมีระบบแม่เหล็กนำทางกลับบ้าน หม่าปามีระบบการสัมผัสกลิ่นได้ดี นกอินทรีมีความสามารถในการมองเห็นดีเยี่ยม สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่งผู้เรียนควรได้เรียนรู้

ในการจัดการเรียนการสอน ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ในลักษณะดังตัวอย่าง

1. ครูใช้รูปภาพเป็นสื่อในการเรียนการสอน

2. ให้ผู้เรียนศึกษาภาพ (เป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่ม) และค้นหาความรู้สึกที่สัตว์ทั้ง 2 ตัว แสดงออก โดยครูชี้แนะให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่เรียนจากชีววิทยา (ระบบการสัมผัสของปลา ระบบการรับรู้เสียงของค้างคาว การใช้ลิ้นสัมผัสของงู การรับรู้โดยคลื่นเสียงของปลาวาฬ ระบบคีโมของตัวหนอน เป็นต้น)

3. ครูให้ผู้เรียนจินตนาการและบอก/เขียนความรู้สึกของสัตว์ทั้งสองใช้เวลา 10-15 นาที และให้ทุกคนอ่านสิ่งที่ตนเองเขียนหน้าชั้นเรียน

ตัวอย่างที่ 4 (การใช้สัญลักษณ์เป็นสื่อการเรียนการสอน)

ในการจัดการเรียนการสอน ครูใช้สัญลักษณ์เป็นสื่อโดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ “ตีความ” (Interpretation) โดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรม ดังนี้

1. ดูภาพที่กำหนดให้ และบอกความเข้าใจของตนเอง
2. อธิบายความหมายของสิ่งที่ผู้เรียนเห็นและเข้าใจ

2 การรับรู้ความรู้จากภาษา (Language)

เป็นการรับรู้ความรู้สึกจากการสื่อสารด้วยภาษาได้โดยสัญลักษณ์ต่างๆ (Symbols) สัญญาณ (Signs) ภาษากาย (Body language) ภาษาพูด (Language) ซึ่งภาษาประเภทต่างๆ สามารถเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความคิด และภาษาสามารถสะท้อนเรื่องราวของตนเองได้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. ใช้สัญลักษณ์ (Symbols) และป้ายสัญญาณเครื่องหมาย (Signs) เป็นสื่อการเรียนการสอน และให้ผู้เรียนบอกความหมายของสิ่งที่ผู้เรียนเห็นและรับรู้

(1)

(2)

(3)

(4)

2. ใช้คำหรือประโยคเป็นสื่อในการเรียนการสอน

1. ครูหาตัวอย่างประโยคที่ใช้คำที่เขียนเหมือนกันและมีความหมายแตกต่างกัน เช่น

- เขาเป็นคนที่อารมณ์ขัน
- ชั้นเชือกให้แน่น
- กรุณาตักน้ำให้สามชั้น
- เขาชั้นอาสาในการทำงานทุกครั้ง

ภาษาอังกฤษ

- I saw a dove on a tree. (นกเขา)
- He dove into the water. (ดำน้ำ)

2. ครูให้ผู้เรียนศึกษาประโยคและอธิบายความหมายที่ผู้เรียนเข้าใจ

3. ใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นที่รู้จักทั่วโลกเป็นสื่อการเรียนการสอน

1. ครูให้ผู้เรียนบอกความหมายของสัญลักษณ์ความเชื่อและวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ

4. ใช้ธงของประเทศต่างๆ เป็นสื่อการเรียนการสอน

1. ครูให้ผู้เรียนบอกความหมายของธงประเทศต่างๆ
2. ครูให้ผู้เรียนค้นคว้าหาเหตุผล อธิบายสิ่งต่อไปนี้ ความหมายของเครื่องหมายสัญลักษณ์บนธงชาติของแต่ละประเทศ หรือ “ทำไมต้องโบกธง” เป็นต้น

5. ใช้รูปแบบสัญลักษณ์อื่นๆ เป็นสื่อการเรียนการสอน

นอกจากนี้ ครูผู้สอนสามารถนำภาษากาย (Body language) ภาพถ่าย ภาพการ์ตูนที่แสดงเหตุ ภาษาในวรรณกรรม เป็นต้น มาเป็นสื่อในการเรียนการสอน

3 การรับรู้ความรู้สึกจากอารมณ์ (Emotion)

การรับรู้ความรู้สึกจากอารมณ์ (Emotion) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional intelligence) เป็นการเรียนรู้โดยการค้นคว้าหาความรู้ทั้งจากที่เป็นอารมณ์ของตนเอง (Intrapersonal intelligence) และทั้งที่เป็นอารมณ์ของผู้อื่น (Interpersonal intelligence)

การรับรู้ความรู้สึกจากอารมณ์ (Emotion) จะต้องเชื่อมโยงกับการรับรู้จากความรู้สึก (Sense Perception) การรับรู้ความรู้ทางภาษา (Language) และการรับรู้ความรู้โดยเหตุผล (Reason)

ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสมองและการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนดังนี้

1. ใช้ภาพที่เกี่ยวกับภาษากาย (Body language) เป็นสื่อการเรียนการสอน ท่าทาง (gestures) ที่เชื่อมโยงกับอารมณ์ เช่น ใช้ภาพการ์ตูน และให้ผู้เรียนบอกอารมณ์ของตัวละครในเรื่อง เป็นต้น

ตัวอย่างภาพยนตร์การ์ตูน เรื่อง Full House

2. ใช้สถานการณ์จำลอง (simulation) เป็นสื่อการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนแสดงท่าทางที่บอกอารมณ์ และให้เพื่อนๆ สังเกตอาการนั้นๆ และแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

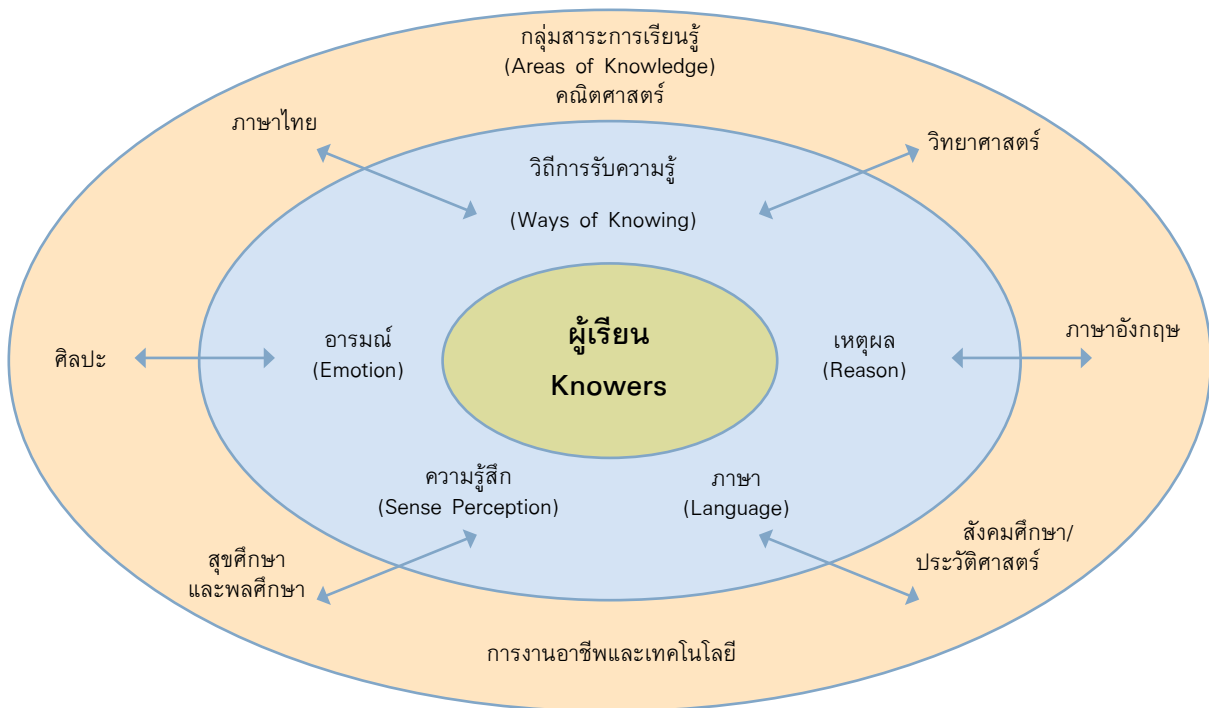
3. ใช้ข้อความหรือเนื้อเรื่อง (text) บทสนทนา (dialogue) และ บทประพันธ์ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอนต่างๆ เกี่ยวกับอารมณ์ ความเชื่อ ที่สะท้อนอารมณ์ของผู้ประพันธ์และตัวละครในเรื่องเป็นสื่อการเรียนการสอน แล้วให้ผู้เรียนศึกษา วิเคราะห์และตีความอารมณ์ของผู้เขียนหรือตัวละคร

4 การรับรู้ความรู้อากการให้เหตุผล (Reason)

เป็นการรับรู้ความรู้จากการให้เหตุผล (reason) เป็นการใช้ข้อมูล รายละเอียด (information) ในลักษณะโน้มน้าว (induce) สืบสาวเหตุผล (deduce) สรุปความ (infer) ลงความเห็นเป็นหลักการ (generalize) ระบุลักษณะเฉพาะ (Specify) ยืนยันลักษณะความเหมือน (recognize similarities) และจากนั้นเป็นการตัดสิน (judge) และโต้แย้ง สนับสนุนและคัดค้านอย่างเต็มที่เกี่ยวกับสิ่งที่จริง สิ่งดี สิ่งที่ต้อง และสิ่งที่สวยงาม

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องของการให้เหตุผล (reasoning) ในเนื้อหา ความหมายของการให้เหตุผล รูปแบบการให้เหตุผล ได้แก่ การให้เหตุผลแบบอุปมัย (Inductive Reasoning) การให้เหตุผลแบบนิรนัย (Deductive Reasoning) ความสมเหตุสมผล ได้แก่ เหตุ (สิ่งที่เรากำหนด หรือสมมติฐาน) และผล (ผลสรุปหรือข้อสรุป) เป็นต้น

โดยสรุปวิธีการรับรู้ความรู้ทั้ง 4 วิธี สามารถแสดงเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอน (Theory of Knowledge) ไม่ใช่การสอนเนื้อหา แต่เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติมต่อยอดความรู้ที่ได้เรียนรู้จากสาระการเรียนรู้พื้นฐานและนำผลจากการค้นคว้ามาเขียนเป็นรายงานผลการค้นคว้า

3.2 ศาสตร์/สาขาวิชาของความรู้ (Areas of Knowledge)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากการจัดการเรียนรู้เรื่องศาสตร์/สาขาวิชาของความรู้ (Areas of Knowledge) ก็เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจำแนกศาสตร์ออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ และให้เห็นความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องของสาขาวิชาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชื่อมโยงให้ผู้เรียนมองเห็นถึงการใช่วิธีการรับรู้ความรู้ (Ways of Knowing) ไปสู่การสร้างศาสตร์และสาขาวิชาต่างๆ (Areas of Knowledge) ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้เรื่องศาสตร์/สาขาวิชาของความรู้ (Areas of Knowledge) ครูผู้สอนควรเริ่มต้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องต่อไปนี้

1. การจำแนกศาสตร์/สาขาวิชาต่างๆ (Areas of Knowledge) และขอบข่ายความรู้ของแต่ละศาสตร์/สาขาวิชา
2. การเรียนรู้เกี่ยวกับนักคิดของแต่ละศาสตร์/สาขาวิชา และเกร็ดความรู้ ปัญหาของความรู้ของแต่ละศาสตร์/สาขาวิชา

การจำแนกศาสตร์/สาขาวิชา (Areas of Knowledge)

โดยทั่วไปการจำแนกศาสตร์/สาขาวิชาจะมีการจำแนกประเภทที่แตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น

ประเภทที่ 1 การจำแนกศาสตร์/สาขาวิชาเป็นประเภทหลักๆ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์ เป็นต้น

ประเภทที่ 2 การจำแนกเป็นศาสตร์/สาขาวิชาย่อยๆ ได้แก่ คณิตศาสตร์ (Mathematics) รัฐศาสตร์ (Political Sciences) กีฬา (Sports) เทคโนโลยีข่าวสาร (Information technology) ปรัชญา (Philosophy) ชีววิทยา (Biology) เคมี (Chemistry) การฟ้อนรำ (Dance) ภูมิศาสตร์ (Geography) วรรณคดี (literature) ฟิสิกส์ (Physics) มานุษยวิทยา (Antropology) เศรษฐศาสตร์ (Economics) ประวัติศาสตร์ (History) ดนตรี (Music) การเขียนภาพ (Painting) ภาพยนตร์ (Film) เป็นต้น

ประเภทที่ 3 การจำแนกศาสตร์/สาขาวิชาสำหรับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรสากล ซึ่งมีการจำแนกออกเป็น 6 สาขาวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ (Mathematics) วิทยาศาสตร์ทั่วไป (Natural Science) สังคมศาสตร์ (Human Science) ประวัติศาสตร์ (History) ศิลปะ (Arts) และจริยศาสตร์ (Ethics)

เมื่อผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกประเภทศาสตร์/สาขาวิชาแล้ว ครูผู้สอนจึงจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาต่อไปนี

1. ธรรมชาติของแต่ละศาสตร์/สาขาวิชา โดยการให้ค้นคว้า การอภิปราย หรือโดยการให้ได้ว่าที่ในญัตติต่างๆ ตามความเหมาะสม และศักยภาพของผู้เรียน ตัวอย่างญัตติ เช่น “ศาสตร์/สาขาวิชา.....มีความสำคัญกับการดำรงชีพ/การใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์” หรือญัตติ “คณิตศาสตร์เป็นภาษาของจักรวาล (Mathematics is the language of the universe)” เป็นต้น

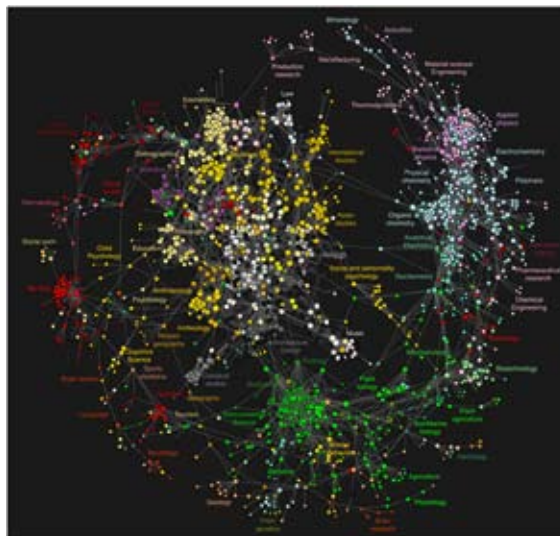
2. นักคิด ทฤษฎี เกร็ดความรู้ ปัญหาความรู้ของแต่ละศาสตร์/สาขาวิชา

ในที่นี้เพื่อให้ครูผู้สอนได้เห็นภาพกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมขอยกตัวอย่างศาสตร์/สาขาคณิตศาสตร์ โดยครูผู้สอนเริ่มด้วยการตั้งหัวข้อเรื่อง (Theme) ว่า “คณิตศาสตร์เป็นภาษาแห่งจักรวาล” และกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ในเรื่องต่อไปนี

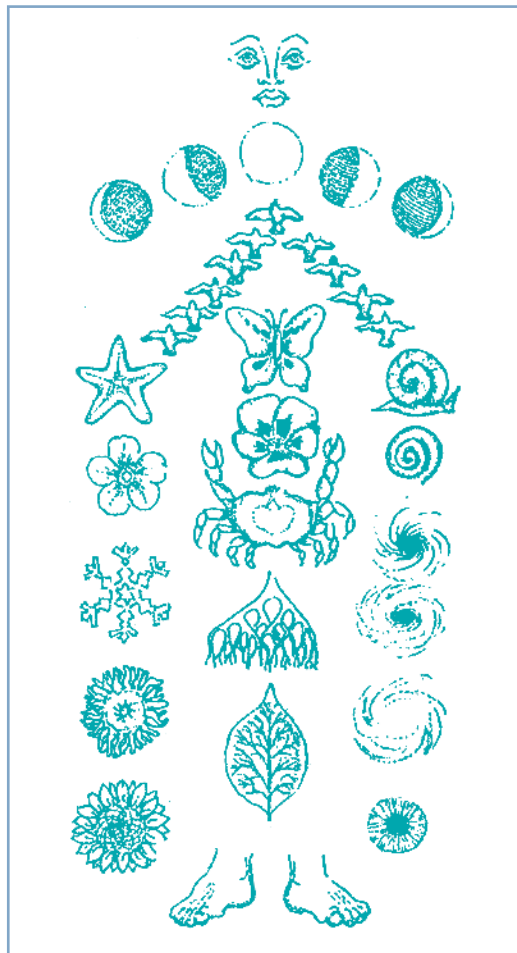
1. หลักการของศาสตร์ ได้แก่ ที่มาของคณิตศาสตร์ (Origin of mathematics) นักปรัชญา/นักคิดสาขาคณิตศาสตร์ ธรรมชาติของวิชาคณิตศาสตร์ (คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ประดิษฐ์ขึ้น (Invented) หรือเป็นศาสตร์ที่ค้นพบ (discovered) โดยมนุษย์) เป็นต้น

2. ระบบภาษาสัญลักษณ์สากลของคณิตศาสตร์ (Symbolic System) เช่น Pi ($\pi = 3.14159\dots$) ที่ใช้อยู่ในทั้งวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เป็นต้น

3. คณิตศาสตร์หลักและคณิตศาสตร์ประยุกต์ (Pure and applied mathematics)

4. โลกคณิตศาสตร์ (A mathematical world) ตัวอย่างเช่น ครูผู้สอนนำเสนอภาพที่เป็นเรื่องของศาสตร์อื่นที่ไม่ใช่คณิตศาสตร์แต่สามารถอ่านอย่างมีความหมายได้โดยใช้ศัพท์เทคนิคเฉพาะ (technical terms) ของคณิตศาสตร์ ดังตัวอย่าง ภาพที่ปรากฏเป็นภาพของศาสตร์/สาขาวิชาชีววิทยา แต่สามารถอ่านเป็นภาษาคณิตศาสตร์ได้

5. คณิตศาสตร์ในฐานะภาษา (Mathematics as a language) หมายถึงให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สัญลักษณ์ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์

6. คำจำกัดความรู้เชิงคณิตศาสตร์และกฎต่างๆ (Definitions and rules)

7. การพิสูจน์ความจริง (Proof) ด้วยคณิตศาสตร์

8. ความก้าวหน้าทางทฤษฎีและการคิดค้นในศาสตร์/สาขาวิชาคณิตศาสตร์

ฯลฯ

3.3 การเขียนรายงานการค้นคว้าแสวงหาความรู้ (Report writing)

ครูผู้สอนให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจว่าในการเขียนผลงานที่ดี ต้องมีการวางแผนการเขียนที่ดีซึ่งมีผู้กล่าวไว้ว่า (To write a golden essay, have a golden plan) ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการเขียนโครงร่าง (Outline) ที่สมบูรณ์ด้วยเนื้อหา จากนั้นก็ให้เริ่มเขียน ตั้งแต่คำนำ (Introduction) ซึ่งจะต้องเขียนให้มีเนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจ ผู้อ่าน เขียนเนื้อหา (Body) โดยให้นำเสนอความคิดรวบยอด (concepts) ที่มีความกระจ่างและชัดเจน อธิบายคำจำกัดความสำคัญที่จำเป็นสำหรับการสนับสนุนความคิดด้วยการอธิบาย หลีกเลี่ยงการลอกคำจำกัดความ จากพจนานุกรม มีการนำเสนอความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า มีการโต้แย้ง (arguments) สนับสนุนและคัดค้านข้อค้นคว้า พร้อมกับการนำเสนอตัวอย่าง ที่หลากหลาย โดยผู้เรียนจะต้องไม่เน้นย้ำนำเสนอตัวอย่างหลายตัวอย่างของคนเดียวเท่านั้น ผู้เรียนจะต้องเลือกสรรตัวอย่างจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย แหล่งวัฒนธรรมต่างๆ และตัวอย่างจากหลากหลายศาสตร์/สาขาวิชา ตัวอย่าง จากการอ่านหนังสือ ตัวอย่างจากประสบการณ์จริงของตนเอง การฟังบรรยาย ในโอกาสต่างๆ การดูภาพยนตร์ สารคดี หรือตัวอย่างจากหนังสือแบบเรียน พร้อมทั้งอ้างอิงเอกสารการค้นคว้า ประการสำคัญ ผู้เรียนจะต้องคำนึงการใช้ ภาษาในการเขียน มีเทคนิคการนำเสนอความคิดของตนเอง รู้จักและสามารถใช้ ภาษาที่สละสลวย ใช้คำที่สื่อความคิดได้อย่างมีความหมาย

3.4

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ทฤษฎีความรู้ : Theory of Knowledge : TOK สำหรับระดับประถมศึกษา

การออกแบบการเรียนรู้ “การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) การคิดวิเคราะห์ (Critical thinking)” สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา จึงควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปรัชญาสำหรับเด็ก : Philosophy for Children : P4C ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สถานศึกษาในหลายๆ ประเทศใช้ในการฝึกทักษะหรือกระตุ้น พัฒนาการคิด (critical and creative thinking) ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา Gareth Matthews (1980) พูกว่าครูผู้สอนใช้รูปแบบการสอนการพูดคุยซักถาม (Discussion Instruction) นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา/ปรับปรุงทักษะการสื่อความแล้ว ยังช่วยให้ได้เรียนรู้ในการให้ความร่วมมือกับผู้อื่นอีกด้วย และจากประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน P4C ให้แก่ผู้เรียนระดับประถมศึกษา Gareth Matthews (1980) พบว่าสิ่งที่เกิดในตัวผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม คือ ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะคิดก่อนการพูดแสดงความคิดเห็น สามารถพูด อธิบาย และแสดงความคิดเห็นของตนเองโดยใช้เหตุผลได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระ **สากลว่าด้วย ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK)** สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 การจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการในแต่ละสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการคิดเป็นขั้นเป็นตอน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การจัดการเรียนรู้ในสาระคณิตศาสตร์ ครูผู้สอนเริ่มต้นด้วยการให้ผู้เรียนพูด ซักถาม ได้ตอบ (discuss) เกี่ยวกับงานของตนเอง เช่น ทำไมคำตอบของตนเองถูกต้อง ขึ้นตอนต่อไปเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้มากขึ้น ครูจึงให้ผู้เรียนอธิบาย (explain) ความคิดพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

การจัดการเรียนรู้ในสาระวิทยาศาสตร์ ครูผู้สอนเริ่มต้นด้วยการให้ผู้เรียนได้สื่อความในสิ่งที่ตนค้นพบ (communicate their findings) จากนั้นครูผู้สอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในการรับฟังข้อเสนอแนะ (suggestions) เกี่ยวกับสิ่งที่ตนรู้หรือค้นพบ พร้อมทั้งฝึกให้ผู้เรียนสามารถให้ข้อเสนอแนะด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ครูผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ สังเกต และสามารถพูดและอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้เรียนรู้จากการสังเกต

การจัดการเรียนรู้ในสาระภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนสามารถฟังและพูดได้ในบริบทที่แตกต่างกัน สามารถพูดคุยและสนทนาในการสนทนาฝึกให้ผู้เรียนรู้จักจับประเด็นสำคัญ (main points) และฝึกทักษะการฟังอย่างตั้งใจ (carefully) ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักใช้ศัพท์ที่ถูกต้องเหมาะสมในการแสดงความคิดเห็น

การจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้สังคมศาสตร์ ครูผู้สอนสร้างความเข้าใจในเนื้อหาสาระ เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมของชนชาติต่างๆ ฯลฯ จากนั้นครูผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในการให้เหตุผลเกี่ยวกับผลกระทบต่อโลกในปัจจุบัน เป็นต้น

โดยสรุป การสอดแทรกปรัชญาสำหรับเด็ก (Philosophy for Children : P4C) ในการเรียนการสอนสามารถฝึกทักษะการคิดให้ผู้เรียนสามารถคิดกว้างไกล รับฟังความคิดเห็น รู้จักประเมินค่าความคิดเห็น และสามารถสร้างความคิดของตนเอง

แนวทางที่ 2 การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมต่อยอดจากสิ่งที่ได้เรียนจากสาระการเรียนรู้ต่างๆ

การจัดการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าว โรงเรียนจะต้องเป็นผู้ดำเนินการหลักในกิจกรรมต่อไปนี้

1. มอบหมายให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้กำหนดประเด็นความรู้ (Knowledge issues) ที่ครูผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มเติม/ต่อยอดอย่างลึกซึ้งจากการเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ครูผู้สอนไม่สามารถให้ความรู้อย่างลึกซึ้งแก่ผู้เรียนด้วยชั่วโมงเวลาเรียนมีจำกัด สำหรับให้ผู้เรียนได้เลือกค้นคว้าแสวงหาความรู้

2. กำหนดจำนวนประเด็นความรู้ (Knowledge issues) จำนวนประมาณ 10-20 ประเด็น สำหรับให้ผู้เรียนทุกคนทั้งโรงเรียนได้เลือกค้นคว้าคนละ 1 หัวข้อ (ดูตัวอย่างประเด็นความรู้ : Knowledge issues สำหรับให้ผู้เรียนค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติมต่อยอดจากแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้จัก ในหน้า 46)

3. รวบรวมประเด็นความรู้ทั้งหมดจัดทำเป็นเล่มชื่อ “ประเด็นความรู้สำหรับการค้นคว้าของนักเรียนโรงเรียน.....”

4. ให้ผู้เรียนเลือกประเด็นความรู้คนละ 1 ข้อ และให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

5. แต่งตั้งครูที่ปรึกษาสำหรับช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการค้นคว้า

6. กำหนดให้ผู้เรียนเขียนรายงานการค้นคว้า

7. กำหนดการวัดและประเมินผลโดยให้ผู้เรียนส่งรายงานการค้นคว้าและให้สอบนำเสนอผลงาน

แนวทางที่ 3 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ “วรรณกรรมเด็ก” เป็นสื่อการเรียนการสอน
การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ ครูให้ผู้เรียนได้อ่าน/ฟัง การอ่านออกเสียง
จากครู/เพื่อน จากนั้นครูหยิบยกเหตุการณ์แต่ละตอนมาให้ผู้เรียนได้ตอบ
คำถามที่ครูถาม

ในที่นี้ ขอยกตัวอย่างวรรณกรรมเด็กเรื่อง “I know a lady (ฉัน
รู้จักผู้หญิงคนหนึ่ง)” แต่งโดย Charlotte Zolotow ซึ่งเนื้อหาเป็นเรื่องเล่า
เกี่ยวกับชีวิตธรรมดาๆ ของผู้หญิงคนหนึ่ง ไม่มีแนวคิดลึกซึ้งของผู้เขียน
แต่อย่างไร ไม่น่าจะใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนคิดได้เลย แต่ Gareth
Matthews ต้องการแสดงให้เห็นว่าสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนคิด
โดยใช้รูปแบบการสอนแบบการพูดคุยซักถาม (Discussion/Inquiry-based
Instruction) ได้เป็นอย่างดี ดังนี้

“I know a lady (ฉันรู้จักผู้หญิงคนหนึ่ง)” เป็นเรื่องเกี่ยวกับ
ความรักเด็กของผู้หญิงสูงอายุคนหนึ่งที่มีจิตใจดี มีเมตตาต่อเด็กๆ ที่อาศัย
อยู่ใกล้บ้านของเธอ ครูเริ่มต้นโดยการยกประโยคและครูตั้งคำถามสำหรับ
การพูดคุยซักถาม

ประโยคที่ 1 : ผู้หญิงคนที่ฉันรู้จักอาศัยอยู่คนเดียว

- ครูตั้งคำถาม :**
- นักเรียนคิดว่าการอาศัยอยู่คนเดียวลำบากหรือไม่
 - นักเรียนคิดว่าทุกคนสามารถอาศัยอยู่คนเดียวได้หรือไม่
 - นักเรียนเคยอยู่บ้านคนเดียวหรือไม่ ในความคิดของนักเรียน สบายหรือลำบาก
 - นักเรียนคิดว่าการอยู่คนเดียวดีหรือไม่ ทำไม
 - นักเรียนคิดว่า “การอยู่คนเดียว” เหมือนกันหรือไม่กับ “การอยู่อย่างว่าเหว”
 - นักเรียนคิดว่าผู้หญิงคนนั้นว่าเหวหรือไม่ เป็นต้น

ประโยคที่ 2 : ผู้หญิงคนที่ฉันรู้จักให้ดอกทานตะวัน ดอกกุหลาบ และดอกลิลลี่แก่บรรดาเพื่อนบ้านของเธอ

ครูตั้งคำถาม : - ทำไมเราต้องให้ของขวัญซึ่งกันและกัน จึงบอกเหตุผล

- นักเรียนคิดว่าการให้ของขวัญในโอกาสต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด จึงบอกเหตุผล
- นักเรียนมีเหตุผลหรือไม่ ในการที่จะให้ของขวัญแก่ใครสักคนหนึ่ง
- นักเรียนคิดว่าเราควรรับหรือไม่ควรรับของขวัญในโอกาสใด จากใครบ้าง เพราะเหตุใด

ประโยคที่ 3 : ทุกๆ วัน ผู้หญิงคนที่ฉันรู้จักโบกมือทักทายเด็กๆ เพื่อนบ้านในตอนที่ได้ๆ ไปโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน

ครูตั้งคำถาม : - ทำไมคนเราต้องเป็นมิตรกันในบางครั้ง มีความจำเป็นหรือไม่

- การเป็นมิตรกันเหมือนกับการให้ของขวัญหรือไม่ แบบใด และอย่างไร
- จำเป็นหรือไม่ที่นักเรียนจะต้องเป็นมิตรกับเพื่อนๆ ทุกคน ทำไม
- นักเรียนคิดว่าสัตว์ป่านานาชนิดที่อาศัยอยู่ในป่ามันต้องทำอะไรหรือไม่เพื่อสร้างความเป็นมิตรกับสัตว์อื่นๆ จึงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ประโยคที่ 4 : ผู้หญิงที่ฉันรู้จักเชิญเพื่อนบ้านเด็กของหล่อนร่วมฉลองวัน Halloween และวัน Christmas

ครูตั้งคำถาม : - ทำไมเราต้องฉลองวันสำคัญๆ เช่น Halloween และ Christmas

- ครอบครัวของนักเรียนฉลองวันสำคัญๆ อะไรบ้าง มีการฉลองวันสำคัญเฉพาะของครอบครัวหรือไม่ วันอะไร และทำอะไร
- นักเรียนคิดว่าเราจำเป็นที่จะฉลองวันสำคัญๆ หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ในการฉลองวันสำคัญๆ เราจำเป็นต้องรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือไม่ จึงอธิบาย

ประโยคที่ 5 : ผู้หญิงที่ฉันรู้จัก ชื่อ Sally และรู้จักชื่อสุนัขของหล่อนด้วย

ครูตั้งคำถาม : - การรู้จักชื่อของคนที่เรารู้จักเป็นเรื่องสำคัญหรือไม่ จงให้เหตุผล 3 ข้อ

- นักเรียนคิดว่า นักเรียนสามารถเป็นเพื่อนกับคนที่นักเรียนไม่รู้จักชื่อของผู้นั้นได้หรือไม่ จงอธิบาย
- นักเรียนคิดว่าเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญหรือไม่ที่จะต้องรู้จักชื่อแมวหรือสุนัขของเพื่อนบ้าน
- นักเรียนได้ตั้งชื่อสิ่งของหรือไม่ และนักเรียนคิดว่าทำไมคนจึงตั้งชื่อสัตว์เลี้ยงของตนเอง สิ่งของ และสถานที่ต่างๆ

อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับครูผู้สอน

คือ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนนอกจากใช้ “วรรณกรรมเด็ก” ลักษณะดังกล่าวในการจัดการเรียนการสอนคิดแล้ว ยังสามารถเลือกใช้ “นิทานอีสป (Aesop's fables)” ซึ่งเป็นนิทานพื้นบ้านสอนใจ เป็นสื่อในการเรียนการสอนซึ่งครูสามารถตั้งคำถามนำคิดได้อย่างหลากหลาย นิทานอีสปเป็นนิทานสอนคนทั่วไปในด้านศีลธรรม โดยส่วนใหญ่ใช้สิ่งสารพัดต่างๆ เป็นตัวละคร เช่น เรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ ลาโง่ สุนัขจิ้งจอกกับบองุ่น หม่าป๋า กับ ลูกแกะ สุนัขกับเงา ราชสีห์กับหนู เป็นต้น และนอกจากนี้ นิทานอีสปยังเป็นวรรณกรรมอมตะที่มีต้นกำเนิดอยู่ที่อาณาจักรกรีกโบราณตั้งแต่ศตวรรษ 6 ก่อนคริสตกาล โดยนักเล่านิทานชื่ออีสปเป็นชายผิวสีชาวแอฟริกันที่ใช้ชีวิตอยู่ในนครรัฐกรีกและทำมาหากินโดยขายตัวเป็นทาส แต่โชคร้ายที่รูปร่างหน้าตา และพลังกำลังของเขาไม่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานที่มีการพิจารณาความสามารถในการต่อสู้เป็นหลัก แต่อีสปจะเป็นผู้ที่มีสติปัญญาเป็นเลิศ เขาสามารถเลี้ยงชีพได้ด้วยการเล่าเรื่องธรรมดๆ แต่สอดแทรกด้วยปรัชญา แง่คิด และคติสอนใจต่างๆ ซึ่งเมื่อใครได้ฟังก็สามารถเข้าใจได้ง่ายๆ อีกทั้งยังนำคติสอนใจที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันของตัวเองได้จนอีสปสามารถชนะใจชาวกรีกได้อย่างมาก

3.5

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ทฤษฎีความรู้ :

Theory of Knowledge : TOK สำหรับระดับมัธยมศึกษา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระ TOK เป็นภาระงานของโรงเรียนของครูผู้สอนและครูที่ปรึกษา ซึ่งแต่ละฝ่ายมีภาระงานที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

หน้าที่ความรับผิดชอบของสถานศึกษา

1

1. จัดทำเอกสารรวบรวมประเด็นความรู้/หัวข้อ/กระทู้ (Knowledge issues) สำหรับผู้เรียน โดยมอบหมายให้ครูของแต่ละสาระการเรียนรู้ทุกคนเป็นผู้ร่วมคิดโดยมีกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) จัดประชุมครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

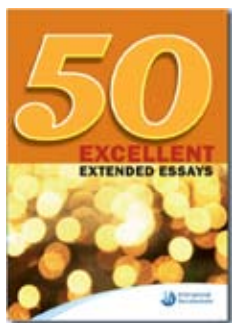
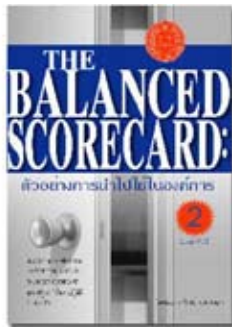
2) มอบหมายให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดประเด็นความรู้/หัวข้อ/กระทู้ (Knowledge issues) สำหรับการค้นคว้าเพิ่มเติมของผู้เรียนในแต่ละสาระการเรียนรู้

3) ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกประเด็นความรู้/หัวข้อ/กระทู้ (Knowledge issues) สำหรับให้ผู้เรียนทั้งโรงเรียนเลือก จำนวน 15-20 ประเด็นความรู้

4) เมื่อโรงเรียนได้เรียบเรียงประเด็นความรู้ (Knowledge issues) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โรงเรียนจะต้องจัดทำเอกสารรวบรวมประเด็นความรู้/หัวข้อ/กระทู้ทั้งหมด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วแต่ละปีโรงเรียนจะกำหนดได้ไม่เกิน 20 ประเด็นความรู้ (Knowledge issues) สำหรับให้ผู้เรียนเลือกเป็นประเด็นค้นคว้าเพื่อให้เป็นมาตรฐาน (Standard) เดียวกันทั้งโรงเรียน

5) แต่งตั้งครูผู้สอนให้เป็นที่ปรึกษาของผู้เรียนทุกคน (แม้ครูผู้สอนไม่ใช่ครูผู้สอนสาระ TOK)

6) มอบหมายให้ครูผู้สอนดำเนินการให้นักเรียนเลือกประเด็นความรู้/หัวข้อ/กระทู้ (Knowledge issues) คนละ 1 เรื่อง และเพื่อให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบโรงเรียน ควรมีแบบฟอร์มสำหรับลงทะเบียน ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอตัวอย่าง ดังนี้

ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK)

ชื่อ..... ชั้น.....

ชื่อประเด็นความรู้สำหรับการค้นคว้า :

.....

ชื่อครูผู้สอน ;

ชื่อครูที่ปรึกษา.....

ชื่อนักเรียน.....

ลายมือชื่อนักเรียน.....

ตัวอย่างประเด็นความรู้/หัวข้อ/กระแของสาร: TOK สำหรับให้พี่เรียนเลือกกันควา (สำหรับระดับมัธยมศึกษา)

1. อภิปราย วิทยาศาสตร์สร้างขึ้นจากการสะสมข้อเท็จจริงเช่นเดียวกับศาสตร์สาขาอื่นๆ (กล่าวถึงสาระการเรียนรู้อื่นๆ อย่างน้อย 3 สาระ)
2. อภิปราย วรรณคดีสามารถสะท้อนความจริงและวัฒนธรรมของมนุษยชาติได้ดีกว่าศาสตร์ด้านศิลปะ หรือศาสตร์ด้านอื่นๆ
3. อภิปรายคำพูดที่กล่าวว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอุปสรรคหรือประโยชน์ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศและควมมีชีวิตที่มั่นคงผาสุกของประชาชน
4. ความรู้ของมนุษย์เกิดขึ้นได้อย่างไร
5. เรามั่นใจได้อย่างไรว่าภาวะโลกร้อน (Global Warming) เกิดขึ้นจริง
6. อะไรคือความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวิธีการสืบค้นทางประวัติศาสตร์ เพื่อการอธิบายเชิงประวัติศาสตร์กับวิธีการสืบค้นทางวิทยาศาสตร์ เพื่อการอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์
7. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในโลกมีผลกระทบอย่างไรกับประเทศไทยและด้านใดบ้าง
8. การรู้จักวิถีชีวิตของบรรพชนไทย สามารถศึกษาได้จากร่องรอยหรือหลักฐานใดบ้าง
9. ศึกษาวิธีการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งปัจจุบันถือเป็นภาษาสากลที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กไทยสื่อสารได้อย่างมีทักษะ
10. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่ากิจกรรมลูกเสือและกิจกรรมเนตรนารีสามารถสร้างเด็กไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ แต่ไม่สามารถสร้างเด็กไทยให้เป็นพลโลกได้

11. อภิปรายคำว่า “คณิตศาสตร์” เป็นศาสตร์ที่เกิดจากการค้นพบ (Discovered) หรือการประดิษฐ์คิดค้น (Invented)

12. อภิปรายคำว่า “คณิตศาสตร์” เป็นพื้นฐานการเรียนรู้วิชาอื่น และสามารถนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ศิลปะได้หรือไม่ อย่างไร

13. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่ในปัจจุบันได้มีการเฉลิมฉลองวันแห่งผืนพิภพ ซึ่งเรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Earth Day ในนานาประเทศอย่างเป็นสากล

14. อภิปรายแรงบันดาลใจ (Inspiration) ของผู้ประพันธ์นวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ”

15. ในฐานะที่ท่านเป็นพลเมืองของประเทศและในฐานะสมาชิกของสังคม ท่านคิดว่าท่านจำเป็นต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ อภิปราย

16. “ความสุข” เป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนปรารถนาให้เกิดขึ้นในชีวิตของตนเอง แต่ทุกคนต่างให้คำจำกัดความที่ไม่เหมือนกัน ในความคิดเห็นของท่าน อะไรที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของความสุขที่สมปรารถนา”

17. อภิปรายแนวคิด “การปฏิบัติตามหลักการและความเชื่อทางพุทธศาสนามีความสอดคล้องกับหลักการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์”

18. อภิปรายและแสดงความคิดเห็นกับคำว่าที่ว่า “คำสอนของพระศาสดาทุกศาสนา สามารถนำมาซึ่งความสันติสุขและความผาสุกของสังคม”

19. ท่านคิดว่า เราสามารถเปรียบเทียบภาษา (Language) กับภาษาสัญลักษณ์รูปแบบต่างๆ ได้หรือไม่ เช่น เปรียบเทียบภาษามือของผู้พิการทางการได้ยิน การเต้นรำ การวาดภาพ หรือดนตรีกับคณิตศาสตร์ ภาษาอะไรที่เป็นลักษณะร่วมและลักษณะที่แตกต่างจากรูปแบบภาษาต่างๆ ดังกล่าว

20. ประวัติศาสตร์คืออะไร ประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาเหตุการณ์ในอดีตหรือศึกษาบันทึกเหตุการณ์ในอดีต และจงอภิปรายคำกล่าวที่ว่า “ผู้ที่ควบคุมอดีตเป็นผู้ที่ควบคุมอนาคต ผู้ที่ควบคุมปัจจุบัน เป็นผู้ควบคุมอนาคต”

21. อะไรคือบทบาทของนักประวัติศาสตร์ นักประวัติศาสตร์เป็นผู้บันทึกเหตุการณ์หรือคิดสร้างเหตุการณ์ และเป็นไปได้หรือไม่ที่นักประวัติศาสตร์มีความสามารถที่จะมองเหตุการณ์ หรือเลือกตีความข้อค้นพบได้อย่างไม่มีอคติ แต่ในบางกรณีหากมีอคติเกิดขึ้นจากความเข้าใจส่วนตัวของนักประวัติศาสตร์ เราสามารถถือเป็นการให้เหตุผลได้หรือไม่ ดังนั้นในความคิดของท่านนักประวัติศาสตร์ที่ดี (A good historian) ควรมีคุณลักษณะอย่างไร

22. ในความคิดเห็นของท่าน ประวัติศาสตร์สามารถใช้เป็นแนวทางการสร้างความเข้าใจในเหตุการณ์ปัจจุบันได้หรือไม่ อย่างไร ประวัติศาสตร์สามารถทำอนาคตได้หรือไม่ อย่างไร อะไรที่คนรุ่นใหม่สามารถถือเป็นบทเรียนทางประวัติศาสตร์

23. อะไรคือที่มาและธรรมชาติของความรู้สึกเกี่ยวกับความสวยงาม (Beauty) และความสวยงามมีความหมายอย่างไร การให้คำจำกัดระดับ “ความสวยงาม” เป็นเรื่องเฉพาะสำหรับปัจเจกบุคคล (Individual) หรือเป็นเรื่องเฉพาะระดับวัฒนธรรม (Cultures) หรือเป็นเรื่องระดับสากล (Universal)

24. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า ความรู้ทางด้านศิลปะสามารถเรียนรู้ได้จากการคบหาสมาคมกับศิลปิน ผ่านการเรียนรู้แรงบันดาลใจ กระบวนการสร้างสรรค์งาน การสังเกตพฤติกรรมและวิถีชีวิต รวมถึงผลงานของศิลปิน

25. การใช้เทคโนโลยี สามารถขยายความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ให้กว้างขวางได้อย่างไร

26. แสดงความคิดเห็นกับคำกล่าวที่ว่า “ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกันของคนทั้งโลก”

27. อธิบายความหมายและบทบาทของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ตัวอย่างประเด็นความรู้/หัวข้อ/ปัญหาของสาระ TOK สำหรับให้พี่เรียนเลือกกันควา (สำหรับระดับประถมศึกษา)

1. นักเรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งซึ่งดงามควรค่าแก่การอนุรักษ์” หรือไม่ อย่างไร จงแสดงความคิดเห็น
2. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับพาดหัวข่าว “สาเหตุของภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นผลงานของมนุษย์”
3. นักเรียนได้ใช้ความรู้จากวิชาใดบ้างในชีวิตประจำวัน จงแสดงความคิดเห็นพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
4. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับกิจกรรมรณรงค์การปลูกป่าชายเลนอภิปรายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
5. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร และนักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร มีคุณหรือโทษอย่างไร จงแสดงความคิดเห็นพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

2

หน้าที่ความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษา

ครูที่ปรึกษามีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน TOK
2. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลผลงานของผู้เรียน
3. ส่งเสริม กระตุ้น สนับสนุน ชี้นำให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการคิดค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากพื้นฐานของความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนจากสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
4. ช่วยเหลือ แนะนำให้ผู้เรียนเข้าใจประเด็นความรู้/หัวข้อ/ปัญหาสามารถกำหนดทิศทางของการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
5. ช่วยเหลือ แนะนำให้ผู้เรียนรู้จักหาเหตุผล หลักฐานเพื่อประกอบความคิดเห็น
6. ช่วยเหลือ แนะนำให้ผู้เรียนรู้จักโต้แย้ง สนับสนุน และคัดค้าน และสามารถแสดงความคิดเห็นให้เหตุผลได้อย่างลึกซึ้ง
7. ช่วยเหลือ แนะนำการเรียบเรียงความคิดเป็นผลงานรูปแบบบทความทางวิชาการ
8. วางแผนการทำงานร่วมกับผู้เรียนในความดูแลรับผิดชอบโดยให้ผู้เรียนทำแผนการทำงานเสนอครูผู้สอนและครูที่ปรึกษา

ตัวอย่างแผนการทำงานของนักเรียน

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	หมายเหตุ
(1 ภาคเรียน)		
พฤษภาคม		
สัปดาห์ที่ 1	- ศึกษาเกณฑ์การวัดและประเมินผล TOK	(ระบุนวัน เวลาการนัดหมาย)
สัปดาห์ที่ 2	- เลือกหัวข้อเรื่องและลงทะเลเบียน	
สัปดาห์ที่ 3	- ศึกษาหัวข้อเรื่อง	
สัปดาห์ที่ 4	- พบครูที่ปรึกษาเพื่อหารือเกี่ยวกับการค้นคว้า	
มิถุนายน		
สัปดาห์ที่ 5	- พบครูบรรณารักษ์ขอคำแนะนำเกี่ยวกับการค้นคว้า	(ระบุนวัน เวลาการนัดหมาย)
สัปดาห์ที่ 6	- พบครูผู้สอนเสนอโครงร่าง	
สัปดาห์ที่ 7	- พบครูที่ปรึกษาเสนอโครงร่าง	
สัปดาห์ที่ 8	- ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและแหล่งค้นคว้า	
กรกฎาคม		
สัปดาห์ที่ 9	- พบครูที่ปรึกษารายงานความก้าวหน้า	(ระบุนวัน เวลาการนัดหมาย)
สัปดาห์ที่ 10	- ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	
สัปดาห์ที่ 11	- จัดทำรายการเอกสารอ้างอิงและบรรณานุกรม	
สัปดาห์ที่ 12	- พบครูที่ปรึกษาเพื่อรายงานความก้าวหน้า	
สิงหาคม		
สัปดาห์ที่ 13	- ลงมือเขียนรายงานการค้นคว้า	(ระบุนวัน เวลาการนัดหมาย)
สัปดาห์ที่ 14	- เขียนรายงานการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	
สัปดาห์ที่ 15	- ส่งผลงานการค้นคว้า (ฉบับร่าง) ต่อครูผู้สอน	
สัปดาห์ที่ 16	- ส่งผลงานการค้นคว้าครูที่ปรึกษา	
กันยายน		
สัปดาห์ที่ 17	- ปรับแก้ไขผลงาน	(ระบุนวัน เวลาการนัดหมาย)
สัปดาห์ที่ 18	- จัดทำฉบับจริง	
สัปดาห์ที่ 19	- ส่งผลงานฉบับจริงและนัดสอบนำเสนอผลงานปากเปล่า (Oral)	
สัปดาห์ที่ 20	- สอบนำเสนอผลงานปากเปล่า (Oral)	

3

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูผู้สอน

ภาระงานและความรับผิดชอบของครูผู้สอนมีดังนี้

1. อธิบายสิ่งที่เป็นประเด็นความรู้ (Knowledge issues)
2. ชี้แนะ ชี้นำวิธีการวิเคราะห์หว่าอะไรเป็นสาระของประเด็นปัญหา
3. อธิบายวิธีการ ให้คำจำกัดความและความหมายของคำสำคัญต่างๆ ในประเด็นปัญหา

4. อธิบายวิธีการรับความรู้ (Ways of Knowing) หลักๆ 4 วิธี ได้แก่ การรับความรู้จากความรู้สึก (Sense Perception) การรับความรู้จากการให้เหตุผล (Reason) การรับความรู้จากภาษา (Language) การรับความรู้จากอารมณ์ (Emotion) และศาสตร์/สาขาวิชา (Areas of Knowledge) รวมทั้งกระบวนการเขียนรายงานการค้นคว้า

5. ช่วยให้ผู้เรียนค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติม นำเสนอความคิดเห็นในหลากหลายมุมมองเกี่ยวกับประเด็นความรู้ (Knowledge issues)

6. ช่วยเหลือ ชี้แนะให้ผู้เรียนรู้จักการค้นคว้าแสวงหาความรู้และการรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้า

7. ให้คำปรึกษาในการเรียบเรียงรายงานผลการค้นคว้า ซึ่งผลงานจะต้องสะท้อนให้เห็นสิ่งต่อไปนี้

- ความเข้าใจลึกซึ้งในประเด็นปัญหา (Insight and Depth)
- อภิปรายตรงประเด็น (Main Point Justified)
- มีการโต้แย้ง สนับสนุน และคัดค้าน (Argument)
- มีการตั้งสมมติฐาน และผลการค้นคว้าหรือข้อค้นพบ

(Assumptions and Implications)

8. ติดตามความก้าวหน้าของการเขียนรายงานการค้นคว้าของผู้เรียนเป็นระยะๆ ตามที่ผู้เรียนกำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง

อนึ่ง ครูผู้สอนมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นหลากหลายมุมมองเกี่ยวกับประเด็นความรู้/หัวข้อ/ปัญหากระทุ้ (Knowledge issues) ที่ตนศึกษา ซึ่งจะต้องสะท้อนให้เห็นสิ่งต่อไปนี้

- ความคิดที่เป็นอิสระของตนเอง (Independent thinking)
- ความรู้อย่างลึกซึ้งหรือตระหนักรู้ในเรื่องที่ศึกษา (Self-awareness)
- การสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนในหลากหลายมุมมอง

(Different Perspectives)

- การยกตัวอย่างประกอบที่หลากหลาย (Varied examples)

4

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เรียน

ผู้เรียนจะต้องรับผิดชอบตนเองในเรื่องต่อไปนี้

1. เข้าชั้นเรียนสวาระกับครูผู้สอน
2. เลือกประเด็นความรู้/หัวข้อ/ปัญหา (Knowledge issues)

สำหรับคั่นคว้าเพิ่มเติมคนละ 1 ประเด็น

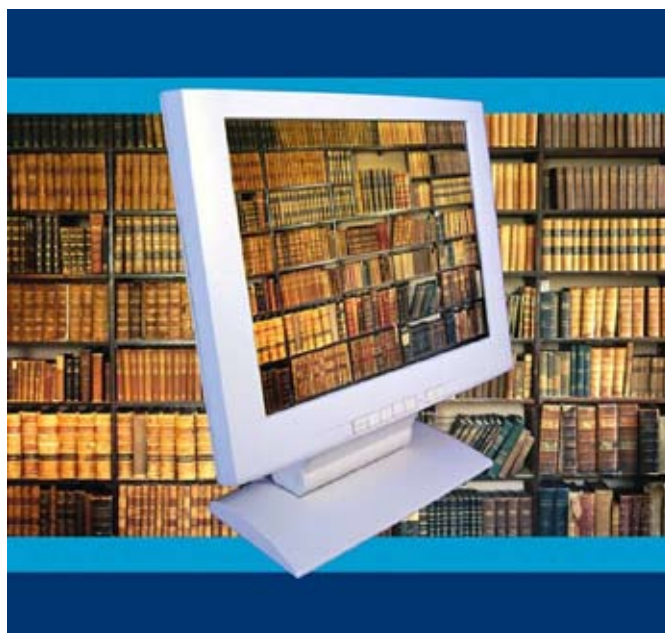
3. ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนน
4. พบครูที่ปรึกษา

5. วางแผนการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และจัดทำแผนการเรียนรู้ TOK ของตนเอง หรือที่เรียกว่า แผนการบริหารจัดการตนเอง

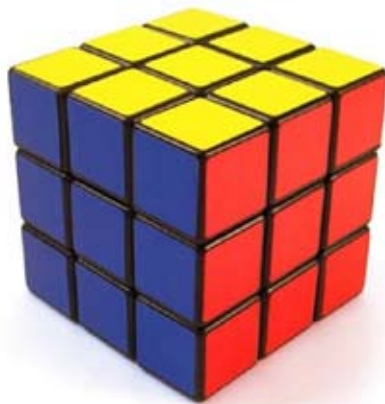
6. ส่งแผนการบริหารจัดการตนเองให้แก่ครูผู้สอนและครูที่ปรึกษา

7. ศึกษา คั่นคว้า เขียนงานตามเวลาที่กำหนดตามแผน ในกรณีที่มีปัญหาผู้เรียนจะต้องพบครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนตามกำหนดเวลาของผู้เรียน

8. เรียบเรียงความคิดเป็นเอกสารรายงานผลการค้นคว้าเชิงวิชาการ ความยาวประมาณ 1,200-1,600 คำ สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1,000-1,200 คำ สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 600-800 คำ สำหรับระดับประถมศึกษา ส่งครูผู้สอนโดยผ่านความเห็นชอบของครูที่ปรึกษา

โดยสรุปภาระหน้าที่ของแต่ละฝ่ายสามารถแสดงเป็นผังภาระงานได้ ดังนี้

5

เกณฑ์การวัดและประเมินผลสาระทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สาระทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) จำแนกการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ การประเมินผลงาน การเขียนรายงานการค้นคว้า และการสอบการนำเสนอผลงานปากเปล่า (Oral) เกี่ยวกับผลงานเขียน โดยการประเมินผลงานข้อเขียนภาพรวมใช้เกณฑ์ 4 C ได้แก่ Content, Creativity, Critical Thinking และ Clarity ซึ่งมีความหมายโดยสังเขป ดังนี้

- **CONTENT : Think : Knowledge issues**
(เนื้อหา : คิด เกี่ยวกับประเด็นความรู้)
- **CREATIVITY : Think : Personal thought**
(ความคิดสร้างสรรค์ : คิด ความคิดส่วนตัว)
- **CRITICAL THINKING : Think : Arguments**
(การคิดวิเคราะห์ : คิด : การโต้แย้งคัดค้านและสนับสนุน)
- **CLARITY : Think : Well- Structured essay**
(ความชัดเจน : คิด : การเรียบเรียงถูกต้อง)

ในการประเมินเนื้อหาที่เป็นรายละเอียดจะจำแนกเกณฑ์ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เกณฑ์สำหรับใช้ประเมินผลงานข้อเขียน และเกณฑ์สำหรับใช้ประเมินการสอบการนำเสนอผลงานปากเปล่า (Oral) ดังนี้

S E A R C H

ตอนที่ 1 การประเมินงานเขียนรายงาน (Report Writing)

เป็นการวัดและประเมินผลโดยพิจารณาเกี่ยวกับความเชื่อมโยง (relevant) ของผลงานกับหัวข้อ/ปัญหาความเข้าใจลึกซึ้งในหัวข้อ (Depth of understanding) ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นความรู้อย่างกว้างขวาง (Breadth of understanding) แสดงความตระหนักรู้วิธีการเชื่อมโยงประเด็นความรู้กับสาขาความรู้และวิธีการรับรู้ตามแนวทาง ดังนี้

ก. ความเข้าใจในประเด็นความรู้/หัวข้อ/ปัญหา (Understanding knowledge issues)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	ผลงานไม่ผ่านเกณฑ์ระดับ 1
1-2	ผลงานพุดถึงประเด็นปัญหาน้อยมาก มีการแสดงความเข้าใจประเด็นปัญหาน้อย เพียงแต่กล่าวถึงสาขาวิชาเท่านั้น
3-4	ผลงานพุดถึงประเด็นปัญหาบ้าง มีการแสดงความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นปัญหา มีการเชื่อมโยงอย่างกว้างๆ กับสาขาวิชาและวิธีการรับรู้
5-6	ผลงานส่วนใหญ่พุดถึงประเด็นปัญหา มีการแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาหลายประการ มีการเชื่อมโยงอย่างชัดเจนระหว่างสาขาวิชาต่างๆ กับวิธีการรับรู้ความรู้
7-8	ผลงานพุดถึงประเด็นความรู้ได้อย่างลึกซึ้ง มีการเชื่อมโยงและมีการเปรียบเทียบระหว่างสาขาวิชาและวิธีการรับรู้อย่างแท้จริง ผลงานสะท้อนความเข้าใจประเด็นความรู้เป็นอย่างดี
9-10	ผลงานพุดถึงประเด็นความรู้ได้อย่างลึกซึ้ง มีการเชื่อมโยงและมีการเปรียบเทียบระหว่างสาขาวิชาและวิธีการรับรู้ได้อย่างสละสลวย ผลงานสะท้อนความเข้าใจประเด็นความรู้อย่างลึกซึ้ง

บ. ความคิดเห็นของผู้เรียน (Knower's Perspectives)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	ผลงานไม่ผ่านเกณฑ์ระดับ 1
1-2	ผลงานไม่มีหลักฐานความคิดที่เป็นอิสระเกี่ยวกับประเด็นความรู้ มีความคิดเห็นส่วนตัวจำกัดมาก ไม่สะท้อนความพยายามของการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ไม่มีตัวอย่างที่เหมาะสม
3-4	ผลงานมีหลักฐานความคิดที่เป็นอิสระเล็กน้อย มีความคิดเห็นส่วนตัวบ้าง มีการพูดถึงความคิดเห็นต่างๆ แต่ไม่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม มีตัวอย่างที่เหมาะสมอยู่บ้างเป็นบางครั้ง
5-6	ผลงานมีหลักฐานความคิดที่เป็นอิสระบ้าง ผู้เรียนเรียบเรียงผลงานในลักษณะแสดงความคิดเห็นของตนเองไปพร้อมๆ กับการพูดถึงประเด็นความรู้ มีการสะท้อนความตระหนักผ่านการแสดงความคิดเห็นต่างๆ มีความพยายามที่จะแสดงความคิดเห็นในมุมมองต่างๆ คัดเลือกตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม แม้ว่าจะมาจากแหล่งความรู้ที่มีความหลากหลายน้อย
7-8	ผลงานมีหลักฐานความคิดที่เป็นอิสระเพียงพอ ผู้เรียนเรียบเรียงผลงานที่แสดงให้เห็นการคิดอย่างถี่ถ้วน มีความคิดเห็นที่เป็นของตนเอง มีความตระหนักรู้ มีการยอมรับความคิดเห็นต่างๆ สะท้อนความพยายามที่จะค้นคว้าความรู้ มีตัวอย่างที่เป็นจริงและหลากหลาย
9-10	ผลงานมีหลักฐานแสดงความคิดที่เป็นอิสระมาก ผลงานมีความคิดอิสระ มีการค้นคว้าโดยใช้วิจาร์ณญาณ มีความตระหนักในประเด็นความรู้ มีความตระหนักในการนำความรู้ของตนเอง มีการพิจารณาความคิดเห็นต่างๆ อย่างจริงจัง ตัวอย่างที่เลือกประกอบความคิดมีหลากหลายและมีการนำไปใช้อย่างจริงจัง

ก. คุณภาพของการวิเคราะห์ประเด็นความรู้ (Quality of analysis of knowledge issues)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	ผลงานไม่ผ่านเกณฑ์ระดับ 1
1-2	ไม่มีการวิเคราะห์ประเด็นความรู้ มีเพียงคำบรรยายไม่สะท้อนความพยายามที่จะแสดงเหตุผลเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ มีหลักฐานเพียงเล็กน้อยที่ยืนยันความตระหนักรู้ในประเด็นความรู้
3-4	มีการวิเคราะห์บางประเด็นความรู้ แต่บรรยายอย่างกว้างๆ สะท้อนความพยายามที่จะแสดงเหตุผลในประเด็นสำคัญ มีข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้อง ไม่แสดงประเด็นขัดแย้งอย่างชัดเจน
5-6	มีการวิเคราะห์ประเด็นความรู้ ประเด็นส่วนใหญ่มีการให้เหตุผล และข้อโต้แย้ง มีความต่อเนื่องของการนำเสนอความคิด
7-8	มีการวิเคราะห์ประเด็นความรู้อย่างลึกซึ้ง มีรายละเอียดของความรู้ประเด็นหรือเกือบจะทั้งหมด มีการให้เหตุผลและข้อโต้แย้งอย่างสอดคล้อง และมีความต่อเนื่องของการนำเสนอความคิด
9-10	มีการวิเคราะห์ประเด็นความรู้อย่างลึกซึ้งมาก มีรายละเอียดของความรู้ประเด็นทั้งหมดทุกประเด็น และมีการให้เหตุผลและข้อโต้แย้งอย่างสอดคล้อง มีความต่อเนื่องตามข้อบ่งคืบหน้าต่างๆ ทุกประเด็น ได้มีการค้นคว้าให้เหตุผลทุกประเด็นความรู้

จ. การเรียบเรียงความคิด (Organization of ideas)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	ไม่ผ่านเกณฑ์ระดับ 1
1-2	การเขียนเรียบเรียงผลงาน การลำดับเป็นไปตามรูปแบบใดบ้าง ถ้าน้อยมาก เข้าใจความตั้งใจของผู้เขียนได้ยากมาก ข้อมูลนี้เป็นข้อเท็จจริง มีข้อผิดพลาดที่ชัดเจน ไม่มีการค้นคว้า ไม่อ้างอิงแหล่งค้นคว้า
3-4	การเขียนเรียบเรียงผลงาน การลำดับเนื้อหาเป็นไปตามรูปแบบโครงสร้างน้อย บางครั้งเข้าใจความตั้งใจของผู้เขียนได้ยากมาก มีความพยายามที่จะอธิบายความหมายของข้อความต่างๆ แต่อธิบายได้ไม่ชัดเจน ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงไม่น่าเชื่อถือ (มีข้อผิดพลาดบ้างเล็กน้อย เช่น การอ้างอิงแหล่งข้อมูลไม่น่าเชื่อถือ) มีการอ้างอิงแหล่งค้นคว้าและความคิดเห็น การสืบค้นและการอ้างอิงไม่สมบูรณ์
5-6	การเขียนเรียบเรียงผลงาน การลำดับเนื้อหาอยู่ในระดับเป็นที่น่าพอใจ การยึดรูปแบบโครงสร้าง มีการอธิบายประเด็นปัญหาอย่างเหมาะสม ข้อมูลที่ใช้ในการยืนยันสนับสนุนส่วนใหญ่มีความคิดถูกต้อง มีการอ้างอิงแหล่งค้นคว้าและอ้างอิงความคิดที่สามารถสืบทราบแหล่งที่มา แม้บางครั้งจะขาดความชัดเจนบ้าง การใช้คำอยู่ในจำนวนที่กำหนดในการเรียบเรียง
7-8	การเขียนเรียบเรียงผลงาน การลำดับเนื้อหาตามรูปแบบโครงสร้างได้ดี มีการอธิบายประเด็นปัญหาสำคัญอย่างชัดเจน มีการให้คำอธิบายขยายความประเด็นต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ข้อมูลที่ใช้ในการยืนยันสนับสนุนความคิดมีความถูกต้อง มีการอ้างอิงแหล่งค้นคว้า ซึ่งการอ้างอิงส่วนใหญ่สามารถสืบทราบแหล่งที่มาได้ การใช้คำในการเรียบเรียงอยู่ในจำนวนที่กำหนด
9-10	การเขียนเรียบเรียงผลงาน การลำดับเนื้อหาเป็นไปตามรูปแบบโครงสร้างดีมาก มีการอธิบายประเด็นความรู้ ปัญหาอย่างชัดเจนและเหมาะสมพร้อมให้คำอธิบายประกอบอย่างละเอียด ข้อมูลที่ใช้ในการยืนยันสนับสนุนความคิดมีความถูกต้อง บอกแหล่งค้นคว้าอ้างอิงที่สามารถสืบทราบแหล่งที่มาได้ การใช้คำในการเรียบเรียงอยู่ในจำนวนที่กำหนด

ตอนที่ 2 การประเมินงานนำเสนอรายงานผลการค้นคว้าปากเปล่า (Oral)

ก. ลักษณะของประเด็นความรู้ (Identification of Knowledge issues)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	การนำเสนอไม่ผ่านเกณฑ์ระดับ 1
1-2	การนำเสนอพูดถึงความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ค้นคว้า
3-4	การนำเสนอพูดถึงความรู้บางประการที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ค้นคว้า
5	การนำเสนอพูดถึงความรู้บางประการที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ค้นคว้าอย่างชัดเจนและกระชับ

ข. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นความรู้ (Treatment of Knowledge issues)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	ไม่ผ่านเกณฑ์ระดับ 1
1-2	การนำเสนอแสดงให้เห็นความเข้าใจในประเด็นความรู้บางส่วน
3-4	การนำเสนอแสดงให้เห็นความเข้าใจในประเด็นความรู้พอสมควร
5	การนำเสนอแสดงให้เห็นความเข้าใจในประเด็นความรู้เป็นอย่างดี

ค. ความคิดเห็นของผู้เรียน (Knower's Perspective)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	ผลงานไม่ผ่านเกณฑ์ระดับ 1
1-2	การนำเสนอมีการให้ข้อโต้แย้งและตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็นที่เป็นของตนเอง อยู่ในขีดจำกัด ไม่ให้ความสำคัญกับหัวข้อเรื่อง
3-4	การนำเสนอมีการให้ข้อโต้แย้งและตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็นของตนเองบางประการ มีข้อมูลข้อคิดเห็นสนับสนุนให้ความสำคัญกับหัวข้อเรื่องพอสมควร
5	การนำเสนอมีการให้ข้อโต้แย้งและตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเด่นชัด มีข้อมูลข้อคิดเห็นที่เป็นความคิดของตนเอง ให้ความสำคัญกับหัวข้อเรื่องอย่างสมบูรณ์

ตัวอย่าง

คำอธิบายรายวิชา ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK)

ศึกษา วิเคราะห์ประเด็นความรู้และตั้งสมมติฐานของประเด็นความรู้โดยใช้ความรู้จากสาระการเรียนรู้พื้นฐาน การระบุเหตุผลความนึกคิด ความคิดเห็น สมมติฐานมุมมองของความคิด การแก้ไขปัญหา โดยใช้ความรู้จากสาขาวิชาต่างๆ การตั้งคำถามให้คำอธิบาย แสดงความคิดเห็นต่างๆ การแสวงหาทางออกในการแก้ปัญหาได้อย่างกระจ่างชัด ความเป็นมาของศาสตร์หลักการและวิธีคิดเพื่อสร้างความรู้ของสาระการเรียนรู้พื้นฐาน แหล่งเรียนรู้และแหล่งค้นคว้าความรู้

โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ การให้เหตุผล กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และแหล่งค้นคว้าความรู้

สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ตั้งสมมติฐาน และการหาคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนรู้ (Knowing) สามารถตั้งคำถามให้คำอธิบาย แสดงความคิดเห็นต่างๆ รู้จักหาทางออกในการแก้ปัญหาได้อย่างกระจ่างชัด สามารถเชื่อมโยงความรู้เปรียบเทียบวิธีการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชาต่างๆ และวิธีการรับความรู้ (Ways of Knowing)

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์ประเด็นความรู้และตั้งสมมติฐานของประเด็นความรู้โดยใช้ความรู้จากสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
2. ระบุเหตุผลความนึกคิด ความคิดเห็น สมมติฐาน ความคิดต่างมุม การแก้ไขปัญหา โดยใช้ความรู้จากสาขาวิชาต่างๆ
3. ตั้งคำถามให้คำอธิบาย แสดงความคิดเห็นต่างๆ รู้จักหาทางออกในการแก้ปัญหาได้อย่างกระจ่างชัด
4. อธิบายความเป็นมาของศาสตร์หลักการและวิธีคิดเพื่อสร้างความรู้ของสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
5. ระบุแหล่งเรียนรู้ แหล่งค้นคว้าความรู้

ตัวอย่าง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้จากศาสตร์ต่างๆ

รหัสวิชา...../ชื่อวิชา ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK) กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....เวลาเรียน.....ชั่วโมง
.....

1. ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์ประเด็นความรู้และตั้งสมมติฐานของประเด็นความรู้โดยใช้ความรู้จากสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
2. ระบุเหตุผลความนึกคิด ความคิดเห็น สมมติฐาน ความคิดต่างมุม การแก้ไขปัญหา โดยใช้ความรู้จากสาขาวิชาต่างๆ
3. ตั้งคำถามให้คำอธิบาย แสดงความคิดเห็นต่างๆ รู้จักหาทางออกในการแก้ปัญหาได้อย่างกระจ่างชัด
4. อธิบายความเป็นมาของศาสตร์หลักการและวิธีคิดเพื่อสร้างความรู้ของสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
5. ระบุแหล่งเรียนรู้ แหล่งค้นคว้าความรู้

2. ความคิดรวบยอด

ความรู้ในโลกนี้มีมากมาย หลายศาสตร์/สาขาวิชา มีแหล่งเรียนรู้และวิธีแสวงหาความรู้หลากหลาย จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการรับรู้ วิเคราะห์ เชื่อมโยง และเปรียบเทียบ เพื่อสร้างความรู้และสื่อความให้เห็นคุณค่า และประโยชน์จากการเรียนรู้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ความรู้

1. การกำหนดประเด็นความรู้
2. ธรรมชาติของความรู้
3. ลักษณะของความรู้
4. แหล่งความรู้
5. วิธีการสร้างความรู้
 - 5.1 การสร้างความรู้จากความรู้สึกรู้ (Sense Perception)
 - 5.2 การสร้างความรู้จากภาษา (Language)
 - 5.3 การสร้างความรู้จากเหตุผล (Reason)
 - 5.4 การสร้างความรู้จากอารมณ์ (Emotion)
6. ทฤษฎีของสาระการเรียนรู้พื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ
7. ศาสตร์/สาขาวิชาของความรู้ (Areas of Knowledge)
8. นึกคิด/บิดาศาสตร์ของแต่ละสาระการเรียนรู้
9. วิธีการนำเสนอ

3.2 ทักษะ/กระบวนการ

1. การคิดวิเคราะห์
2. การคิดเปรียบเทียบ
3. การคิดเชื่อมโยง
4. การคิดสร้างสรรค์
5. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
6. กระบวนการปฏิบัติ
7. กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการแก้ปัญหา
3. ความสามารถในการสื่อสาร
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

5. ชิ้นงานหรือภาระงาน

นำเสนอวิธีการสรุปเชื่อมโยง เปรียบเทียบวิธีการค้นคว้าหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ

6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักฐานการเรียนรู้ (ชิ้นงานหรือภาระงาน)	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา (ชม.)	สื่อ/อุปกรณ์/ แหล่งเรียนรู้
นำเสนอวิธีการสรุปเชื่อมโยง เปรียบเทียบวิธีการค้นคว้าหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำเสนอตัวอย่างประเด็นความรู้จากสาระวิชาพื้นฐาน 2. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นความรู้ ตั้งสมมติฐานและข้อสันนิษฐานของประเด็นความรู้ 3. ครูตั้งคำถามกระตุ้นให้นักเรียนให้เหตุผล ความคิดต่างมุมมองเพื่อแก้ไขปัญหาโดยใช้สาขาวิชาต่างๆ โดยใช้วิธีการโต้แย้งสนับสนุนและโต้แย้งคัดค้าน 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ตามสาขาวิชาต่างๆ 5. นักเรียนนำเสนอข้อมูลจากการค้นคว้า ระบุแหล่งเรียนรู้ ความคิด เหตุผล วิธีการแก้ปัญหาในแต่ละสาขาวิชา 6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเชื่อมโยงและเปรียบเทียบวิธีการค้นคว้าหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ 		<ol style="list-style-type: none"> 1. ตัวอย่างประเด็นความรู้ 2. ตัวอย่างแหล่งเรียนรู้

ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่.....เรื่อง : ประเด็นความรู้กับการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
รหัสวิชา ชื่อรายวิชา.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....เวลาเรียน.....ชั่วโมง
.....

1. ผลการเรียนรู้

1. ระบุความเชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับวิธีการค้นคว้าหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ วิธีการรับรู้
เชิงทฤษฎีและการรับรู้จากสิ่งที่เป็นคุณค่าทางวัฒนธรรม
2. เรียบเรียงและถ่ายทอดความคิดได้อย่างชัดเจน เทียงตรง และเป็นเชิงวิชาการอย่างแท้จริง

2. ความคิดรวบยอด

ความรู้ในโลกนี้มีมากมายหลายสาขาวิชา มีแหล่งเรียนรู้และวิธีแสวงหาความรู้หลากหลาย จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการรับรู้ วิเคราะห์ เชื่อมโยง และเปรียบเทียบเพื่อสร้างความรู้และสื่อความให้เห็นคุณค่าและประโยชน์จากการเรียนรู้

3. สมรรถนะ

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการสื่อสาร

4. สาระการเรียนรู้

1. ความรู้
 - 1) ความเชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับวิธีการค้นคว้าหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ วิธีการรับรู้
เชิงทฤษฎีและการรับรู้จากสิ่งที่เป็นคุณค่าทางวัฒนธรรม สามารถนำเสนอความคิดเห็นลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวกับ
 - ความเชื่อ (belive)
 - วัฒนธรรม (culture)
 - หลักฐาน (evidence)
 - คำอธิบาย (explanation)
 - การตีความ (interpretation)
 - เทคโนโลยี (technology)
 - ความจริง (truth)
 - 2) การเรียบเรียงความคิด จากการค้นคว้าหาความรู้เป็นเอกสาร บทความเชิงวิชาการ
2. ทักษะ/กระบวนการ
 - การคิดวิเคราะห์
 - การสื่อความ
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - มีเหตุผล
 - มีตรรกะในการคิด

5. ชิ้นงานและภาระงานที่ผู้เรียนปฏิบัติ

รายงานการค้นคว้าเกี่ยวกับประเด็นความรู้ (Knowledge issues) ที่ผู้เรียนเลือก 1 หัวข้อ และการนำเสนอ

6. การวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินภาระงาน/ผลงานที่เกิดจากการเขียนรายงานการค้นคว้า ความยาว มีการใช้คำจำนวน 1,200-1,600 คำ
2. ประเมินการพูดนำเสนอผลงานปากเปล่า (Oral) ของผู้เรียนคนละ 10-15 นาที

7. กิจกรรมการเรียนรู้

1. ทบทวนกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงที่ผ่านมา
2. นักเรียนแต่ละคนเลือกประเด็นความรู้ที่ตนสนใจ
3. แต่ละคนเลือกเข้ากลุ่มประเด็นความรู้ที่ตนเลือก (ในประเด็นเดียวกัน)
4. สมาชิกแต่ละกลุ่ม ร่วมอภิปรายวิธีการค้นคว้าหาความรู้
5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปรับใบงาน “ตัวอย่างการเขียนความเรียงทางวิชาการ” จากครูผู้สอน แล้วร่วมกันวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อเรียนรู้วิธีการรายงานผลการค้นคว้า
6. ครูผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเขียนรายงานการค้นคว้า

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ 8 สาระการเรียนรู้
2. ใบงาน
3. ห้องสมุด
4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศของเว็บไซต์ต่างๆ

3

ตอนที่

**การเขียนความเรียงขั้นสูง
(Extended-Essay)**

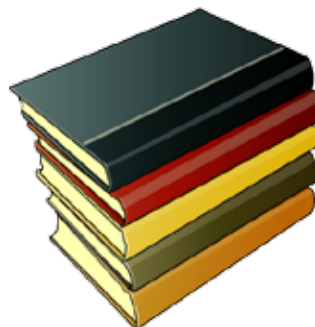

การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay)

1 **ธรรมชาติวิชา (Nature of the Subject)** เป็นสาระว่าด้วยการศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระ (Independent Research) ในเรื่องที่คุณเรียนสนใจที่มาจากสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนจากสาระการเรียนรู้ เน้นการฝึกกระบวนการค้นคว้าด้วยตนเอง การถ่ายทอด/สื่อความหมาย แนวคิดและข้อมูลเป็นความเรียง ลักษณะเป็นความเรียงทางวิชาการที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงอย่างเป็นขั้นตอน สมเหตุสมผลที่สละสลวย โดยใช้คำ จำนวน 4,000 คำ แต่ครูจำเป็นต้องเข้าใจว่าจะต้องเข้าใจว่า การเขียนความเรียงขั้นสูงไม่ใช่การเขียนวิจัย 5 บท แต่เป็นการเขียนความเรียงทางวิชาการที่มีรูปแบบและองค์ประกอบเฉพาะ

2 **วัตถุประสงค์** การเรียนการสอนการเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay : EE) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียน

- 1) ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ตนสนใจและต้องการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
- 2) พัฒนาทักษะการเขียนรายงานการค้นคว้าอย่างอิสระ โดยใช้คำสำหรับการเขียนผลงาน จำนวน 4,000 คำ
- 3) พัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์
- 4) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการค้นคว้าที่เหมาะสมสำหรับแต่ละสาขาวิชา
- 5) มีวิธีการและสัมประสมประสบการณ์ในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยสติปัญญาของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

3 การจัดการกระบวนการเรียนการสอน สาระการเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay)

การจัดการจัดการเรียนการสอนสาระการเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) เป็นภาระงานและหน้าที่ของทุกฝ่าย ได้แก่ โรงเรียน ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา และผู้เรียน จำแนกได้ดังนี้

3.1 ภาระงานของโรงเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีมาตรฐาน โรงเรียนต้องมีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยบรรจุสาระการเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) ไว้ในส่วนที่เป็นสาระเพิ่มเติม หรือบูรณาการเป็น 1 หน่วยการเรียนรู้ ชื่อ การเขียนความเรียงขั้นสูง
2. แต่งตั้งครูผู้สอน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการผลิตผลงานการเขียนความเรียงเกี่ยวกับหัวข้อ/เรื่อง que ผู้เรียนเลือกและสนใจค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสาระ/วิชาที่ผู้เรียน
3. พัฒนาบุคลากร : อบรมครูผู้สอนเรื่องโรงเรียนมาตรฐานสากลกับการจัดการเรียนการสอนสาระการเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay)

3.2 ภาระงานของครูที่ปรึกษา ครูที่ปรึกษามีหน้าที่ ดังนี้

1. ส่งเสริม กระตุ้น สนับสนุน ชี้นำให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการคิดค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อ/เรื่อง que ผู้เรียนเลือกค้นคว้า
2. ช่วยเหลือ แนะนำผู้เรียนในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
3. ช่วยเหลือ แนะนำผู้เรียนให้สามารถเขียนรายงานการค้นคว้าได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์กำหนด
4. ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานการค้นคว้าของผู้เรียนก่อนส่งงานแก่ครูผู้สอน พิจารณาเกี่ยวกับการกล่าวถึงความคิดผู้อื่นมาโดยไม่มีการอ้างอิง การนำผลงานหรือความคิดเห็นของผู้อื่นมาอ้างอิงเป็นของตนเองหรือไม่ หากมีจะต้องชี้แจงให้ผู้เรียนแก้ไขซึ่งเป็นการเรียนรู้ในเรื่องมารยาทการเขียน เป็นต้น

3.3 ภาระงานของผู้เรียน ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ดังนี้

1. กำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการค้นคว้าและลงทะเบียนชื่อเรื่องในแบบฟอร์มที่กำหนด ตัวอย่างแบบฟอร์ม ดังนี้

แบบฟอร์มสำหรับการเรียนสาระการเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay)

การเขียนเรียงความขั้นสูง (Extended-Essay)

ชื่อ.....ชั้น.....

สาระการเรียนรู้.....

ชื่อเรื่อง/หัวข้อสำหรับการค้นคว้า.....

.....

.....

.....

ชื่อครูผู้สอน.....

ชื่อครูที่ปรึกษา.....

ชื่อนักเรียน.....

ลายมือชื่อนักเรียน.....

2. ศึกษาและกำหนดความเข้าใจเกณฑ์การวัดและประเมินผล “ผลงานของผู้เรียน”

3. กำหนดแผนการทำงาน กำหนดวันส่งงาน และกำหนดระยะเวลาการวางแผนการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งค้นคว้า รวมทั้งการวางแผนการเขียนเรียบเรียงผลงาน คือ รายงานผลการค้นคว้า

ตัวอย่างแผนการทำงานของผู้เรียน

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	หมายเหตุ
(1 ภาคเรียน)		
พฤษภาคม		
สัปดาห์ที่ 1	- เลือกหัวข้อเรื่อง	(ระบุวันเวลา การนัดหมาย)
สัปดาห์ที่ 2	- เรียบเรียงชื่อเรื่อง/หัวข้อ สำหรับค้นคว้า	
สัปดาห์ที่ 3	- พบครูที่ปรึกษาส่งและหาหรือหัวข้อเรื่อง	
สัปดาห์ที่ 4	- พบครูที่ปรึกษาและบรรณารักษ์	
มิถุนายน		
สัปดาห์ที่ 1	- พบครูที่ปรึกษาเสนอโครงร่าง (Outline)	(ระบุวันเวลา การนัดหมาย)
สัปดาห์ที่ 2	- พบครูที่ปรึกษาหาหรือและขอคำแนะนำเรื่องรายการหนังสือหรือเอกสารที่ควรอ่านและการเขียนเอกสารอ้างอิงสำหรับการจัดทำบรรณานุกรม	
สัปดาห์ที่ 3		
สัปดาห์ที่ 4	- ส่งผลการค้นคว้าครูที่ปรึกษา	
กรกฎาคม		
สัปดาห์ที่ 1	- อ่านเอกสารอ้างอิงและค้นคว้าเอกสาร	(ระบุวันเวลา การนัดหมาย)
สัปดาห์ที่ 2	- อ่านเอกสารอ้างอิงและค้นคว้าเอกสาร	
สัปดาห์ที่ 3	- ส่งผลการค้นคว้าแก่ครูที่ปรึกษา	
สัปดาห์ที่ 4	- เรียบเรียงเขียนงานฉบับร่าง ฉบับที่ 1	
สิงหาคม		
สัปดาห์ที่ 1	- เรียบเรียงเขียนงานฉบับร่าง ฉบับที่ 1	(ระบุวันเวลา การนัดหมาย)
สัปดาห์ที่ 2	- ส่งงานเขียนฉบับร่างให้แก่ครูที่ปรึกษา	
สัปดาห์ที่ 3	- ครูที่ปรึกษาตรวจแก้ไขงาน	
สัปดาห์ที่ 4	- จัดทำฉบับจริง	
กันยายน		
สัปดาห์ที่ 1	- จัดทำฉบับจริง	(ระบุวันเวลา การนัดหมาย)
สัปดาห์ที่ 2	- ส่งฉบับจริง	
สัปดาห์ที่ 3	- ผู้เรียนพบครูผู้สอนเพื่อนัดหมายการสอบนำเสนอผลงานปากเปล่า (Oral)	
สัปดาห์ที่ 4		

อนึ่ง เพื่อการตรวจสอบความเรียบร้อยของผลงานของผู้เรียน ครูที่ปรึกษาควรมีแบบตรวจสอบซึ่งสามารถใช้สำหรับเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน ดังนี้

ลำดับที่	รายการ	ผลการตรวจสอบ (ถูกต้อง/ไม่ถูกต้อง)
1	การใช้คำในการเขียนเรียงเรียงตามจำนวนคำที่กำหนด	
2	มีหน้าสารบัญ	
3	มีหมายเลขกำกับผลงานทุกหน้า	
4	มีการอ้างอิงโดยใช้แผนภูมิ แผนผัง กราฟ ดัชนี ฯลฯ อย่างเหมาะสม	
5	มีการอธิบายความหมายและให้คำจำกัดความของประเด็นที่ไม่ชัดเจน	
6	การเขียนบรรณานุกรมถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด	
7	มีการอ้างอิงเอกสารหรือหลักฐานอย่างต่อเนื่องและถูกต้อง	
8	มีการเขียนเอกสารอ้างอิงครบถ้วนไว้ในบรรณานุกรม	
9	เอกสารอ้างอิงในบรรณานุกรมทุกเล่มมีการระบุชื่อผู้แต่ง ชื่อเอกสาร วันที่ทำการพิมพ์ สำนักพิมพ์ ฯลฯ	
10	มีการบอกแหล่งที่มาของเอกสารอ้างอิงอย่างถูกต้อง	
11	มีการแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้องเท่านั้นไว้ในภาคผนวก	
12	เอกสารที่อ้างอิงไว้ในภาคผนวกสอดคล้องกับเอกสารในบรรณานุกรม	
13	มีการเขียนชื่อหัวข้อเรื่องไว้ในแผ่นปก	
14	มีการเน้นย้ำให้มีความสำคัญกับหัวข้อเรื่องโดยใช้ตัวพิมพ์หนาไว้ในคำนำ	
15	มีการเน้นย้ำให้มีความสำคัญกับหัวข้อเรื่องอีกครั้งและใช้ตัวพิมพ์หนาในบทสรุป	
16	ในบทสรุปมีการพูดถึงประเด็นปัญหาที่ยังไม่ได้ค้นคว้าหาคำตอบ	
17	ในบทสรุปมีการพูดถึงประเด็นปัญหาใหม่ที่ค้นพบในระหว่างการศึกษาค้นคว้า	
18	มีการเขียนชื่อว่า “บทนำ” และ “บทสรุป”	
19	สาระย่อมีการใช้คำในการเขียนตามความเหมาะสม	
20	สาระย่อมีการกล่าวถึงชื่อเรื่องสำหรับการค้นคว้าเป็นตัวพิมพ์หนา ขอบข่ายการศึกษาค้นคว้าและการสรุปผลลัพธ์ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า	

3.4 ภาระงานของครูผู้สอน ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ศึกษาและกำหนดเนื้อหาที่จะต้องสอน ได้แก่ กระบวนการค้นคว้า (Research) และกระบวนการเขียน (Writing)
2. ให้ผู้เรียนนำเสนอหัวข้อเรื่องที่สนใจค้นคว้า
3. ชี้แจงขอบข่ายงานแก่ผู้เรียน
4. ชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผล “ผลงานหรือรายงานการค้นคว้า”
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุปเป็นตารางเพื่อประกอบความเข้าใจได้ ดังนี้

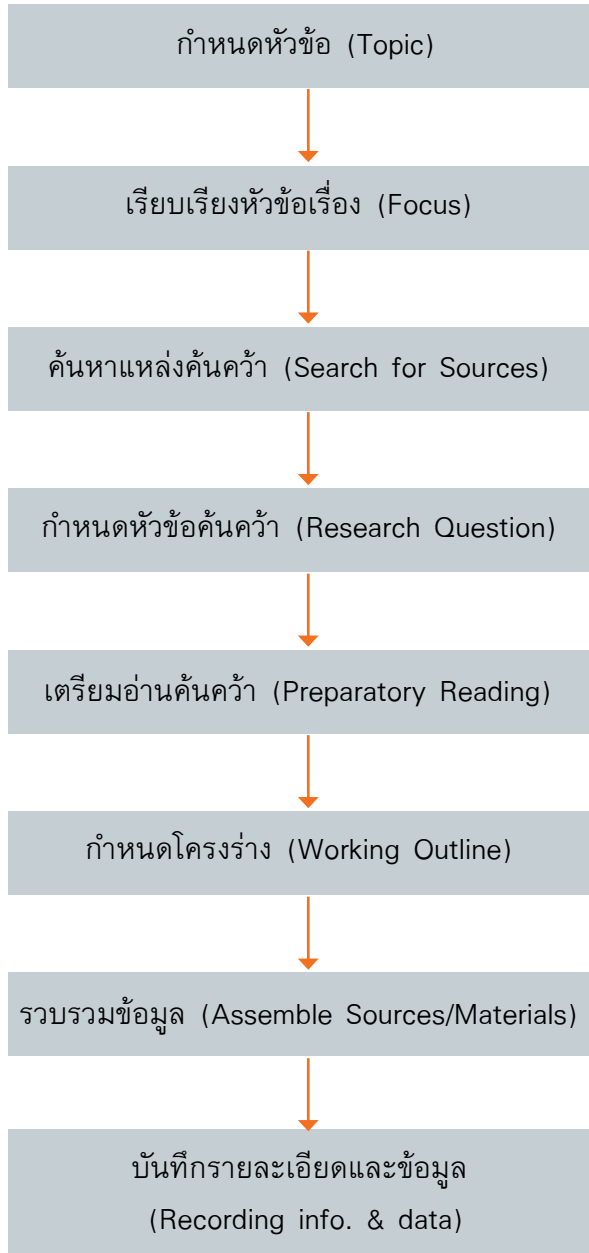
ภาระงานของโรงเรียน	ภาระงานของครูที่ปรึกษา	ภาระงานของครูผู้สอน
<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยบรรจุสาระการเรียนรู้ความเรียงชั้นสูง (EE) ไว้ในส่วนที่เป็นสาระเพิ่มเติม หรือบูรณาการเป็น 1 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเขียนความเรียงชั้นสูง 2. แต่งตั้งครูผู้สอน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการผลิตผลงานการเขียนความเรียงเกี่ยวกับหัวข้อ/เรื่องที่คุณเรียนเลือกและสนใจค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสาระ/วิชาที่คุณเรียน 3. พัฒนาบุคลากร : อบรมครูผู้สอนเรื่องโรงเรียนมาตรฐานสากลกับการจัดการเรียนการสอนสาระการเขียนความเรียงชั้นสูง (EE) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริม กระตุ้น สนับสนุน ชี้แนะให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการคิดค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อ/เรื่องที่คุณเรียนเลือกค้นคว้า 2. ช่วยเหลือ แนะนำผู้เรียนในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ 3. ช่วยเหลือ แนะนำผู้เรียนให้สามารถเขียนรายงานการค้นคว้าได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์กำหนด 4. ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานการค้นคว้าของผู้เรียนก่อนส่งงานแก่ครูผู้สอน พิจารณาเกี่ยวกับการกล่าวถึงความคิดเห็นผู้อื่นมาโดยไม่มีการอ้างอิงการนำผลงานหรือความคิดเห็นของผู้อื่นมาอ้างอิงเป็นของตนเองหรือไม่ หากมีจะต้องชี้แจงให้ผู้เรียนแก้ไข ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในเรื่องมารยาทการเขียนเป็นต้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาและกำหนดเนื้อหาที่จะต้องสอน ได้แก่ กระบวนการค้นคว้า (Research) และกระบวนการเขียน (Writing) 2. ให้ผู้เรียนนำเสนอหัวข้อเรื่องที่สนใจค้นคว้า 3. ชี้แจงขอบข่ายงานแก่ผู้เรียน 4. ชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผล “ผลงานหรือรายงานการค้นคว้า” 5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4

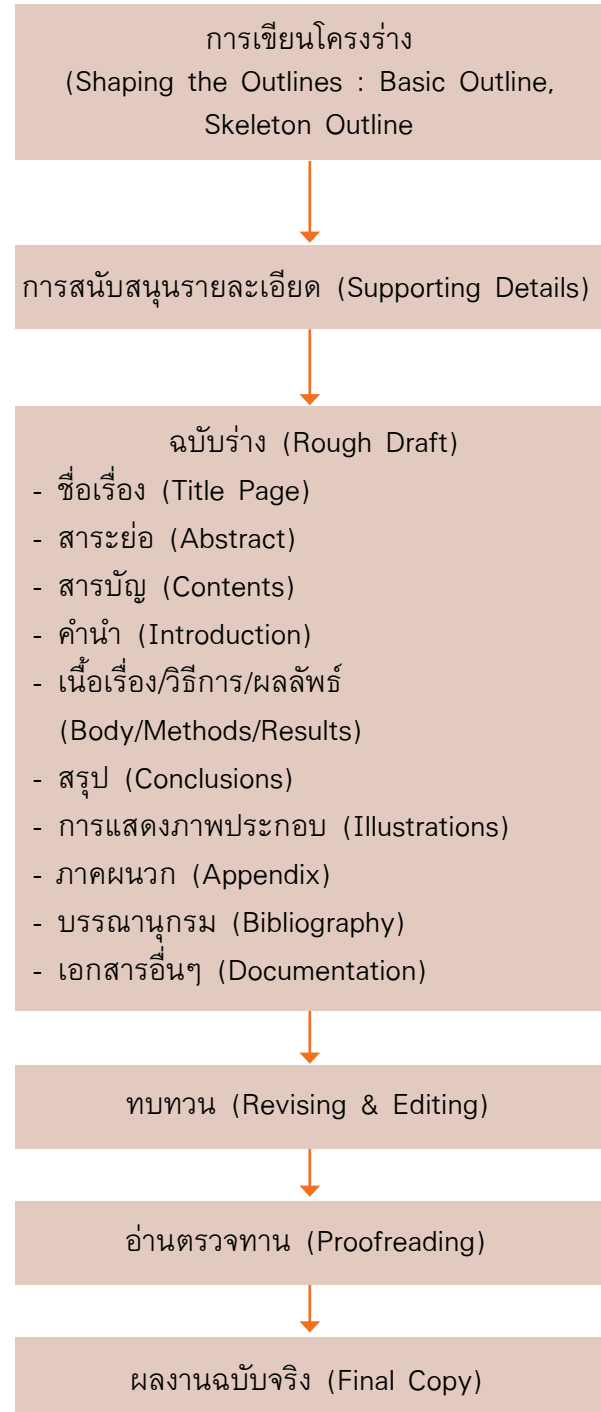
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลัก ใน 2 เนื้อหาหลัก ได้แก่ การค้นคว้า (Research) และการเขียน (Writing) ดังนี้

การค้นคว้า (Research)

การเขียน (Writing)

1

การค้นคว้า (Research) ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1) ให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อเรื่องที่ตนเองสนใจอย่างอิสระ แต่ต้องเป็นหัวข้อเรื่องที่เชื่อมโยงจากสาระการเรียนรู้สาระใดสาระหนึ่งใน 8 สาระการเรียนรู้ จากนั้นครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง

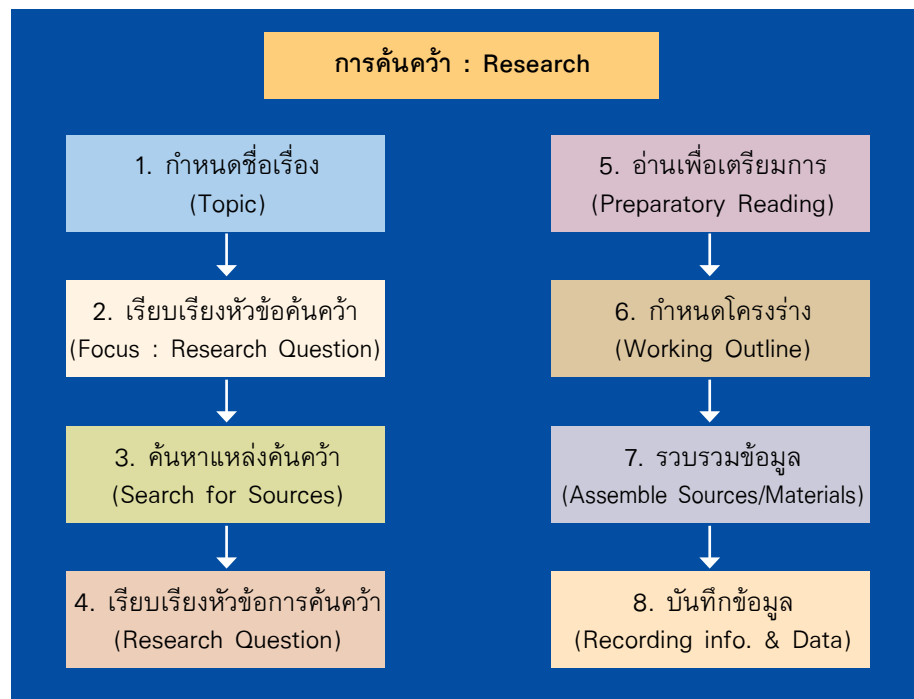
- การเรียบเรียงหัวข้อค้นคว้า (Research Question)
- แหล่งค้นคว้า/แหล่งการเรียนรู้ (Resources)
- การกำหนด/เขียนโครงร่าง (Outline)
- การสำรวจข้อมูล/หลักฐานสำหรับสนับสนุนและคัดค้าน

การค้นคว้าของผู้เรียน

ในกรณีที่ผู้เรียนพบว่าหัวข้อที่ตนเลือกมีแหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้าจำกัด ผู้เรียนสามารถแจ้งการเปลี่ยนหัวข้อเรื่องต่อครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาได้ ทั้งนี้ควรดำเนินการตั้งแต่ระยะแรกของการเรียน

2) ให้ผู้เรียนกำหนดแผนการทำงานและกำหนดตารางเวลาการส่งงาน

3) ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาเกี่ยวกับการค้นคว้า ได้แก่ การกำหนดชื่อเรื่อง การเรียบเรียงหัวข้อค้นคว้า การค้นหาแหล่งค้นคว้า การกำหนดโครงร่าง รวบรวมข้อมูล แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

2

การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay)

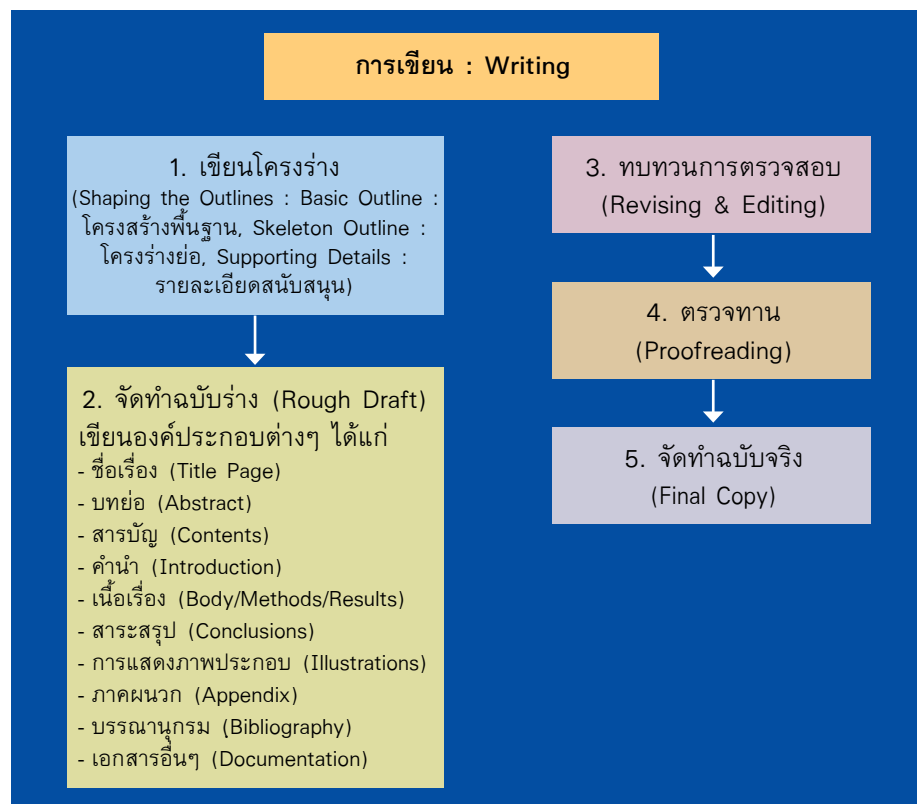
ครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญกับ “การจัดโครงสร้างของผลงาน” เพราะถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนจัดลำดับ เนื้อหาของการเขียน รายงานการค้นคว้าได้อย่างดี

สาระการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนในเรื่องต่อไปนี้

1) ส่วนประกอบของความเรียง

- การเขียนชื่อเรื่อง (Title Page)
- การเขียนสารระย่อ (Abstract)
- สารบัญ (Contents Page)
- การเขียนคำนำ (Introduction)
- การเขียนเรียงเรียงเนื้อเรื่อง (Body Development)
- การเขียนบทสรุป (Conclusions)
- การเขียนบรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิง (References)
- ภาคผนวก (Appendix)

แสดงแผนภูมิได้ดังนี้

1 การเขียนโครงร่างงานค้นคว้า (Research Outline)

การเขียนโครงร่าง ผู้เรียนจะต้องแสดงชื่อโครงการ สารการเรียนรู้/วิชา ชื่อผู้ค้นคว้าหรือเจ้าของผลงาน ความสำคัญของหัวข้อเรื่องที่ค้นคว้า วัตถุประสงค์ของการค้นคว้า ประโยชน์ที่ได้รับจากการค้นคว้า การรวบรวมสรุปข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าพร้อมเอกสารอ้างอิง วิธีหรือแบบแผนการค้นคว้า การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

2 การกำหนดหัวข้อค้นคว้า (Research Question)

ชื่อเรื่องจะต้องสะท้อนหรือชี้วัดให้เห็นภาพของผลงาน ซึ่งจะต้องเรียบเรียงเป็นรูปคำถาม หรือ

ประเด็นค้นคว้าในที่นี่จะนำเสนอเป็นตัวอย่าง เช่น

- หัวข้อเรื่อง** : การออกแบบโทรศัพท์มือถือสำหรับวัยรุ่นไทย
หัวข้อค้นคว้า : องค์ประกอบสำคัญในการออกแบบโทรศัพท์มือถือสำหรับวัยรุ่นไทย
- หัวข้อเรื่อง** : การออกแบบรถจักรยาน
หัวข้อค้นคว้า : การแนะนำวัสดุใหม่ๆ สามารถปรับปรุงการออกแบบรถจักรยานแข่งขันแบบใหม่ได้หรือไม่
- หัวข้อเรื่อง** : ความรุนแรงในครอบครัวไทย
หัวข้อค้นคว้า : ศึกษา/วิเคราะห์สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวไทยและทางแก้ปัญหา
- หัวข้อเรื่อง** : ความขัดแย้งทางความคิดทางการเมืองไทย
หัวข้อค้นคว้า : ศึกษา/วิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งระหว่างคนไทยสองกลุ่มและทางแก้ปัญหา ฯลฯ
- หัวข้อเรื่อง** : การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด
หัวข้อค้นคว้า : ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากภาวะโลกร้อน
- หัวข้อเรื่อง** : การโฆษณา
หัวข้อค้นคว้า : การใช้ทัศนศิลป์ในการโฆษณาสินค้า

3 การกำหนดโครงสร้างของผลงาน

ผลงานการเขียนรายงานผลการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่คุณเรียนได้เลือกอย่างอิสระจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ คำนำ (Introduction) เนื้อเรื่อง (Body Development) และบทสรุป (Conclusion)

1 คำนำ (Introduction) สารจะต้องประกอบด้วย

- การให้เหตุผลในการเลือกหัวข้อเรื่อง ความสำคัญและคุณค่าที่ได้จากการศึกษา
- บอกความเป็นมาและความสำคัญของหัวข้อเรื่อง
- ระบุหัวข้อค้นคว้า (Research Question) ให้ชัดเจน

2 เนื้อเรื่อง (Body Development)

เนื้อเรื่องเป็นส่วนสำคัญของผลงานความเรียง ซึ่งผู้เขียนจะต้องลำดับเนื้อหาตามรูปแบบโครงสร้างที่ถูกต้อง โดยจัดลำดับเนื้อหาเป็นหัวข้อใหญ่ และหัวข้อย่อยตามธรรมชาติของเนื้อหา การลำดับความคิดหลักและความคิดรองเป็นต้น

3 บทสรุป (Conclusions)

บทสรุปจะต้องมีลักษณะของการสรุปการนำเสนอความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่อง การอ้างอิงหลักฐานประกอบความคิด จบด้วยการเสนอและชี้แนะประเด็นที่ค้นพบ รวมทั้งหัวข้อเรื่องประเด็น/เรื่อง ที่ยังไม่ได้ค้นคว้าศึกษาในผลงานชิ้นนี้ แต่ควรค่าแก่การค้นคว้าเป็นผลงานเรื่องต่อไป

4 การเขียนสาระย่อ (Abstract)

การเขียนสาระย่อสำหรับผลงานการเขียนความเรียงชั้นสูงตามความเหมาะสม และในการเขียนสาระย่อผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจว่าไม่ใช่เป็นการเขียนคำนำ (Introduction) สารย่อจะต้องมีสาระที่สะท้อนให้เห็นการพูดเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง

5 หนังสือนำ (Contents Page)

การเขียนหน้าสารบัญ ผู้เรียนจะต้องลำดับหัวข้อเรื่อง เอกสารอ้างอิง ภาคผนวก และมีเลขหน้ากำกับทุกหัวเรื่อง

6 การอ้างอิงโดยใช้ภาพประกอบ (Illustrations) ผู้เรียนจะต้องรู้จักใช้ภาพประกอบคำอธิบายความคิดเห็นอย่างเป็นระบบและอย่างมีความหมาย

7 การอ้างอิง/บรรณานุกรม (References) ในการค้นคว้าข้อมูล ผู้เรียนจะมีการค้นคว้าจากแหล่งค้นคว้าหลากหลายประเภท ได้แก่ เอกสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ครูผู้สอนจึงควรนำเสนอรูปแบบการเขียนบรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิงทุกประเภทซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายเป็นสากลที่กำหนดโดยหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับ ได้แก่

1. สมาคมรัฐศาสตร์อเมริกัน (American Political Science Association : APSA)

2. สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน (American Psychological Association : APA)

3. สภามรรณาธิการกิจชีววิทยา (Council of Biology Editors : CBE)

4. แนวทางการเขียนเอกสารอ้างอิงแบบฮาร์วาร์ด (Harvard Citation and Referencing Guide) ซึ่งโดยภาพรวมจะมีการเขียนเอกสารอ้างอิงที่เป็นที่นิยมที่มีส่วนประกอบและรูปแบบเรียงเป็นลำดับ ดังนี้ ชื่อผู้แต่ง (พ.ศ.) ชื่อเรื่อง วันที่ สถานที่พิมพ์ ชื่อสำนักพิมพ์ ตัวอย่างเช่น

- Peterson, A.D.C. School Across Frontiers : The Story of International Baccalaureate and the United World College. La Salle, Illinois : Open Court, 1987.

- Peterson, A.D.C. (1987), Schools Across Frontiers : The Story of the International Baccalaureate and the United World College, Open Court : La Salle, Illinois.

8 ภาคผนวก (Appendix) ภาคผนวกไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญในการเขียนเรียงเรียงผลงานความเรียงขั้นสูง เอกสารที่ผู้เรียนสามารถใส่ไว้ในภาคผนวกได้แก่ ข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ

9 การใช้สื่อและวัสดุอื่นๆ ประกอบ (The Use of Other Media and Materials) การใช้วีดิโอเทปและการใช้เทปบันทึกไม่อนุญาตให้ใช้ในการอ้างอิงข้อมูลเพื่อยืนยันความรู้ที่เกิดจากการค้นคว้า

4 การวัดและประเมินผล

ในการวัดและประเมินผลงานที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถใช้เกณฑ์ประเมินภาพรวม (4C) เช่นเดียวกับการประเมิน TOK และประเมินเนื้อหาที่เป็นรายละเอียด โดยใช้เกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ก. การประเมินหัวข้อการค้นคว้า (Research Question)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	ไม่มีการพูดถึงหัวข้อการค้นคว้าในตอนต้นๆ ไม่มีการเชื่อมโยงหัวข้อการค้นคว้ากับสาระการเรียนรู้
1	มีการพูดถึงหัวข้อการค้นคว้าในตอนต้นๆ แต่พูดไว้ไม่ชัดเจนหรือพูดกว้างเกินไป ใช้คำกะทัดรัด
2	มีการพูดถึงหัวข้อการค้นคว้าในตอนต้นๆ ไว้อย่างชัดเจน และมีการพูดตรงประเด็น

ข. วิธีการที่ใช้ในการกำหนดหัวข้อการค้นคว้า (Approach to the Research Question)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	วิธีการใช้ในการกำหนดหัวข้อการค้นคว้าไม่เหมาะสมโดยสิ้นเชิง
1	วิธีการใช้ในการกำหนดหัวข้อการค้นคว้าโดยรวมไม่เหมาะสม
2	วิธีการใช้ในการกำหนดหัวข้อการค้นคว้าโดยรวมเหมาะสม
3	วิธีการใช้ในการกำหนดหัวข้อการค้นคว้าเหมาะสมอย่างมาก

ค. การวิเคราะห์/การตีความ (Analysis/Interpretation)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	ไม่มีความพยายามที่จะวิเคราะห์และตีความ
1	มีความพยายามที่จะวิเคราะห์และตีความบ้าง
2	มีการวิเคราะห์และตีความแต่ไม่สอดคล้องและไม่ถูกต้อง
3	มีการวิเคราะห์และตีความที่ดี
4	มีการวิเคราะห์และตีความอย่างจริงจังด้วยทักษะและอย่างมีความเข้าใจ

จ. การให้เหตุผลโต้แย้งคัดค้านและสนับสนุน/การประเมินความคิดเห็น (Argument/Evaluation)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	ไม่มีการให้เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการค้นคว้า
1	มีความพยายามในการหาเหตุผลสนับสนุน แต่อยู่ในขอบเขตจำกัดและไม่ลึกซึ้ง
2	มีการโต้แย้งให้เหตุผลเกี่ยวกับหัวข้อการค้นคว้าแต่ไม่สมบูรณ์ ในการประเมินความคิดเห็นใช้ความคิดเห็นของตนเป็นเกณฑ์ มีความพยายามที่จะประเมินประเด็นปัญหาอย่างเป็นกลางเพียงเล็กน้อย
3	มีการให้เหตุผลโต้แย้งและสนับสนุนเกี่ยวกับหัวข้อค้นคว้าได้อย่างดี มีความพยายามที่จะประเมินประเด็นปัญหาอย่างเป็นกลางบ้าง
4	มีการให้เหตุผลโต้แย้งและสนับสนุนเกี่ยวกับหัวข้อค้นคว้าได้อย่างน่าเชื่อถือ มีการลำดับเรียงเรียงความคิดและการให้เหตุผลอย่างเป็นระบบ การประเมินประเด็นปัญหาเหมาะสมเป็นกลางที่สุด

จ. บทสรุป (Conclusions)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	มีความพยายามในการสรุปเล็กน้อยหรือไม่ปรากฏให้เห็นการเรียบเรียงบทสรุป ให้มีความเชื่อมโยงกับความคิดเห็นที่ได้นำเสนอไว้ในเนื้อเรื่อง
1	มีความพยายามในการสรุปบ้าง ที่ปรากฏให้เห็นในการเรียบเรียงบทสรุป ให้มีความเชื่อมโยงกับความคิดเห็นที่ได้นำเสนอไว้ในเนื้อเรื่อง
2	การเรียบเรียงบทสรุปมีความชัดเจน เชื่อมโยงกับหัวข้อค้นคว้าและสอดคล้องกับการโต้แย้งให้เหตุผลหรือคำอธิบายต่างๆ ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องที่เขียน บทสรุปพูดถึงประเด็นปัญหาที่ยังไม่ได้ค้นคว้าหาคำตอบ และมีประเด็นปัญหาใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นจากการค้นคว้า

จ. สารย่อ (Abstract)

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	สารย่อใช้คำเกิน 300 คำ ไม่มีการพูดถึงเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง ขอบข่ายของการศึกษาค้นคว้า และสรุปผลที่ได้รับ
1	สารย่อใช้คำไม่เกิน 300 คำ มีการพูดถึงเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง ขอบข่ายของการศึกษาค้นคว้า และสรุปผลที่ได้รับแต่ไม่ชัดเจน
2	สารย่อใช้คำไม่เกิน 300 คำ มีการพูดถึงเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง ขอบข่ายของการศึกษาค้นคว้า และสรุปผลที่ได้รับอย่างชัดเจน

๕. การนำเสนอผลงานตามรูปแบบที่กำหนด (Formal Presentation)

การประเมินภาพรวมของผลงาน พิจารณาความคิดริเริ่มเชิงสติปัญญา (Intellectual Initiative) โดยดูจากการเลือกหัวข้อเรื่อง การเรียบเรียงหัวข้อการค้นคว้า การใช้แหล่งค้นคว้าที่หลากหลายและกว้างขวาง พิจารณาการแสดงความเข้าใจที่ลึกซึ้ง (Insight and Depth of Understanding) โดยดูจากการแสดงรายละเอียดข้อมูล ความคิดเห็น เหตุผล การเรียบเรียงความคิดเห็นโต้แย้งและสนับสนุน และพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) โดยดูจากสิ่งใหม่ๆ ที่นำเสนอ

ระดับผลสัมฤทธิ์	ตัวชี้วัด
0	ผลงานใช้คำเกิน 4,000 คำ ไม่มีการอ้างหลักฐานประกอบการแสดงความคิดเห็น
1	ผลงานมีการนำเสนอไม่เป็นไปตามเกณฑ์กำหนด มีการอ้างหลักฐานประกอบการแสดงความคิดเห็นเล็กน้อย
2	ผลงานมีการนำเสนอเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด มีการอ้างหลักฐานประกอบการแสดงความคิดเห็นบ้าง
3	ผลงานมีการนำเสนอไม่เป็นไปตามเกณฑ์กำหนด มีการอ้างหลักฐานประกอบการแสดงความคิดเห็นชัดเจน
4	ผลงานมีการนำเสนอไม่เป็นไปตามเกณฑ์กำหนด มีการอ้างหลักฐานประกอบการแสดงความคิดเห็นเหมาะสมมากและมีความชัดเจน

การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay)

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง หลักการเขียนทั่วไป

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา ท 20201 การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. มีความรู้และความเข้าใจเรื่องหลักเกณฑ์องค์ ประกอบ และวิธีการเขียนความเรียงขั้นสูง
2. รู้จักแบบแผนการเขียนเรียงความ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถสืบค้น วิเคราะห์ อภิปรายองค์ประกอบหลักการเขียนทั่วไปได้
2. เพื่อให้นักเรียนเลือกศึกษาหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายได้
3. เพื่อให้นักเรียนเลือกหัวข้อเรื่องที่นำมาเขียนได้

3. สาระการเรียนรู้

1. ความรู้

- 1) การสืบค้น ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายเกี่ยวกับหลักการเขียนทั่วไป
- 2) การเลือกหัวข้อ/ชื่อเรื่องงานเขียนที่ผู้เรียนสนใจ

2. ทักษะ/กระบวนการ

- 1) การสืบค้น
- 2) การอ่าน
- 3) การคิดวิเคราะห์
- 4) การอภิปราย
- 5) การนำเสนอผลงาน

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 1) นิสัยรักการอ่าน การเขียน
- 2) ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

4. ชิ้นงานหรือภาระงานที่ผู้เรียนปฏิบัติ

หัวข้อในการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและรายงานการค้นคว้า

5. สมรรถนะ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

6. การวัดและการประเมินผล

1. การวัดและประเมินผลจากการศึกษาสืบค้น การอ่าน การวิเคราะห์ การอภิปราย การนำเสนอผลงาน
ของนักเรียน

2. การเลือกหัวข้อเรื่องที่สนใจของนักเรียน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนร่วมกันศึกษาสืบค้นประเด็นความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนทั่วไป
2. อภิปราย นำเสนอจากการสืบค้น
3. สรุปเป็นแนวความคิดของตนเอง
4. นักเรียนเลือกประเด็นหัวข้อความรู้ที่สนใจ
5. จับกลุ่มหัวข้อความรู้ที่สนใจในเรื่องเดียวกัน
6. อภิปรายหัวข้อเรื่องที่สนใจในกลุ่มและแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
7. เลือกหัวข้อที่ต้องการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนำเสนอครูผู้สอน

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. ใบความรู้ใบงาน
3. ห้องสมุด
4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง

คำอธิบายรายวิชา การเขียนความเรียงชั้นสูง (Extended-Essay)

ศึกษาและฝึกกระบวนการค้นคว้าด้วยตนเองอย่างอิสระเกี่ยวกับเรื่องที่คุณเรียนสนใจจากสาระการเรียนรู้ที่ต้องการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การถ่ายทอด/สื่อความหมาย แนวคิด และข้อมูล ลักษณะเป็นความเรียงทางวิชาการ การเขียนโครงร่าง การเขียนคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป การเขียนเรียบเรียงเชื่อมโยงอย่างเป็นขั้นตอน สมเหตุสมผล สละสลวย ใช้คำสำหรับการเขียนผลงาน จำนวน 4,000 คำ

โดยเน้นกระบวนการศึกษาค้นคว้า ใช้ข้อมูลจากการค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ กระบวนการโต้แย้งและสนับสนุนอย่างเป็นเหตุเป็นผล เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และการคิดวิเคราะห์ มีวิธีการและสิ่งสมประสพการณ์ในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยสติปัญญาของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้

1. ระบุความเชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับวิธีการค้นคว้าหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ วิธีการรับรู้เชิงทฤษฎีและการรับรู้จากสิ่งที่เป็นคุณค่าทางวัฒนธรรม
2. อธิบายกระบวนการในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ตนสนใจ
3. บอกความหมายของการเขียนความเรียงชั้นสูง
4. ระบุองค์ประกอบของการเขียนความเรียงชั้นสูง
5. เขียนโครงร่างจากการศึกษาค้นคว้า เรียบเรียง และถ่ายทอดความคิดได้อย่างชัดเจน เทียบตรง และเป็นเชิงวิชาการอย่างแท้จริง
6. เขียนความเรียงชั้นสูงจากการค้นคว้าอย่างอิสระ โดยใช้คำสำหรับการเขียนผลงาน จำนวน 4,000 คำ

ตอนที่

4

**กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์
(CAS : Creativity, Action, Service)**

กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service)

1

ธรรมชาติวิชา (Nature of Creativity, Action, Service)

กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองและพัฒนาซึ่งกันและกัน โดยเรียนรู้จากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม (Experiential Learning) เป็นสาระที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ค้นพบตนเอง โดยการริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรม (Creativity) ใต้ปฏิบัติกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (Action) และให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือผู้อื่น เช่น การให้บริการเป็นอาสาสมัคร (Service) ควบคู่ไปกับการเรียนสาระการเรียนรู้ที่เป็นวิชาการ

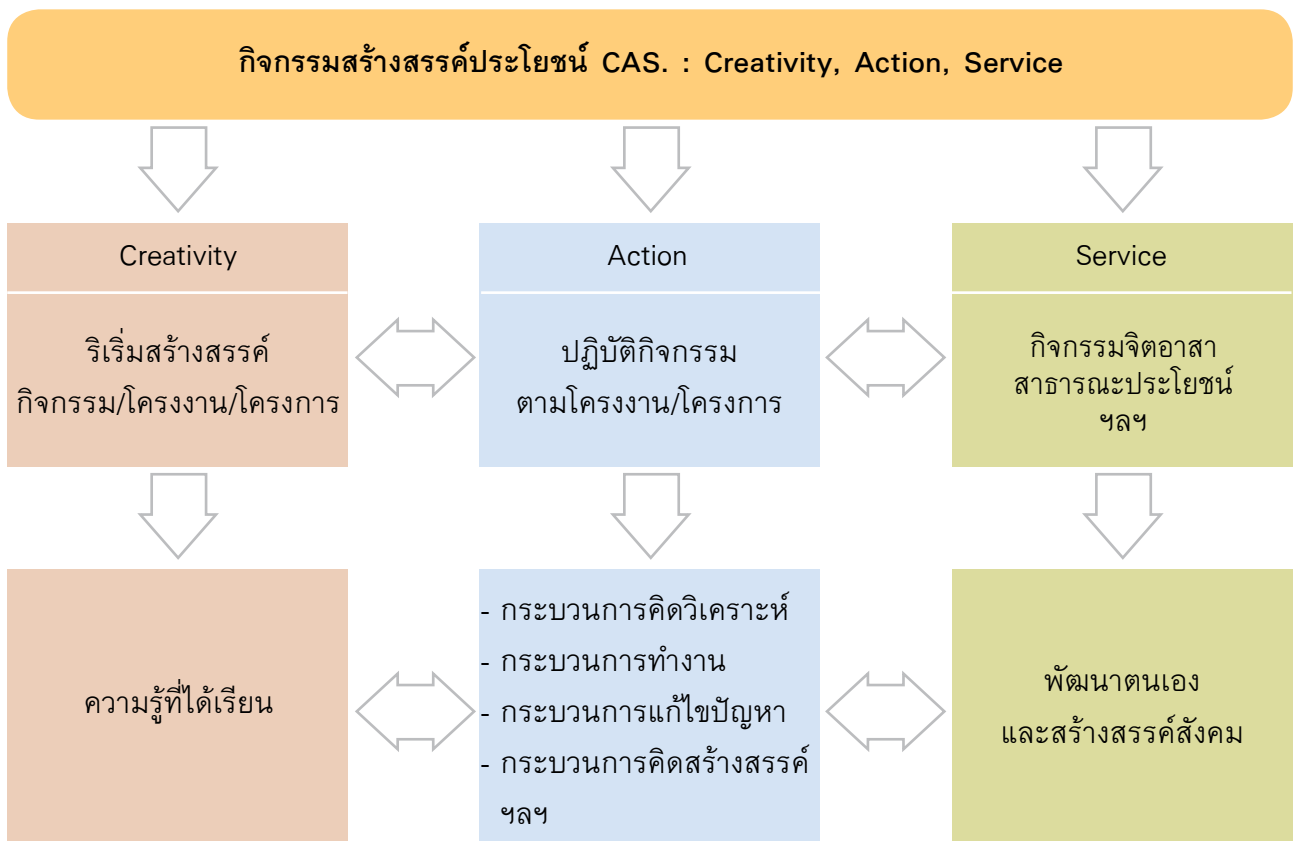
กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creativity) มุ่งหวังให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking)

การปฏิบัติ (Action) มุ่งหวังให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่เกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตนเอง

การบริการ (Service) เป็นกิจกรรมจิตอาสาที่ไม่มีค่าจ้างตอบแทน มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ มีสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม เป็นกิจกรรมอาสาสมัครที่กำหนดให้ผู้เรียนเลือกกระทำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อปลูกฝังความสง่างาม ความเป็นอิสระในการคิดให้เกิดในตัวผู้เรียน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการใช้เวลาในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ของผู้เรียนด้วย

อนึ่ง การให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ สถานศึกษา ควรให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่อเนื่องทุกปีการศึกษา โดยให้ผู้เรียนวางแผนการใช้ เวลาของตนเอง โดยทั่วไปสถานศึกษาจะกำหนดเป็นตารางงานนอกเวลาเรียน และในการทำกิจกรรมแต่ละรายการของ CAS ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและ สภาพความพร้อม แสดงเป็นแผนภูมิ ดังนี้

กิจกรรมที่ไม่ถือเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์

กิจกรรมที่ไม่ถือเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนและได้คะแนน
- กิจกรรมที่มีค่าตอบแทน ค่าจ้างหรือเป็นการหารายได้พิเศษหรือรายได้ประจำ
 - งานที่ผู้เรียนทำเป็นงานประจำ เช่น การจัดเก็บหนังสือเข้าที่ในห้องสมุด การทำความสะอาดห้องเรียน
 - การเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ เช่น ชมพิพิธภัณฑ์ ดูนั่ง ดูละคร ดูกีฬา เป็นต้น
 - การทำงานบ้าน
 - กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความแตกแยก
 - กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี การเข้าค่าย
 - กิจกรรมอุทิศตนที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและการเมือง
 - กิจกรรมระดมทุนที่ไม่มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายชัดเจน
 - กิจกรรมที่ไม่เป็นที่รับรู้ของครูผู้สอน/ครูที่ปรึกษา

กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ คือ

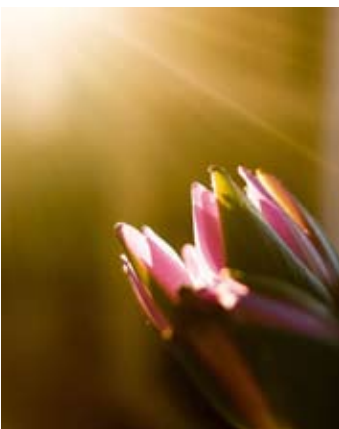
1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์

ธรรมชาติวิชา (Nature of Creativity Action Service) ของกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสัมพันธ์สอดคล้อง

ซ่อมเสริมซึ่งกันและกัน กล่าวคือ กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างรอบด้านมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงในสิ่งที่ตนเองริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น นอกจากนี้ กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ยังมุ่งเน้นการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกสาธารณะความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การให้บริการสังคม

อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่โรงเรียนมาตรฐานสากลได้นำมาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง เป็นการบูรณาการองค์ความรู้ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และประสบการณ์ ของผู้เรียนมาปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน รวมทั้งการเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล

โดยสรุปการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล สามารถจัดได้ในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวแต่ที่มีหลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์และกระบวนการดำเนินงานสอดคล้องเชื่อมโยงกันชัดเจนที่สุด คือ กิจกรรมชุมนุม ชมรมและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ทั้งนี้ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการเองตลอดกระบวนการ ตั้งแต่การริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรม การวางแผนการดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย กิจกรรมที่ปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมและการให้บริการด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม

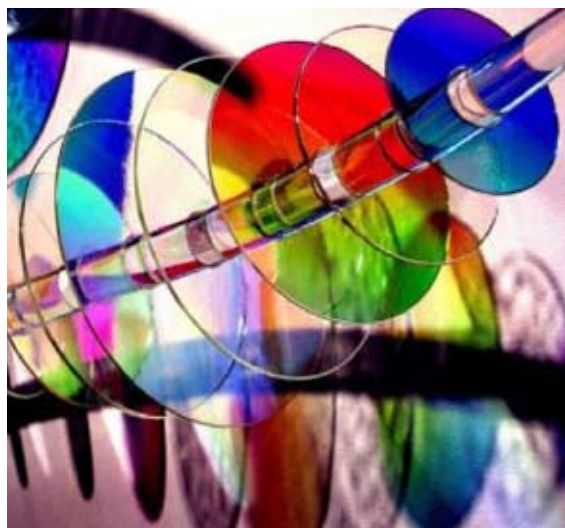
หลักการ วัตถุประสงค์และแนวทางการจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรม

หลักการ

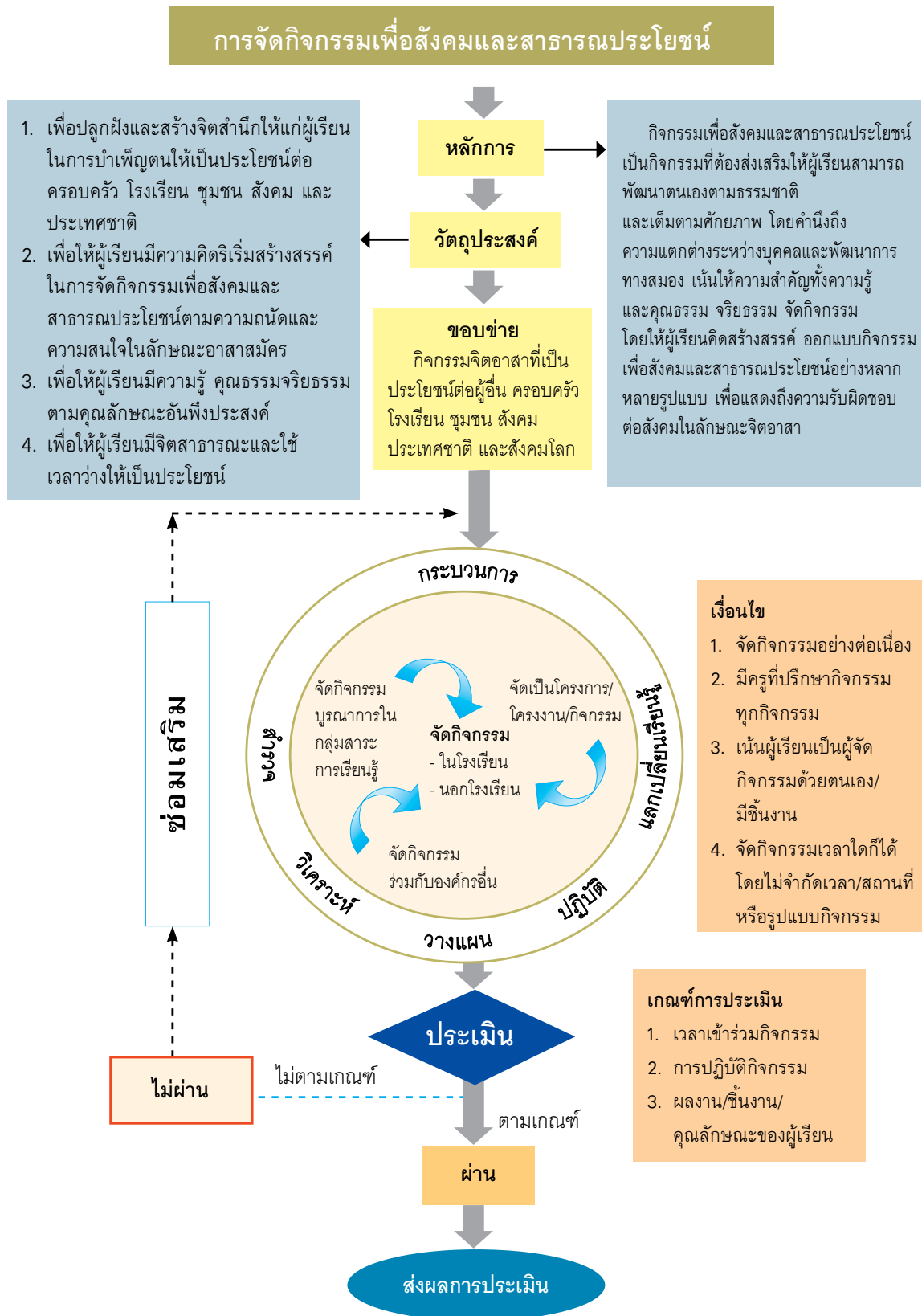
1. เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์และออกแบบกิจกรรมของผู้เรียนตามความสมัครใจ
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันทำงานเป็นทีม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา
3. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
4. เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตน
 2. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้เกิดประสบการณ์ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ
 3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
 4. เพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย
- สำหรับแนวทางการจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรม สถานศึกษาควรบริหารจัดการให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งภายในหรือภายนอกห้องเรียน รวมทั้งระยะเวลาในการจัดกิจกรรม เช่น ระยะเวลา 1 ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา หรือระยะเวลามากกว่า 1 ปีการศึกษา

แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)

ที่มา : แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2

จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์และผลการเรียนรู้การ จัดกิจกรรม สร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS)

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) เป็นการ จัดกิจกรรม ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สร้างสรรค์โครงการ และปฏิบัติจริงครอบคลุมกิจกรรมหลัก 3 ลักษณะที่ประกอบไปด้วย การสร้างสรรค์กิจกรรม/โครงการ/โครงการ (Creativity) โดยใช้ความรู้จากสาระการเรียนรู้พื้นฐาน การปฏิบัติกิจกรรมตาม โครงการ/โครงการที่สร้างขึ้น (Action) และเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ สาธารณะประโยชน์ (Service)

วัตถุประสงค์

กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ในหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน มาตรฐานสากลมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างรอบด้าน
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ นอกเหนือ จากการเรียนภาควิชาการตามที่หลักสูตรกำหนด
3. เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความใส่ใจห่วงใยผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ ประสบชะตากรรมภัยพิบัติหรือความทุกข์ยากในด้านต่างๆ
4. ปลุกฝังและเสริมสร้างจิตสำนึกของผู้เรียน ในการมุ่งทำประโยชน์ ให้ผู้อื่นและสังคม
5. ให้ผู้เรียนพัฒนาความตระหนักรู้และยอมรับในความแตกต่าง หลากหลายทางวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น
6. ให้ผู้เรียนสามารถบริหารจัดการตนเอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุขและมีคุณค่า

ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes)

การกำหนดให้ผู้เรียนทำกิจกรรม CAS ควบคู่ไปกับการเรียนสาระ การเรียนรู้ที่เป็นวิชาการ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ 8 ประการ ดังนี้

1. ตระหนักรู้ในความสามารถของตนเอง ค้นพบศักยภาพที่เป็น จุดแข็งของตัวเอง สิ่งที่ตัวเองมีความรู้ความชำนาญและมีความต้องการ ที่จะพัฒนาตนเอง
2. มีโอกาสทำกิจกรรมที่ทำหายใหม่ๆ

3. ผู้เรียนรู้จักการวางแผนและริเริ่มกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่การเขียนโครงการ ดำเนินงานตามโครงการซึ่งอาจทำร่วมกับผู้อื่นหรือทำคนเดียว
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นทีมได้ โดยร่วมงานได้กับหลายๆ ทีม
5. ผู้เรียนแสดงความมุ่งมั่นเพียร แสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน (โดยดูจากการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำกิจกรรม)
6. ผู้เรียนได้เรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมจากการทำกิจกรรม
7. พัฒนาทักษะและเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความชำนาญในการทำงาน
8. ผู้เรียนมีความรู้สึกรับผิดชอบเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นกับโลก โดยการเข้าร่วมโครงการ/โครงการงาน/กิจกรรมระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ

ตัวอย่าง กิจกรรม/โครงการ/โครงการที่แสดงให้เห็นทั้ง 3 องค์ประกอบของกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์

1. ผู้เรียนสร้างโครงการปลูกป่าชายเลน (เกิดจากความรู้ที่เรียนจากสาระสังคมศึกษา)

- สร้างสรรค์โครงการ (Creativity) : โครงการปลูกป่าชายเลน
- การปฏิบัติ (Action) : ปลูกป่าชายเลน
- การบริการสังคม (Service) : การมีส่วนร่วมในการป้องกันความเสียหายที่เกิดจากการกัดเซาะชายฝั่งของน้ำทะเล

2. ผู้เรียนสร้างโครงการจัดวันดนตรีในโรงเรียน (เกิดจากผลการเรียนรู้ดนตรี)

- สร้างสรรค์โครงการ (Creativity) : โครงการจัดวันดนตรีในโรงเรียน
- การปฏิบัติ (Action) : จัดวันดนตรีสากล
- การบริการสังคม (Service) : สร้างความบันเทิงให้เพื่อนร่วมโรงเรียน

ในบางกรณี การคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนไม่ได้เชื่อมโยงในลักษณะดังกล่าว ดังนั้นการทำกิจกรรม CAS สามารถที่จะแยกรายกิจกรรมได้ แต่ครูที่ปรึกษาต้องให้คำชี้แนะให้ผู้เรียนเข้าใจว่ากิจกรรมจะต้องแสดงให้เห็นทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ สร้างสรรค์ (Creativity) ปฏิบัติ (Action) และบริการสังคม (Service) ในที่นี้จะเสนอตัวอย่างประกอบความเข้าใจ ดังนี้

ตัวอย่าง กิจกรรมบริการระดับโรงเรียน (Action, Service)

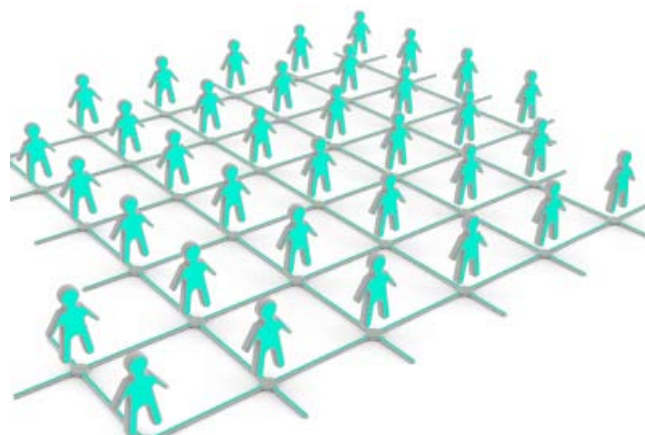
1. กิจกรรม : สอนว่ายน้ำให้แก่เด็กพิการ (Action, Service)
 บทบาทใหม่ : ผู้สอนว่ายน้ำ
 ภาระงาน : ถ่ายทอดความรู้และทักษะให้แก่ผู้อื่น
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : เด็กสนุกสนาน ได้เรียนว่ายน้ำ
2. กิจกรรม : เป็นโค้ชฟุตบอล
 บทบาทใหม่ : โค้ชฟุตบอล
 ภาระงาน : ถ่ายทอดความรู้และทักษะให้แก่ผู้อื่น
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : เด็กสนุกสนานได้เรียนรู้วิธีเล่นฟุตบอล
3. กิจกรรม : สอนดนตรีให้แก่เด็กๆ
 บทบาทใหม่ : ผู้สอนดนตรี
 ภาระงาน : เล่นดนตรีกับเด็กๆ
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : ปรับปรุงทักษะและศักยภาพการเล่นดนตรีของเด็ก
4. กิจกรรม : จัดทำบอร์ดสำหรับติดประกาศของโรงเรียน
 บทบาทใหม่ : ผู้ออกแบบ
 ภาระงาน : จัดทำบอร์ดสำหรับติดประกาศของโรงเรียน
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : การสื่อสารระหว่างกันโดยประกาศที่นำมาติดที่บอร์ด
5. กิจกรรม : เขียนคอลัมน์ลงหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน
 บทบาทใหม่ : นักหนังสือพิมพ์
 ภาระงาน : เขียนข่าว
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : มีการจัดพิมพ์ผลงานออกเผยแพร่เป็นประโยชน์ต่อ
 ผู้สนใจ

ตัวอย่าง กิจกรรมบริการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Creativity, Service)

6. กิจกรรม : ทาสีกำแพงสถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้าร่วมกับเด็กกำพร้า
 บทบาทใหม่ : ช่างทาสี
 ภาระงาน : ทาสีกำแพงสถานรับเลี้ยงเด็ก
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : สถานรับเลี้ยงเด็กสะอาดตาน่าอยู่
7. กิจกรรม : สอนภาษาอังกฤษให้แก่แม่บ้านของชาวต่างชาติ
 บทบาทใหม่ : ครูสอนภาษา
 ภาระงาน : เตรียมบทเรียนและสื่อการสอน
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : แม่บ้านที่ทำงานกับชาวต่างชาติสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้
8. กิจกรรม : แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะและประสบการณ์ด้านดนตรีกับโรงเรียนในท้องถิ่น
 บทบาทใหม่ : ผู้สอนศิลปะ
 ภาระงาน : เยี่ยมโรงเรียนเป้าหมายและพบปะเพื่อนนักเรียนที่เรียนศิลปะ
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : นักเรียนสองกลุ่มได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์
9. กิจกรรม : การสำรวจป่าเพื่อส่องกล้องดูนก
 บทบาทใหม่ : เป็นผู้นำการสำรวจป่าเพื่อส่องกล้องดูนก
 ภาระงาน : การวางแผนการสำรวจป่า
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : ความสามารถของการจัดกิจกรรมและความสำเร็จของการเดินป่า
10. กิจกรรม : การจัดค่ายเยาวชน
 บทบาทใหม่ : เป็นผู้นำค่ายเยาวชน
 ภาระงาน : วางแผน ดำเนินงานและนำค่าย
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : ประสบการณ์การจัดค่ายเยาวชน

11. กิจกรรม : การก่อสร้างฐานรากของที่พักของเด็กจรจัด
 บทบาทใหม่ : ช่างก่อสร้าง
 ภาระงาน : ร่วมมือสร้างที่พักร่วมกับผู้อื่น
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : เด็กจรจัดมีที่พักอาศัย
12. กิจกรรม : ทำความสะอาดชายหาด
 บทบาทใหม่ : อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 ภาระงาน : กำจัดมลภาวะ
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
13. กิจกรรม : การตั้งทีมบริการเฝ้าระวังอุบัติเหตุริมหาดตากอากาศ
 บทบาทใหม่ : ผู้กู้ภัยชายหาด
 ภาระงาน : ช่วยชีวิตนักท่องเที่ยว
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : นักท่องเที่ยวได้รับการดูแลความปลอดภัย
14. กิจกรรม : จัดวิ่งแข่งขันมาราธอนเพื่อระดมทุนสำหรับมูลนิธิ
 ฝึกสุนัขนำทางสำหรับผู้พิการทางสายตา
 บทบาทใหม่ : ผู้จัดการการกุศล
 ภาระงาน : วางแผน ประชาสัมพันธ์
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : เกิดงานการกุศลสำหรับผู้พิการทางสายตา
15. กิจกรรม : สร้างเว็บไซต์กิจกรรม CAS
 บทบาทใหม่ : ผู้ออกแบบเว็บไซต์เพื่อการเผยแพร่กิจกรรม
 ภาระงาน : ออกแบบเว็บไซต์ปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
 ผลที่เกิดขึ้นจริง : การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลระหว่างกัน

กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creativity)	กิจกรรมปฏิบัติ (Action)	กิจกรรมบริการ (Service)
เป็นการคิดริเริ่มสร้างสรรค์โครงการ/โครงการงาน (Creative thinking) ที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์ (Critical thinking)	เป็นการลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่เกิดจากการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองและการดำเนินชีวิตของคนในสังคม	เป็นกิจกรรมอาสาสมัครที่ผู้เรียนมีความตระหนัก และจิตสำนึกแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่จะให้บริการโดยการเป็นอาสาสมัครโดยไม่มีค่าตอบแทน ซึ่งจะต้องทำนอกเวลาเรียนและในการทำกิจกรรมผู้เรียนจะต้องคำนึงถึงสิทธิต่างๆ ศักดิ์ศรีและการเคารพตนเอง

ตัวอย่างกิจกรรมของผู้เรียนลักษณะที่ 1 (กิจกรรมแยกส่วน)

กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creativity) (งานสร้างสรรค์ริเริ่ม)	กิจกรรมปฏิบัติ (Action) (เพิ่มพูนผลต่อตนเองและผู้อื่น)	กิจกรรมบริการ (Service) (แบ่งปันให้แก่ผู้อื่น)
<ul style="list-style-type: none"> ★ (ร่วม) เขียนหนังสือเด็ก ★ (ร่วม) ทำวารสารโรงเรียน ★ (ร่วม) ทีมถ่ายทำภาพยนตร์สั้น ★ เข้าร่วมชมรมปลูกป่า ★ ชมรมโต้วาที ★ ชมรมวิทยาศาสตร์ ★ ทาสีรั้วโรงเรียน ★ ดิวเตอร์ให้แก่นักเรียน ★ รณรงค์/ระดมทุน ★ ออกแบบเว็บไซต์ให้โรงเรียน/ชมรม ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ★ ฝึกเรียนกอล์ฟกับโปรฯ ★ เข้าร่วมเป็นทีมนักกีฬาโรงเรียน ★ ฝึกคาราเต้ มวย โยคะ เต้นรำ ★ เข้าร่วมทีมสำรวจป่า/ปลูกป่า ★ สร้างที่พักอาศัยให้ผู้อื่น ★ เข้าร่วมเป็นเชียร์ลีดเดอร์ของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> ★ สอนเด็กว่ายน้ำ เล่นฟุตบอล วาดภาพ อ่านหนังสือ ★ เป็นโค้ชกีฬา ★ จัดกิจกรรมในหมู่บ้านหรือชุมชนของตนเอง ★ สอนภาษาอังกฤษให้เด็ก ๆ ★ ระดมทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ★ ซ่อมรถ ล้างรถ ★ ดูแลคนชรา ★ ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างกิจกรรมของผู้เรียนลักษณะที่ 2 (กิจกรรมเชื่อมโยง)

1. ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์โครงการปลูกป่าชายเลน (Creativity) ผู้เรียนออกปฏิบัติการปลูกป่าชายเลน (Action) การปลูกป่าชายเลนมีผลดีต่อความเป็นอยู่ของชุมชน (Service)
2. ผู้เรียนสาระการเรียนรู้ศิลปะแต่ละคน ได้ผลิตผลงานการเขียนจำนวนมากคิดสร้างสรรค์โครงการแสดงผลงานศิลปะ (Action) หากนักเรียนขายผลงาน/ภาพวาดของตนเอง แล้วเก็บรวบรวมรายได้บริจาคสมทบทุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน (Service) เป็นต้น

3

หลักการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service)

ในการจัดกิจกรรม CAS ครูที่ปรึกษาสามารถนำเทคนิคและกระบวนการการเรียนรู้ที่หลากหลายมาใช้จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน บนพื้นฐานความเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความศรัทธาเชื่อมั่น ในศักยภาพที่หลากหลายตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น กระบวนการกลุ่ม (Group Process) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ซึ่งล้วนมีแนวคิดหลักในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-Centered) อย่างไรก็ตามเทคนิควิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมสร้างสรรค์ ประโยชน์ (CAS) ที่เป็นที่ยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ แนวคิดของ David A.Kolb ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์/อิงประสบการณ์/ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning) เพราะเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-Centered) ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และร่วมเรียนรู้ตลอดกระบวนการเป็น Active Learner อย่างแท้จริง

การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ โดยการถ่ายโอนประสบการณ์เดิมและความรู้ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนแล้ว (Transformation of experience) การเรียนรู้เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ประสบการณ์เดิมในการทำความเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อสร้างการเรียนรู้ใหม่ และเพื่อปรับกระบวนการตัดสินใจในการทำหรือไม่ทำในครั้งต่อไป มีหลักสำคัญดังนี้

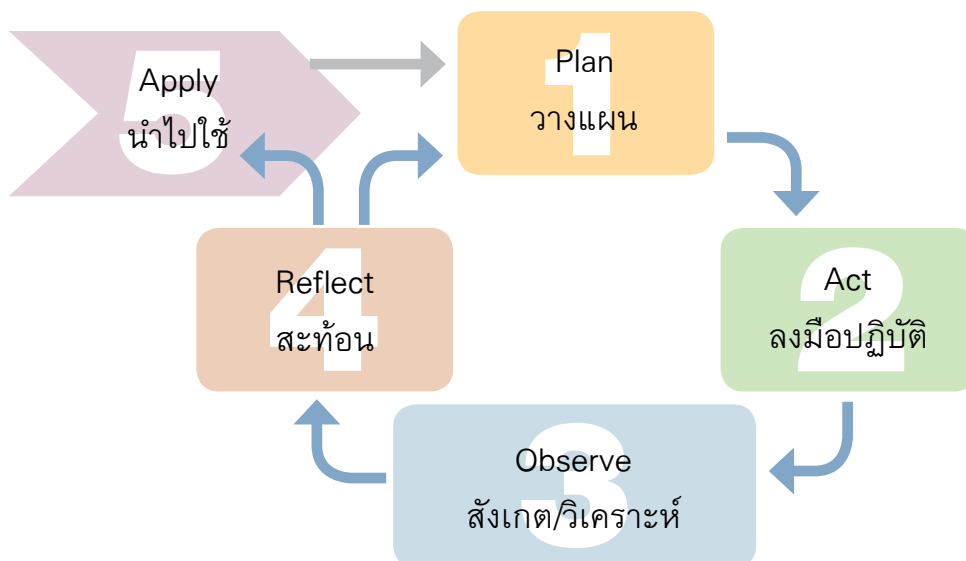
1. เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เรียน
2. ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่องและเป็นการเรียนรู้ที่เรียกว่า Active Learning
3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ
4. ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ และประสบการณ์ที่ทุกคนมีอยู่ออกไปอย่างกว้างขวาง
5. มีการสื่อสารโดยการพูดหรือการเขียนเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยน วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ พฤติกรรม ผลงาน

ประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนผ่านการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning) มีหลากหลาย กล่าวคือ

- ผู้เรียนสามารถมองเห็นลู่ทางการนำองค์ความรู้เชิงวิชาการที่เรียนมาแล้ว ทักษะการดำรงชีวิตหลากหลายที่เคยได้รับการเสริมสร้าง เช่น ทักษะสังคม (Social skill) ทักษะส่วนบุคคล (personal skill) ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- คุณค่าที่แท้จริงจากการเรียนรู้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวเอง และผู้อื่น
- รู้ความสามารถศักยภาพของตนเองที่แตกต่างจากผู้อื่น
- สามารถตัดสินใจที่เกิดผลจริงและตรงบนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (real result) มิใช่การคาดเดา
- พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา และการคิดวิเคราะห์
- พัฒนาความรับผิดชอบ (responsibility and accountability) ในการกระทำของตนเอง

วงจรการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (The cycle of experiential learning)

สาระสำคัญในแต่ละขั้นตอนของวงจรเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ เป็นการเริ่มต้นการทำกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย

1 **ขั้นวางแผน (Plan)** เป็นการเริ่มต้นการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จและทำความเข้าใจในเป้าหมาย รวมทั้ง การตัดสินใจว่าจะใช้องค์ความรู้และประสบการณ์เดิมที่แต่ละคนมีอยู่มาใช้อย่างไร

2 **ขั้นลงมือปฏิบัติ (Act)** เป็นขั้นลงมือปฏิบัติกิจกรรม/เรียนรู้เพื่อบรรลุเป้าหมาย และผลการเรียนรู้ โดยใช้ประสบการณ์/องค์ความรู้ที่มีอยู่เป็นฐานในการ เรียนรู้ใหม่

3 **ขั้นสังเกต (Observe/Analyze)** เป็นขั้นการวิเคราะห์การรับรู้ของผู้เรียนให้ ผู้เรียนได้สังเกตและใคร่ครวญถึงความรู้สึกของตนเอง รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้เรียนกับสมาชิกในกลุ่มและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งนี้ประสบการณ์จะแปร เปลี่ยนเป็นการเรียนรู้ต่อเมื่อเจ้าของประสบการณ์ได้ใคร่ครวญถึงอารมณ์ ความคิดและการกระทำของตนเองในเหตุการณ์นั้นๆ ไม่ปล่อยให้สิ่งที่เกิดขึ้น เพียงแต่ผ่านพ้นและจบลงไป

4 **ขั้นสะท้อน (Reflect)** เป็นขั้นสะท้อนให้เห็นถึงสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ประเด็น สำคัญที่ได้เรียนรู้ องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน จุดแข็งและความท้าทาย ของแต่ละคน รวมทั้งเป็นขั้นการประเมินการปฏิบัติของผู้เรียน สังเคราะห์ ความรู้ความเข้าใจใหม่ๆ นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของวงจรการเรียนรู้ ผ่านประสบการณ์ความสามารถในการสะท้อนการเรียนรู้ (Reflection) ไม่ได้เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ แต่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและสั่งสม ประสบการณ์จากการฝึกฝนและชี้แนะ ทั้งนี้เทคนิคสำคัญ คือ การใช้คำถาม ในระยะเริ่มต้นอาจใช้คำถามพื้นฐานง่ายๆ เช่น

“ตัวเรา เพื่อน นักเรียนอื่นๆ วางแผนจะทำอะไร”

“ตัวเรา เพื่อน นักเรียนอื่นๆ ทำอะไร คิดอย่างไรกับกิจกรรมที่ทำ”

“ตัวเรา เพื่อน นักเรียนอื่นๆ รู้สึกอย่างไร ได้เรียนรู้อะไร กิจกรรม ที่ทำมีคุณค่าอย่างไร”

“ผลที่เกิดกับตัวเรา เพื่อน และเพื่อนนักเรียนอื่นๆ ที่ทีมงานและ คนอื่นๆ คืออะไร”

“ได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรม สิ่งที่ได้เรียนรู้นำไปใช้ในวงกว้างอย่างไร”

ทั้งนี้สิ่งที่ควรตระหนักในการใช้คำถาม คือ ความยากไม่ได้อยู่ที่ การตั้งคำถาม แต่อยู่ที่ความซับซ้อนของคำตอบที่ตามมา

5 **ขั้นประยุกต์ (Apply)** เป็นการนำผลการเรียนรู้ ประสบการณ์และองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นไปประยุกต์ ใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ และใช้ชีวิตประจำวัน

วงจรการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่นำเสนอในที่นี้นับเป็นเทคนิคที่ส่งผลเชิงบวกอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service) จากแผนภาพที่แสดงดังกล่าวจะเห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ความสำคัญไม่ได้อยู่เพียงตัวกิจกรรมเท่านั้น แต่ทุกขั้นตอนในวงจรมีความสำคัญที่ละเลยไม่ได้

David A. Kolb อธิบายว่ากระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งและได้เห็นผลของการกระทำนั้น ก็จะเกิดความเข้าใจและนำไปสู่การคาดการณ์ในคราวต่อไป ว่าหากมีเหตุการณ์อย่างนี้ ก็จะมีผลตามมาอย่างนั้น บุคคลจะสั่งสมความเข้าใจถึงเหตุและผลของการกระทำที่เกิดต่างกรรมต่างวาระ ไปจนสามารถสรุปเชื่อมโยงเป็นหลักการที่สามารถนำไปอธิบายปรากฏการณ์อื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน และนำไปสู่การทดลองหลักการนั้นๆ ว่าได้ผลอย่างไรในสถานการณ์ใหม่ๆ หัวใจของการเรียนรู้แบบนี้ อยู่ที่การได้มีประสบการณ์ตรง ซึ่งจะเป็นวัตถุดิบที่จำเป็นในการก่อรูปเป็นองค์ความรู้ใหม่

4

บทบาทหน้าที่ของพี่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการของโรงเรียน/บทบาทหน้าที่ของฝ่ายบริการ

ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) โรงเรียนควรดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา
2. ชี้แจงทำความเข้าใจ สร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง เห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์
3. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้เรียน
4. กำหนดหัวข้อโครงการ (Project Work) จำนวนหนึ่งและจัดทำเป็นรายงานโครงการอย่างเป็นระบบ สำหรับให้ผู้เรียนเลือกดำเนินการในแต่ละปีการศึกษาหรือผู้เรียนนำเสนอกิจกรรม/โครงการ/โครงการตามความสนใจ
5. พัฒนาบุคลากรให้สามารถทำหน้าที่ที่ปรึกษา สนับสนุนการปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ให้ผู้เรียนรวมกลุ่มจัดทำโครงการ/โครงการ (Project work) และปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในโครงการ/โครงการภายใต้การดูแลของครูที่ปรึกษา
7. ให้ครูที่ปรึกษาควบคุมดูแลกำกับติดตามการดำเนินงานต่างๆ ให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมาย
8. ให้ครูผู้สอน/ที่ปรึกษา ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินผล การทำกิจกรรมโดยรอบด้าน
9. สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จให้เกิดการขยายสู่ความยั่งยืน

บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนหรือครูที่ปรึกษา

1. ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกติกาและข้อกำหนดของ CAS และทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับกติกาและข้อกำหนดของ CAS
2. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเองจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร พร้อมให้ข้อคิดเห็น
3. ให้คำปรึกษาสนับสนุนการคิดและทำกิจกรรมของผู้เรียน และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยช่วยประสานหน่วยงานอาสาสมัครต่างๆ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่กำหนด
4. ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน รายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้อง

บทบาทหน้าที่ของผู้เรียน

เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ดังกล่าว ผู้เรียนจะต้องมีการวางแผนบริหารจัดการตนเองในสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

- ทบทวนตนเองตั้งแต่เริ่มต้นการทำกิจกรรม CAS ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายของการทำงานของตนเอง ผู้เรียนควรจะต้องตั้งคำถามต่อไปนี้ในการตรวจสอบทบทวนตนเอง เช่น
 1. ผู้เรียนสามารถบอกลักษณะหรืออธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำได้หรือไม่
 2. กิจกรรมที่คิดขึ้นจะให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียน ทำไมจึงเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่ และกิจกรรมอาสาสมัครช่วยสังคมได้อย่างไร
 3. ผู้เรียนสามารถระบุบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมได้หรือไม่
 4. ผู้เรียนวางแผนวัดและประเมินผลกิจกรรมไว้อย่างไร
 5. ผู้เรียนได้คำนึงถึงทักษะและความรู้พื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างไร
 6. ผู้เรียนสามารถบอกได้หรือไม่ว่าได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการทำกิจกรรม
 7. ใครเป็นผู้ช่วยเหลือให้การสนับสนุน

8. ผู้เรียนได้คะแนนหรือคำตอบแทนสำหรับการทำกิจกรรมนี้หรือไม่
9. กิจกรรมนี้เป็นบทบาทใหม่ของผู้เรียนหรือไม่อย่างไร
10. เป็นกิจกรรมที่เกิดผลอย่างแท้จริงกับตัวผู้เรียนเองและผู้อื่นหรือไม่
11. กิจกรรมที่ผู้เรียนสร้างสรรค์ขึ้นให้ประโยชน์แก่ผู้อื่นอะไร และอย่างไร

- วางแผน ดำเนินงานตามแผนที่กำหนด และพิจารณาผลหรือบทเรียนที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกรายหลังการปฏิบัติกิจกรรม
- เขียนรายงานเกี่ยวกับการทำกิจกรรม CAS ทั้งหมด รวมทั้งประสบการณ์จากการทำกิจกรรมและผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรมและจากตัวกิจกรรมเอง
- เผยแพร่กิจกรรมพร้อมแสดงหลักฐานประกอบโดยใช้สื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ บล็อก (blog) รูปภาพ เว็บไซต์ (Website) หรือเอกสารอื่นๆ เป็นต้น
- สร้างเครือข่ายกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์และขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน
 - หนึ่ง ในการทำกิจกรรม ผู้เรียนจะต้องเสนอโครงการ/กิจกรรม เพื่อขอความเห็นชอบจากครูที่ปรึกษาและผู้บริหาร ซึ่งโรงเรียนควรมีแบบฟอร์ม ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง)
แบบฟอร์มการเสนอแผนปฏิบัติการสร้างสรรค์ประโยชน์
CAS : Creativity, Action, Service

คำชี้แจง : ผู้เรียนนำเสนอแบบฟอร์มนี้เพื่อขอความเห็นชอบต่อครูผู้สอน/ครูที่ปรึกษาก่อนการทำกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....
โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

1. โปรดระบุชื่อกิจกรรม/โครงการ/โครงงาน.....

2. ลักษณะกิจกรรม งานเดี่ยว งานกลุ่ม

3. โปรดจำแนกและจัดประเภทกิจกรรมพร้อมระบุจำนวนชั่วโมงของ

CREATIVITY คือ..... ระบุจำนวนชั่วโมง.....

ACTION คือ..... ระบุจำนวนชั่วโมง.....

SERVICE คือ..... ระบุจำนวนชั่วโมง.....

4. ความสำเร็จที่ผู้เรียนคาดหวัง

5. วิธีดำเนินงานสู่เป้าหมายความสำเร็จ

6. ผู้เรียนหวังว่าได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการทำกิจกรรม ได้รู้จักตนเองและผู้ร่วมงานในด้านใดบ้าง มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพและเจตคติของตนเองอย่างไรบ้าง

7. ผู้เรียนคาดว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดในการทำกิจกรรม ระบุปัญหา/อุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

8. มีใครคอยให้ความช่วยเหลือในระหว่างการทำกิจกรรมหรือไม่ ถ้ามี เป็นใครและได้รับความช่วยเหลืออย่างไรบ้าง

9. กิจกรรมมีประโยชน์อย่างไรแก่ผู้อื่น

10. อื่นๆ

ลายมือชื่อผู้เรียน :วันที่.....

ลายมือชื่อครูที่ปรึกษา :วันที่.....

5

การวัดและประเมินผลกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์

การประเมินเพื่ออนุญาต ให้ผู้เรียนทำโครงการ/กิจกรรม CAS ที่ผู้เรียนนำเสนอ ผู้รับผิดชอบจะต้องมีเกณฑ์การพิจารณา โดยทั่วไปแล้ว สถานศึกษาจะใช้เกณฑ์ (Criteria) 4 ประการ ได้แก่

1. เป็นกิจกรรมที่ทำได้จริง มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายชัดเจน เห็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
2. เป็นกิจกรรมท้าทายความสามารถของผู้เรียน แต่ละคนต้องทำให้ขอบข่ายภาระงานทั้งหมดที่กำหนดไว้เสร็จสิ้นทุกประการ
3. เป็นกิจกรรมที่มีการคิดวางแผนการทำงานของตนเองอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผน การทบทวนกิจกรรม การรายงานความก้าวหน้า และการรายงานผลการดำเนินการ
4. เป็นกิจกรรมที่เกิดผลการเรียนรู้ รวมทั้งประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

การวัดและประเมินผลการทำกิจกรรม CAS

ในการวัดและประเมินผลการทำกิจกรรม CAS ไม่มีการวัดและประเมินผลที่เป็นผลสัมฤทธิ์ เหมือนกับการวัดและประเมินผลการเรียนสาระการเรียนรู้ แต่ผู้เรียนจะต้องเขียนรายงานผลการดำเนินงานให้มีเค้าโครงในสาระต่อไปนี้

ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมอะไร ทำกิจกรรมดังกล่าวร่วมกับใคร สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม และประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมสิ่งที่ผู้เรียนถือเป็นคุณค่า (Values) ที่ได้รับจากกระบวนการทำกิจกรรม

ผู้เรียนมีความคิดเห็นอย่างไร กับการได้ทำกิจกรรม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้ร่วมงาน/ทีมงาน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น นอกจากรายงานเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ 8 ประการดังกล่าวแล้ว

การวัดและประเมินผลกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์เป็นการประเมินตามสภาพจริงโดยการประเมินตนเองของผู้เรียน ประเมินโดยกลุ่มเพื่อน โดยครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและเห็นคุณค่าของกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติให้เกิดความภาคภูมิใจ จุดเน้นที่ควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ คือ เรื่องความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสมัครใจ และการเห็นคุณค่า

การตรวจสอบประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรม

กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยตนเองตามความสนใจ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดกระบวนการภายใต้การดูแลสนับสนุนของครูที่ปรึกษา ตั้งแต่ขั้นการวางแผน ลงมือปฏิบัติตามแผน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การสะท้อนผลการดำเนินงาน ประเมินผล การจัดทำบันทึกและรายงานแผน และผลการดำเนินงาน ครูที่ปรึกษาหรือผู้รับผิดชอบ CAS ควรจัดทำรายการสิ่งที่ผู้เรียนต้องดำเนินงานตามขั้นตอน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบผลงานของตนเอง และให้ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจในกระบวนการทำงานของตนเองร่วมกับครูที่ปรึกษา ทั้งนี้หากพบว่ามีขั้นตอนใดที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ ครูที่ปรึกษา/ผู้สอนสามารถให้คำแนะนำดูแลช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลำดับที่	รายการประเมิน	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ
1	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ หลักการและวิธีการทำกิจกรรม CAS		
2	ผู้เรียนมีความเข้าใจว่าจะต้องทำกิจกรรม CAS ครอบคลุมกิจกรรม 3 ลักษณะ		
3	ผู้เรียนพบที่ปรึกษาเพื่อหารือเกี่ยวกับการทำกิจกรรมและนำเสนอแผนปฏิบัติกิจกรรม		
4	ผู้เรียนกำหนดกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง		
5	ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการทำกิจกรรม CAS ของตนเอง		
6	ผู้เรียนมีการปรึกษาหารือครูที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง		
7	ผู้เรียนมีการวางแผน ดำเนินการตามแผน ตามสิ่งที่ตนได้เรียนรู้		
8	ผู้เรียนคิดโครงการเองหรือเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการกับผู้อื่น		
9	ผู้เรียนมีการบันทึกเกี่ยวกับการทำกิจกรรมเป็นระยะๆ		
10	ผู้เรียนรับทราบเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงที่ต้องทำกิจกรรม		
11	ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับประเภทและชนิดของหลักฐานที่ผู้เรียนสามารถใช้ประกอบการรายงาน		
12	ผู้เรียนพบครูที่ปรึกษาเพื่อร้องขอให้ประเมินผลการทำงานของตนเอง		
13	ผู้เรียนมีความเข้าใจจัดทำเค้าโครงในการเขียนรายงาน		
14	ผู้เรียนเขียนรายงานตามเค้าโครงการเขียนรายงาน ได้อย่างครอบคลุม ครบถ้วน สะท้อนให้เห็นแผนการดำเนินงาน และผลการทำกิจกรรมและผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมตลอดกระบวนการมีการบันทึกการทำกิจกรรม CAS รายการกิจกรรม สถานที่ วัน/เดือน/ปี ประเภทกิจกรรม จำนวนชั่วโมง ผลลัพธ์โดยรวม ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคนั้นๆ		
15	ผู้เรียนแสดงหลักฐานยืนยันความสำเร็จสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง		

และสถานศึกษาควรออกแบบบันทึกกิจกรรมสำหรับผู้เรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อกิจกรรม/โครงการ/โครงงาน.....

ชื่อครูที่ปรึกษา.....

รายการกิจกรรมที่ปฏิบัติ	สถานที่	วัน/เดือน/ปี	C	A	S	จำนวน ชั่วโมง	ผลลัพธ์

การเขียนรายงาน

กิจกรรม CAS กำหนดให้ผู้เรียนเขียนรายงานประสบการณ์การทำกิจกรรมทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creativity) ปฏิบัติ (Action) และการบริการสังคม (Service) โดยมีกรอบของสาระในการรายงาน ได้แก่ ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมอะไร ทำที่ไหน วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการทำกิจกรรม ทำกิจกรรมร่วมกับใครหรือไม่ อย่างไร ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการทำกิจกรรม เปรียบเทียบระหว่างก่อนการทำกิจกรรม ระหว่างการทำกิจกรรม และภายหลังการทำกิจกรรม คุณค่าที่ได้รับ ผลที่เกิดจากการทำงานที่ผู้เรียนคาดว่าจะได้รับ ระบุปัญหาอุปสรรคหรือความยากง่ายของงานที่พบ และได้แก้ปัญหาอย่างไร ผู้เรียนค้นพบอะไรในตัวเองและในตัวผู้อื่น ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพ เจตคติและคุณค่าของตนเองอย่างไร (การทำหรือเข้าร่วมกิจกรรม การตรงต่อเวลา และระยะเวลาสำหรับการทำกิจกรรม ความพยายาม) มีใครให้ความช่วยเหลือผู้เรียนหรือไม่ ในการทำกิจกรรม ผู้เรียนได้ประสานงานกับใครหรือฝ่าย หน่วยงานหรือองค์กรใดบ้าง ผลลัพธ์ของกิจกรรมคืออะไร ประโยชน์ที่ตนเองได้รับ (ความเข้าใจ ทักษะและคุณค่าของกิจกรรม) ผลที่เกิดแก่ทีมงานและคนอื่นๆ ผลลัพธ์โดยรวมของกิจกรรม

โดยภาพรวม ในรายงานของผู้เรียนจะต้องประกอบด้วย ความสนใจ และเป้าหมายของตนเองในการทำ CAS การวางแผน ดำเนินการตามแผน ตามสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ การปรึกษาครูที่ปรึกษา การเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ โครงการที่สถานศึกษากำหนดผู้อื่นคิดขึ้นหรือคิดโครงการเอง การบันทึกการทำกิจกรรมและสัมฤทธิ์ผล/แสดงกิจกรรมย่อยที่ได้ดำเนินการ การแสดงหลักฐานที่เป็นความสำเร็จของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ตัวอย่าง

คำอธิบายรายวิชา กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (Creativity, Action, Service)

ศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาสร้างสรรค์ กิจกรรมหรือแผนงานหรือโครงการต่างๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อสาธารณะ หรือบริการสังคม โรงเรียน ชุมชน การเริ่มต้นโครงการ การเลือก และวิเคราะห์หัวข้อ การเขียนเค้าโครงของโครงการและแผนปฏิบัติงาน การปฏิบัติตามแผนและตรวจสอบความก้าวหน้า แนวทาง การเขียนรายงานและการเขียนรายงาน โครงการ การนำเสนอผลงานและวิจารณ์

โดยใช้กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) การปฏิบัติ (Action) มุ่งหวังให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ กิจกรรมที่เกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตนเอง การบริการ (Service) เป็นกิจกรรมจิตอาสาที่ไม่มี ค่าจ้างตอบแทน เป็นกิจกรรมที่มุ่งหวังให้มีความตระหนักรู้ มีสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม

ผลการเรียนรู้

1. วางแผนการเริ่มต้นโครงการ
2. เลือกและวิเคราะห์หัวข้อโครงการ
3. เขียนเค้าโครงของโครงการและแผนปฏิบัติงาน
4. ปฏิบัติตามแผนและตรวจสอบความก้าวหน้า
5. กำหนดแนวทางการเขียนรายงานและเขียนรายงาน
6. นำเสนอผลงานและวิจารณ์

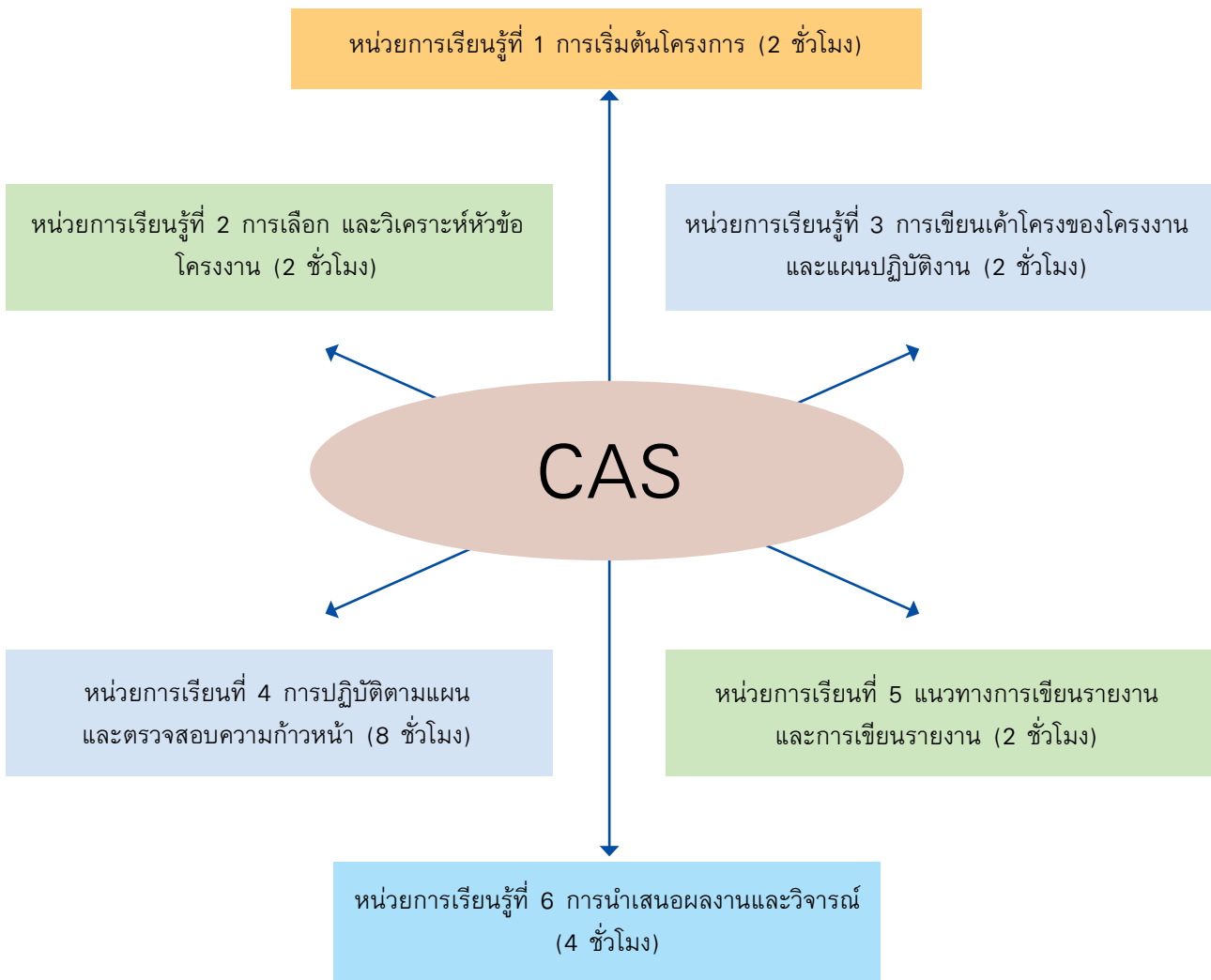
ตัวอย่าง

สาระเพิ่มเติม แนวทางการจัดโครงสร้างรายวิชา การสร้างสรรค์ประโยชน์ (Creativity, Action, Service)

คำอธิบายรายวิชา

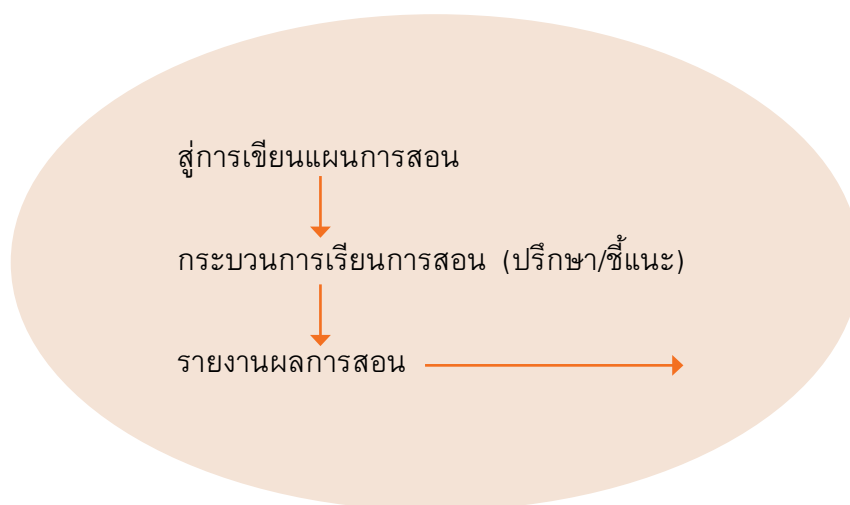
เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าและพัฒนาสร้างสรรค์ แผนงาน โครงการ ชิ้นงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือบริการสังคม โรงเรียน ชุมชน โดยมีชิ้นงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ซึ่งเป็นชิ้นงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานเดี่ยวหรือกลุ่มก็ได้

ผังมโนทัศน์รายวิชาการสร้างสรรค์ประโยชน์ (Creativity, Action, Service : CAS)

กำหนดการสอนรายวิชาการสร้างสรรค์ประโยชน์

หน่วย การเรียนรู้ ที่	เนื้อหา	ลักษณะกิจกรรม			เวลา (ชั่วโมง)
		สร้างสรรค์ (C)	การปฏิบัติ (A)	การบริการ (S)	
1	แนวทางการเริ่มต้นโครงงานรูปแบบในการศึกษา กระบวนการดำเนินงานตลอดแนว	✓			2
2	นำเสนอเพื่อวิเคราะห์ขอบเขต/แนวทางการเลือก/ ความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามหัวข้อ โครงงาน	✓		✓	2
3	วิธีการเขียนเค้าโครงของโครงงานและการเสนอ แผนปฏิบัติงานเพื่อนำเสนอต่อครูที่ปรึกษา	✓		✓	2
4	การปฏิบัติตามแผนและตรวจสอบความก้าวหน้า ภายใต้การชี้แนะจากครูที่ปรึกษา	✓	✓	✓	8
5	การรวบรวมข้อมูลหรือประเด็นที่จะนำมาเขียน เพื่อรายงานและการเขียนรายงาน		✓	✓	2
6	นำเสนอและวิจารณ์ผลงาน เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้และต่อยอดผลงาน		✓	✓	4

ตัวอย่าง
ชุมนุมอาสาพัฒนา
ภาคเรียนที่ 1

ชั่วโมงที่	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1	พ.ค.	- รับสมัครสมาชิกชุมนุม	ครูที่ปรึกษา
2		- ชี้แจงวัตถุประสงค์ชุมนุมและร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรม	
3	มิ.ย.	- เขียนโครงการ “สำนึกรักท้องถิ่น”	นักเรียน ครูที่ปรึกษา
4		- กำหนดขอบข่ายและวางแผนพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น	
5		- นำเสนอแผนพัฒนาต่อครูที่ปรึกษา	
6		- ประชุม ปรับปรุงแผนและเตรียมแบ่งงานในความรับผิดชอบ	
7	ก.ค.	- กิจกรรมที่ 1 พัฒนาแหล่งน้ำในชุมชน	นักเรียน/ ครูที่ปรึกษา
8		- กิจกรรมที่ 2 ร่วมกับชุมชนสร้างฝายเก็บน้ำ	
9		- สรุปผลการดำเนินงานระยะที่ 1	นักเรียน
10		- จัดบอร์ดนิทรรศการแสดงผลงาน	
11	ส.ค.	- กิจกรรมที่ 3 พัฒนาวัด/ศาลาเอนกประสงค์หมู่บ้าน	นักเรียน/ชุมชน ท้องถิ่น
12		- กิจกรรมที่ 4 พัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	
13		- สรุปผลการดำเนินงานระยะที่ 2	นักเรียน
14		- จัดบอร์ดนิทรรศการแสดงผลงาน	
15	ก.ย.	- ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน	นักเรียน ครูที่ปรึกษา
16		- เสนอ (ร่าง) รายงานต่อครูที่ปรึกษา	
17		- จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (ชิ้นงาน)	นักเรียน/ ครูที่ปรึกษา
18		- นำเสนอบทสรุปต่อโรงเรียนและประเมินผลโครงการ CAS	

แนวทางการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (Creativity, Action, Service)

กิจกรรม/โครงการ : (ชื่อโรงเรียน).....รวมพลังสร้างสรรค์ ร่วมรับผิดชอบสังคม

วัตถุประสงค์ :

1. ผู้เรียนตระหนักรู้ในความสามารถของตนเอง
2. ผู้เรียนมีโอกาสทำกิจกรรมสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะและเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ
3. ผู้เรียนเกิดจิตสาธารณะที่ยั่งยืนจากการปฏิบัติกิจกรรม
4. ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

กลุ่มเป้าหมาย :

นักเรียนทุกคน

การจัดกิจกรรม :

1. คณะกรรมการนักเรียน ผู้แทนนักเรียนทุกระดับชั้น และคณะครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) ร่วมประชุมปรึกษาหารือ ทำความเข้าใจการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์
2. ผู้แทนนักเรียนทุกระดับชั้นประชาสัมพันธ์ขยายผลการปรึกษาหารือให้นักเรียนในชั้นเรียนรับทราบ และร่วมกันระดมสมองกำหนดกิจกรรมที่สามารถทำได้ เช่น การออกแบบเว็บไซต์โรงเรียน ถ่ายทำภาพยนตร์สั้น ทำวารสารโรงเรียน ระดมทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ช่วยแพทย์พยาบาลดูแลผู้ป่วยในชุมชน ฯลฯ
3. เมื่อเลือกกิจกรรมที่จะทำได้แล้ว ให้นักเรียนร่วมกันออกแบบ และวางแผนการดำเนินกิจกรรมตลอดกระบวนการ
 - กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
 - กำหนดวิธีดำเนินงาน
 - กำหนดสถานที่
 - กำหนดวิธีการประเมินผล
 - กำหนดวันเวลา
 - ฯลฯ
4. นำเสนอแผนการจัดกิจกรรม/แบบฟอร์มการเสนอขอทำกิจกรรมต่อครูที่ปรึกษา เพื่ออนุมัติ
5. ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้
ขณะผู้เรียนทำกิจกรรมให้มีการสะท้อน (Reflex) และบันทึก/รายงานการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
6. ผู้เรียน/อภิปรายร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกการทำกิจกรรมในประเด็นต่างๆ
7. ผู้เรียนนำเสนอผลการอภิปราย/วิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มใหญ่ เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้
8. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่การดำเนินงาน เช่น นิทรรศการ จัดมหกรรมกิจกรรม CAS
9. ขยายผลการดำเนินงาน โดยการสร้างเครือข่ายทั้งในโรงเรียน ต่างโรงเรียนและชุมชน

สื่อและอุปกรณ์ :

ข้อมูลจากสื่อสารมวลชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

การวัดและประเมินผล :

จากรายงานผลการดำเนินงานและหลักฐานร่องรอยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่

5

โลกศึกษา
(Global Education)

โลกศึกษา (Global Education)

ธรรมชาติวิชา

“**โลกศึกษา**” (Global Education) หรือมีผู้บัญญัติว่าโลกาภิวัตน์ศึกษาเป็นแนวคิดทางการศึกษาซึ่งพัฒนามาจากข้อเท็จจริงที่ว่ามนุษยชาติปัจจุบันมีความเป็นอยู่และมีปฏิสัมพันธ์กันในโลกยุคโลกาภิวัตน์มากขึ้น จึงจำเป็นต้องจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้ความเป็นจริงต่างๆ ของโลกโลกาภิวัตน์ (Globalized World) และปลูกให้ผู้เรียนได้ลุกขึ้นมาสร้างโลกที่มีความชอบธรรม เสมอภาค และเคารพสิทธิมนุษยชนมากขึ้น รวมถึงความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน สันติภาพ การป้องกันความขัดแย้ง การศึกษาระหว่างวัฒนธรรมและความเป็นพลเมืองโลก

โลกศึกษาเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ไม่มุ่งเน้นการสอนเนื้อหาใหม่ๆ แต่เน้นการเพิ่มพูนความรู้ ความคิดรวบยอดและเนื้อหาสาระของสาขาวิชา หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในมิติที่ขยายกว้างระดับโลก ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

- **ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการโลกาภิวัตน์และการพัฒนาสังคมโลก** ได้แก่ สภาพการดำรงชีวิตในระดับท้องถิ่น และส่วนอื่นๆ ของโลก สังคมที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ความสัมพันธ์และการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างภูมิภาค ประเทศ และทวีป ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติที่จำกัด สังคม ข้อมูลข่าวสาร และสื่อ

● **ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาและปรัชญาความคิดของมนุษยชาติ** ได้แก่ สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย และธรรมาภิบาล เศรษฐศาสตร์ ความยุติธรรมในสังคม การค้าที่เป็นธรรม ความเสมอภาคทางเพศ สันติภาพและความขัดแย้ง การเปลี่ยนแปลง ความเป็นพลเมือง ความหลากหลาย ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม การพัฒนาอย่างยั่งยืน สุขภาพอนามัย และความเสมอภาคเท่าเทียมในการเข้าถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

● **ความรู้เกี่ยวกับความเป็นสังคมชุมชนและความแตกต่าง** ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับความเป็นชุมชน และความแตกต่างหลากหลายของแบบแผนการดำรงชีวิต (Life Styles) ศาสนา วัฒนธรรม ชีวิตของคนต่างรุ่นต่างวัย (Generations)

โลกศึกษาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในเชิงลึกทั้งด้านพื้นฐานความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์ ความเสมอภาคเท่าเทียม ความยุติธรรมในสังคม ความเข้าใจกันระหว่างมนุษย์ โดยมีขั้นตอนหลักในการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง คือ

1. การวิเคราะห์สถานการณ์โลกปัจจุบัน
2. วิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางหรือพัฒนารูปแบบวิธีการในการแก้ปัญหา
3. กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อมุ่งสู่ความเป็นพลเมืองโลก

การจัดการเรียนรู้จะมุ่งเน้นกระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ในตนเองร่วมกัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้หาหนทางในการเปลี่ยนแปลงในระดับท้องถิ่นที่จะส่งผลกระทบต่อระดับโลก โดยมีสาระสำคัญที่พึงพิจารณาในการจัดการเรียนการสอน คือ

- การวิเคราะห์เหตุการณ์และการพัฒนาที่เกิดขึ้นในจุดเล็กๆ ที่เป็นสถานการณ์หรือความจริงใกล้ตัวผู้เรียน
- การเลือกประเด็นเรื่องราวที่เฉพาะเจาะจงและสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- การกระตุ้นให้ตระหนักถึงความเชื่อมโยงเหตุการณ์ดังกล่าวในระดับท้องถิ่นกับระดับโลกในภาพกว้าง

ขอบข่ายเนื้อหาสาระ

โลกศึกษามีมิติของโลก (Global Dimension) ที่เป็นแนวคิดหลัก ซึ่งสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน 8 ด้าน ดังนี้

1 **ความเป็นพลเมืองโลก (Global Citizenship)** ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ และสถาบัน การมีบทบาทที่เกี่ยวข้องในฐานะสมาชิกของสังคมทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และระดับโลก ตลอดจนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคมที่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและอุดมการณ์ประชาธิปไตย

2 **ความยุติธรรมในสังคม (Social Justice)** ได้แก่ ความสำนึก ตระหนักในความสำคัญของความเสมอภาคและความยุติธรรมในสังคม มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการสร้างความเท่าเทียมและความเป็นธรรมในสังคม

3 **สิทธิมนุษยชน (Human Rights)** ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การเคารพและยึดมั่นในสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

4 **การแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict Resolution)** ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้ง มีขันติ อุดมคติ อุดมการณ์ต่อความแตกต่างขัดแย้ง สามารถเจรจาต่อรอง เชื่อมประสาน เพื่อลดปัญหาหรือคลายปมขัดแย้ง โดยปราศจากการใช้ความรุนแรง

5 การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ หรือความจำเป็นในการจรรโลง รักษาและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยปราศจากการทำลายโลกเพื่อความอยู่รอดของชีวิตในวันต่อไป โดยคำนึงถึง การพัฒนาอย่างยั่งยืน

6 ค่านิยม และการสัมผัสรับรู้ (Values & Perceptions) ได้แก่ ความสามารถในการประเมินคุณค่าเกี่ยวกับประเด็นสำคัญระดับโลก และผลที่กระทบต่อ เจตคติและค่านิยมของผู้คนที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความสำคัญและค่านิยม ด้านสิทธิมนุษยชน

7 ความหลากหลาย (Diversity) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และ ตระหนักในความหลากหลายทางเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจน ผลกระทบของสภาพแวดล้อมที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

8 การพึ่งพาค้ำกัน (Interdependence) ได้แก่ ความเข้าใจตระหนักถึง ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกันของคน ถิ่นฐาน เศรษฐกิจ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่ต้องพึ่งพาค้ำกันซึ่งกันและกัน เข้าใจสภาพการณ์ในระดับโลก สามารถเรียนรู้ที่จะจัดการกับความซับซ้อนได้

การจัดการเรียนรู้ตามมิติโลกทั้ง 8 ด้าน ควรคำนึงถึงการสร้างความเชื่อมโยงประเด็นระหว่างท้องถิ่นกับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องระดับโลก รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบวิพากษ์ ค่านิยม เจตคติ ของตน ตระหนักถึงความล้มร้ายคล้ายคลึงกันของคนในทุกถิ่นที่ และความหลากหลายทางค่านิยม รวมถึงการทำความเข้าใจบริบทระดับโลก ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่นของผู้เรียน ตลอดจนการพัฒนา ทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถยืนหยัดต่อสู้กับความอยู่ดีมีสุข อดทน อดกลั้น อดทน และการแบ่งแยก

จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โลกศึกษามีจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมิติโลกด้านต่างๆ ดังนี้

ความเป็นพลเมืองโลก

มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความเข้าใจ แนวคิดและสถาบันต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลกที่กระตือรือร้นรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ ประเมิน ข้อมูลข่าวสาร และทัศนคติความเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผ่านสื่อและแหล่งข้อมูลต่างๆ
2. ผู้เรียนเรียนรู้บทบาทของสถาบัน องค์กร สนธิสัญญา ตลอดจนบทบาทของกลุ่มต่างๆ องค์กรพัฒนาเอกชนและรัฐบาลของประเทศต่างๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของโลก
3. ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและสถานที่หรือแหล่งของการตัดสินใจสำคัญๆ ในประเด็นระดับโลก
4. ผู้เรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของทักษะและบทบาทของเยาวชนในการแสดงออกถึงความรับผิดชอบที่สามารถมีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อประเด็นต่างๆ ระดับโลก
5. ผู้เรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของบริบทโลกในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และการตัดสินใจทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม
6. ผู้เรียนมีความเข้าใจบทบาทของภาษา ขนบธรรมเนียม ถิ่นฐาน ศิลปะ ศาสนา ที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเองและผู้อื่นในโลก

ความยุติธรรมในสังคม

มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความเข้าใจถึงความสำคัญและความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมทางสังคม ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการส่งเสริมความผาสุกของประชาชนทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของความถูกต้องทางสังคมและเข้าใจความสำคัญเพื่อให้มั่นใจในความเสมอภาค ความถูกต้อง ความโปร่งใสสำหรับทุกคนในสังคมเดียวกันและระหว่างสังคม ความเป็นธรรมในสังคม
2. ผู้เรียนตระหนักถึงผลกระทบของการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมครอบคลุมถึงความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากร
3. ผู้เรียนตระหนักว่าการกระทำทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา ย่อมส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้คน
4. ผู้เรียนมีความเข้าใจถึงผลพวงอันเกิดจากความไม่ยุติธรรมในอดีตที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองในปัจจุบัน ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก
5. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการมีโอกาสที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการแบ่งแยก
6. ผู้เรียนใส่ใจอาสาเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เสริมสร้างความยุติธรรมในสังคม

สิทธิมนุษยชน

มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน ทั้งที่เป็นสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชนสากล โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน รวมทั้งกฎบัตร อนุสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนอนุสัญญาและกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็กของสหประชาชาติและของประเทศไทย
2. ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ เข้าใจสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบของตนเองในบริบทสังคมโลก ตลอดจนความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างระดับท้องถิ่นและระดับโลก
3. ผู้เรียนเข้าใจถึงการให้หลักสิทธิมนุษยชนเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการเลือกปฏิบัติ ความไม่เท่าเทียมกัน และอคติ

การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเรียนรู้ธรรมชาติของความขัดแย้ง และเข้าใจว่าความขัดแย้งเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนา เข้าใจเหตุผลความจำเป็นของการแก้ปัญหาความขัดแย้งและการส่งเสริมความสมานฉันท์ปรองดอง โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับกรณีตัวอย่างความขัดแย้งต่างๆ ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ ตลอดจนวิธีการต่างๆ ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
2. ผู้เรียนมีความเข้าใจว่ามีทางเลือกต่างๆ และผลที่เกิดขึ้นตามมาสำหรับผู้อื่นเสมอในสถานการณ์ความขัดแย้ง
3. ผู้เรียนเข้าใจความสำคัญของการสนทนา ความอดทน ใจกว้าง การเสวนา การให้อภัย การเคารพ และความใส่ใจ
4. ผู้เรียนพัฒนาทักษะการสื่อสาร การแก้ต่าง การเจรจาต่อรอง การประนีประนอม และการร่วมมือ
5. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของความขัดแย้ง สามารถแสดงความคิดเห็นและดำเนินการให้เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ศักยภาพ
6. ผู้เรียนเข้าใจลักษณะของการแบ่งแยกฝักฝ่าย ตลอดจนการก่อตัวของลัทธิชาตินิยม การเหยียดสีผิว
7. ผู้เรียนมีความเข้าใจถึงความขัดแย้งที่ส่งผลกระทบต่อผู้คน ถิ่นฐาน และสิ่งแวดล้อม ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความจำเป็นในการจรรโลงและพัฒนาคุณภาพชีวิตในปัจจุบัน โดยปราศจากการทำลายโลกเพื่อความอยู่รอดของชีวิตในยุคต่อไป โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผู้เรียนตระหนักรู้ว่าทรัพยากรของโลกมีจำกัด ดังนั้นทุกคนต้องใช้อย่างรับผิดชอบ
2. ผู้เรียนมีความเข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกันระหว่างสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
3. ผู้เรียนสามารถพิจารณาคาดการณ์อนาคตที่เป็นไปได้และอนาคตที่ควรจะเป็น และคิดหาวิธีการบรรลุถึงอนาคตที่พึงประสงค์
4. ผู้เรียนมีความตระหนักชัดว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นเพียงด้านเดียวของคุณภาพชีวิตเท่านั้น

5. ผู้เรียนมีความเข้าใจว่าการแบ่งแยกก็ดักกันและความไม่เสมอภาคเท่าเทียมเป็นสิ่งบ่อนเซาะทำลายการพัฒนาอย่างยั่งยืนทางมนุษย์ทั้งปวง
6. ผู้เรียนให้ความเคารพซึ่งกันและกัน
7. ผู้เรียนมีความตระหนักสำนึกในความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เป็นการหมุนเวียนกลับมาใช้ การลดหรือใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่า ฯลฯ

ค่านิยมและการตระหนักกับรัฐสภาพการณ์

มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความสามารถในการประเมินสภาวะวิกฤตต่างๆ ที่ปรากฏในระดับโลก และตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อความรู้สึกนึกคิด เจตคติและค่านิยมของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความเข้าใจได้ว่า มนุษย์ล้วนมีค่านิยม เจตคติ และการรับรู้ที่แตกต่างกัน
2. ผู้เรียนเข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าของสิทธิมนุษยชน ได้พัฒนาทักษะที่หลากหลายมุมมอง (Multiple Perspectives) และเล็งเห็นวิธีใหม่ๆ ในการพิจารณาเหตุการณ์ เรื่องราว ประเด็นปัญหา และความคิดเห็นต่างๆ
3. ผู้เรียนเรียนรู้การตั้งคำถาม และการทักท้วงท้าทายข้อสันนิษฐาน และข้อมูลที่ได้จากการรับรู้ต่างๆ เข้าใจถึงอำนาจของสื่อที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ การเลือก และแบบแผนการดำรงชีวิตของผู้คน
4. ผู้เรียนมีความเข้าใจได้ว่า ค่านิยมที่คนยึดถือเป็นตัวกำหนดการกระทำ
5. ผู้เรียนสามารถใช้ประเด็นเรื่องราว เหตุการณ์ และปัญหาที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษา สืบค้นค่านิยม และการรับรู้ของเด็กและเยาวชนรวมทั้งคนกลุ่มอื่นๆ

ความหลากหลาย

มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเคารพในธรรมชาติของ ความแตกต่างหลากหลาย และสามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งเหล่านี้ กับการดำรงอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผู้เรียนเรียนรู้ เข้าใจ และยอมรับความเหมือน ความแตกต่าง และความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน
2. ผู้เรียนเข้าใจความสำคัญของการเคารพในความแตกต่าง ด้านขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนการจัดระเบียบและ การปกครองของแต่ละสังคม
3. ผู้เรียนพัฒนาตระหนักสำนึกถึงความแตกต่างหลากหลายของ เผ่าพันธุ์ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมบนพื้นโลก
4. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ
5. ผู้เรียนตระหนักและเข้าใจถึงผลกระทบของสภาพแวดล้อมที่มีต่อ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม
6. ผู้เรียนตระหนักถึงมุมมองความคิดที่แตกต่างหลากหลายเกี่ยวกับ ประเด็นต่างๆ ของโลก และเข้าใจถึงอิทธิพลของอัตลักษณ์ต่างๆ ที่ส่งผลต่อ ความคิดเห็นและทัศนคติที่ต่างกััน
7. ผู้เรียนมีความเข้าใจธรรมชาติของอคติและการแบ่งแยก ตลอดจน วิธีการคัดค้าน ต่อต้าน

การพึ่งพอกัน

มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ระหว่างผู้คน ถิ่นฐาน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และตระหนักว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีผลสะท้อนในวงกว้างระดับโลก โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผู้เรียนเข้าใจผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์และการเลือกตั้งสติใจต่างๆ ย่อมก่อให้เกิดผลตามมาในระดับต่างๆ ทั้งระดับบุคคลจนถึงระดับโลก

2. ผู้เรียนตระหนักและซาบซึ้งในความสัมพันธ์เชื่อมโยงของชีวิตของผู้คนทุกระดับในสังคม ตระหนักและเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน รวมทั้งรู้จักเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน

3. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสังคมโลกและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมโลก

4. ผู้เรียนเข้าใจผลกระทบทั้งด้านบวกและลบที่เกิดขึ้นจากการกระทำทางเลือก การตัดสินใจ และมติขององค์การสหประชาชาติที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนทั่วโลก

ทักษะที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้โลกศึกษา

1 ทักษะการคิดวิเคราะห์ วิจัย และวิจารณ์

มุ่งให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ในประเด็นต่างๆ ด้วยจิตใจที่เปิดเผย มีเหตุมีผล สามารถจำแนกแหว่งหลักการกับลัทธิความเชื่อต่างๆ ตลอดจนการโฆษณาชวนเชื่อและอคติ

2 ทักษะการมองต่างมุมหรือเปลี่ยนมุมมอง

มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักเปลี่ยนมุมมองและพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากทัศนะที่แตกต่างกันหลายๆ แง่มุม

3 ทักษะการตระหนักถึงอคติและความลำเอียง

มุ่งให้ผู้เรียนตระหนักถึงอคติหรือทัศนะที่เป็นลบต่อการแบ่งแยกเชื้อชาติ สีผิว เผ่าพันธุ์

4 ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

มุ่งให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและสามารถสื่อสารกับผู้คนต่างภาษาต่างวัฒนธรรมได้

5 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน

มุ่งให้ผู้เรียนปฏิบัติต่อกันในฐานะเพื่อน ทำความเข้าใจและกระตุ้น หมู่คณะให้สามารถทำงานร่วมกันได้

6 ความใส่ใจและเข้าถึง

มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ทักษะ และค่านิยมของคน กลุ่มอื่นที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม

7 ทักษะการสนทนาและการกล้าแสดงออก

มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในการพูดคุยสนทนา เช่น การฟังอย่างตั้งใจ การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น การสื่อสารที่ชัดเจน และกล้าแสดงออก อย่างสร้างสรรค์ เหมาะสม

8 ทักษะการจัดการกับความซับซ้อน ความไม่แน่นอน และการเผชิญ ความขัดแย้ง

มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจความซับซ้อนในโลก ตระหนักถึงความไม่แน่นอน และรู้ว่าไม่มีวิธีการใดวิธีเดียวในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนอย่างได้ผล นอกจากนี้ยังมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งอย่าง ชาญฉลาด สร้างสรรค์ และเป็นระบบ

9 ทักษะการศึกษา ค้นคว้า วิจัย

มุ่งให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ในประเด็นต่างๆ ของโลก โดยแสวงหาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างหลากหลาย

10 ทักษะการตัดสินใจ

มุ่งให้ผู้เรียนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจด้วยกระบวนการ ประชาธิปไตย

11 ทักษะการบริโภคสื่อและข้อมูลข่าวสาร

มุ่งให้ผู้เรียนตระหนักและพัฒนาทักษะในการบริโภคสื่อและข่าวสาร อย่างจำแนกแยกแยะ และวิเคราะห์ วิจัย

12 ทักษะการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ประโยชน์จากผลงานทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ

ค่านิยมและเจตคติที่ควรปลูกฝังให้เกิดจากการเรียนรู้โลกศึกษา

ความมุ่งหมายสูงสุดของโลกศึกษา คือการพัฒนาค่านิยมที่อยู่บนพื้นฐานความรู้ในเรื่องต่างๆ ของโลก และทักษะที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อสร้างเสริมเจตคติในการเป็นพลเมืองโลกที่รับผิดชอบทั้งในระดับบุคคลและหมู่เหล่า ค่านิยมดังกล่าว ได้แก่

1. ความนับถือ และเชื่อมั่นในตนเอง
2. ความเคารพในตน และความเคารพผู้อื่น
3. ความรับผิดชอบต่อสังคม
4. ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
5. การเปิดใจกว้าง
6. เจตคติในการพัฒนา วิสัยทัศน์
7. การเป็นสมาชิกชุมชนที่แข่งขัน และมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อ

แนวทางการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา

แนวคิด

ประเด็นที่เป็นข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับการเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา มีดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ เน้น “**การให้การศึกษา**” ไม่ใช่ “**การสอน**”
2. มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเสริมสร้างความรับผิดชอบของผู้เรียนทุกคน
3. มีการจัดแหล่งเรียนรู้ข้อมูลเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ที่มีคุณภาพ
4. กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายน่าสนใจ ทำท่ายให้เกิดแรงจูงใจใ้รู้
5. กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดความตระหนักสำนึก สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ
6. พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ฝึกวิเคราะห์ วิเคราะห์ โดยยึดหลักของการเสริมสร้างและเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์
7. กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติ
8. เชื่อมโยงท้องถิ่นสู่โลกกว้าง
9. เชื่อมโยงเนื้อหาสาระสู่การนำไปปฏิบัติจริง
10. มีบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย การริเริ่มสร้างสรรค์
11. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมองโลกอย่างที่เป็นจริง โดยพิจารณาสิ่งต่างๆ บนพื้นฐานของข้อมูล ข้อเท็จจริง และส่งเสริมการมีทักษะเชิงบวกต่อปรากฏการณ์ต่างๆ

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1

การศึกษาทำความเข้าใจกลุ่มผู้เรียน

ผู้สอนควรทำความเข้าใจผู้เรียน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิหลังและสภาพแวดล้อมทางสังคม ครอบครัว และชุมชนของผู้เรียน ตลอดจนความต้องการ ความสนใจ และธรรมชาติของวัยตามพัฒนาการของผู้เรียน

2

การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรยึดหลักการเรียนรู้ที่เป็นประชาธิปไตย ผู้เรียนมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้เชิงประจักษ์จากการปฏิบัติกิจกรรม โดยมุ่งให้มีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ วิจารณ์การสัมมนาแลกเปลี่ยนในบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย การพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างเป็นองค์รวมรอบด้านในสภาพบรรยากาศที่อบอุ่นปลอดภัย สนุกสนานเพลิดเพลิน ใ่ว่างใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนการกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้และเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียน

3

การพัฒนาการคิดวิจารณ์

การพัฒนาการคิดวิจารณ์ (Critical Thinking) หรือการวิเคราะห์วิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเรื่องราวระดับโลก สามารถดำเนินการตามขั้นตอนสำคัญๆ ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนได้รับรู้และพิจารณาข้อมูล ข้อเท็จจริง ความเป็นจริง เป็นสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความตระหนักในสังคมโลก และพัฒนาค่านิยมเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลและสิทธิมนุษยชน

2. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ดังกล่าว โดยจำแนกแยกแยะเป็นส่วนย่อยๆ แล้วเปิดประเด็นคำถามประเภท “อะไร” และ “ทำไม” ให้ผู้เรียนได้สนทนาแลกเปลี่ยนในประเด็นที่มีการเห็นต่างอย่างเปิดเผย เปิดกว้าง

3. ให้ผู้เรียนฝึกสังเคราะห์โดยการนำเหตุการณ์ส่วนต่างๆ ที่เป็นประเด็นที่แตกต่างกันของสถานการณ์โลกนำปะติดปะต่อประมวลเป็นภาพรวมเพื่อนำไปสู่การสร้างความเข้าใจมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของสถานการณ์นั้นๆ ตลอดจนความเข้าใจในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกันและการพัฒนาจิตสำนึกความรับผิดชอบ

4. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ตีความจากสถานการณ์ต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ เชื่อมโยงสู่สภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน นำข้อมูลความรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ เพื่อเปิดมุมมององค์ความคิดต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น

5. ประเมินความรู้โดยพิจารณาจากการแสดงออกของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ตลอดจนพัฒนาการด้านทักษะและเจตคติในการเป็นพลเมืองที่มีวิจรรณญาณ

4

การกระตุ้นให้เกิดความกระหายไฟริเรียนรู้และริเริ่มสร้างสรรค์

การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระหายใคร่รู้เป็นบันไดสำคัญในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจรรณญาณ ซึ่งผู้สอนสามารถดำเนินการโดยส่งเสริมให้แสวงหาและเตรียมคำถามที่ถูกต้องมากกว่าคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งอาจไม่ปรากฏอยู่จริงในโลกของความไม่แน่นอนที่เต็มไปด้วยเรื่องราวซับซ้อน ขณะเดียวกันผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการพัฒนามุมมองความคิดหลายๆ แง่ สร้างทางเลือกที่เป็นไปได้หลายทางเลือก เพื่อให้โลกเกิดสันติภาพและพัฒนาสภาพ

5

จัดการเรียนรู้จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่

เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสร้างมุมมองจากระดับใกล้ตัวผู้เรียนขยายวงสู่ระดับที่กว้างขวางขึ้น หรือจากระดับจุลภาคสู่ระดับมหภาค จากจุดเล็กไปหาจุดใหญ่ โดยมีแบบแผนหลัก ดังนี้

1) จากระดับท้องถิ่นสู่ระดับโลก เช่น ปัญหามลภาวะ หรือปัญหาความยากจนในท้องถิ่นหรือภายในประเทศ เชื่อมโยงสู่มิติโลกเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วย้อนกลับมาพิจารณาปัญหาในท้องถิ่นอีกครั้งหนึ่ง

2) จากส่วนบุคคลสู่ส่วนรวม เช่น จากเรื่องราวหรือประสบการณ์ส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือแบบแผนการดำรงชีวิตที่มีการนำเสนอในชั้นเรียน หรือจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไปสู่การพิจารณาประเด็นปัญหาที่มีลักษณะร่วมโดยส่วนรวม

3) จากอารมณ์ความรู้สึกสู่ความมีเหตุผล เช่น การหยิบยกประเด็นเรื่องราว ปัญหาส่วนบุคคลจากหัวข้อที่ผ่านมามีผลกระทบทางอารมณ์ความรู้สึกไปสู่การอภิปรายเพื่อสำรวจตรวจสอบประเด็นปัญหาด้านต่างๆ โดยอาศัยเหตุผล

6

การจัดการเรียนรู้โดยใช้มิติของกาลเวลา

การพิจารณาประเด็นปัญหาระดับโลกโดยอาศัยมิติของกาลเวลา คือ อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เป็นวิธีการที่มีความสำคัญในการเรียนรู้โลกศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะพิจารณาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร ขณะเดียวกับผู้เรียนจำเป็นต้องย้อนพิจารณาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตและศึกษาความเป็นไปได้ต่างๆ ในอนาคต ดังแสดงในแผนภาพ

7

การนำเสนอปัจจัยของการเปลี่ยนแปลง

การจัดการเรียนรู้โลกศึกษาควรเตรียมผู้เรียนให้สามารถเผชิญกับความ เป็นจริงของโลกที่มีความไม่แน่นอน ไร้เสถียรภาพ และเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ในแง่บวกและสร้างสรรค์ โดยมุ่งให้ ผู้เรียนแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการรักษาความสมดุลระหว่างเสถียรภาพ กับการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้สอนสามารถดำเนินการได้โดยส่งเสริมให้ผู้เรียน บูรณาการปัจจัยที่เกี่ยวข้องเป็นองค์รวมด้วยการเชื่อมโยงมิติต่างๆ ของชีวิต ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และจิตใจ กับมิติด้านต่างๆ ของ สภาพแวดล้อม ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง

8

การเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความหวัง ความสุข และมองโลกในแง่บวก

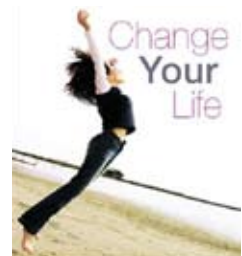

ผู้สอนควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีศรัทธาเชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์ และ มองโลกในแง่บวก เช่น การให้พิจารณาประวัติศาสตร์ย้อนไปสองสามชั่วอายุคน ว่ามีการพัฒนาการความก้าวหน้าในเรื่องใดที่ผ่านมามาก ขณะเดียวกัน กิจกรรมการเรียนรู้ควรสนุกสนาน น่าสนใจ การใช้อารมณ์ขันจะช่วยเสริมสร้าง บรรยากาศในการเรียนอย่างมีความสุข

9

การจัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์หรือสถานการณ์จำลอง

การให้ผู้เรียนเรียนรู้เชิงประจักษ์จาก ประสบการณ์หรือสถานการณ์จำลองที่ครูกำหนด โดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยน สะท้อนความคิดเห็นอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนเกิดการสรุปเป็นองค์ความรู้หรือความคิดรวบยอดในประเด็น ที่ศึกษา ตลอดจนได้แนวทางในการนำความรู้ไปใช้

10

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

ผู้สอนควรเลือกใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าที่หลากหลาย ยืดหยุ่นสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ สภาพแวดล้อม และกิจกรรม

ข้อพึงพิจารณาในการใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ โลกศึกษาที่ให้ความสำคัญกับ**วิธีการนำมาใช้มากกว่าใช้เป็นเครื่องมือ**การเรียนรู้เท่านั้น การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อาทิ สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน และเป็นทั้งวิธีการและเป้าหมายในการจัดโลกศึกษา เนื่องจากปริมาณข้อมูลที่มามากมายและหลากหลายของแหล่งข่าวสารที่เผยแพร่ รวมทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับโลก โดยผ่านแหล่งสื่อสารมวลชน เป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการพัฒนาความตระหนักรู้และเท่าทันสื่อ ซึ่งเป็นความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความเป็นพลโลกในปัจจุบัน ดังนั้นผู้สอนควรใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1 การใช้สื่อเป็นเป้าหมายเพื่อโลกศึกษา

การศึกษาจากสื่อมีความสัมพันธ์โดยตรงกับโลกศึกษา เพราะจะช่วยส่งเสริมความคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านวิธีการวิเคราะห์ วิจักษ์ วิพากษ์แหล่งข้อมูลข่าวสารว่าสิ่งใดเป็นสถานการณ์ที่ปรากฏจริง สิ่งใดเป็นความคิดเห็น หรือข้อวิพากษ์ วิจักษ์

2 การใช้สื่อเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

การใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อในกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้เรียน ก่อให้เกิดความเข้าใจกับปฏิกิริยาที่ท้องถิ่นมีต่อความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในโลก และได้มีโอกาสวิเคราะห์ว่าผู้เรียนและผู้คนที่อยู่ในชุมชนรอบตัวผู้เรียนรับรู้และตีความข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบริบทโลกอย่างไร นอกจากนี้ สื่อต่างๆ ยังช่วยให้ผู้เรียนมีความเห็นถึงความจำเป็นในการพึ่งพาอาศัยกัน การตระหนักรู้ถึงปัญหาต่างๆ ของโลก การเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารที่มีวิจารณญาณ ตลอดจนการพัฒนาวัฒนธรรมแห่งการทำความเข้าใจ และเพื่อให้เป็นพลเมืองดีที่แสดงความรับผิดชอบอย่างจริงจัง

3 การใช้สื่อเป็นวิถีทางในการแสดงออกถึงความเป็นพลโลก

การใช้สื่อไม่เพียงแต่จะเป็นหนทางในการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารเท่านั้น แต่ยังเป็นวิถีทางในการแพร่กระจายสารสนเทศจากกลุ่มผู้เรียนสู่ชุมชน ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก ซึ่งผู้สอนสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน และผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้สื่อเผยแพร่จะช่วยเสริมสร้างความตระหนักรู้ในสถานการณ์ต่างๆ ของโลกให้ผู้คนรับรู้ และแสดงออกในประเด็นที่มีความสนใจร่วมกัน เช่น การต่อต้านการใช้ความรุนแรง การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การรวมตัวเสริมสร้างชุมชนที่มีสุขภาวะ ฯลฯ

การออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้

การวางแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียนให้มีสำนึกรับผิดชอบในฐานะเป็นพลโลก มีข้อควรพิจารณาในการออกแบบกำหนดเนื้อหาและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

1

ต้นเนื้อสาระของหลักสูตรโลกศึกษา

การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรนอกเหนือจากขอบข่ายเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวแล้วข้างต้น ควรคำนึงถึงประเด็นในด้านกระบวนการวิธีที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น บรรยากาศและสภาพแวดล้อม วิธีการสอนกิจกรรมการเรียนรู้สื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- สาระหลักสูตร ควรส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ และพัฒนาสำนึกรับผิดชอบระดับโลก
- สาระของหลักสูตร ควรมุ่งเน้นการเรียนรู้ด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรม เสริมสร้างวิสัยทัศน์ และความเข้าใจโลก
- เนื้อหามุ่งเน้นการเสาะค้นสืบสาวสาเหตุต่างๆ ซึ่งเป็นที่มาของความขัดแย้ง และการใช้ความรุนแรง บังคับหรือเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความสงบสุข และสันติภาพ ทั้งในระดับบุคคล สถาบัน และสังคม โดยพิจารณามิติของเวลาทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทั้งนี้ควรมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาทั้งของสิ่งที่ปรากฏและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์นั้น
- เนื้อหาสาระให้ความสำคัญกับความรู้พื้นฐานและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ การศึกษาความเป็นชุมชน และความหลากหลายจากมุมมองแนวคิดที่แตกต่างกัน
- เนื้อหาสาระส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

2

ต้นกิจกรรมการเรียนรู้

- **กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน**

โลกศึกษาเป็นเรื่องที่ครูต้องช่วยให้ผู้เรียนเติมเต็มความเข้าใจโลก และถิ่นฐานที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ ไม่ใช่เรื่องที่มีมองในแง่การแข่งขันกันหาความรู้ในเรื่องที่ยังไม่รู้เพียงอย่างเดียว

- **กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่อง**
การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทั้งเป็นรายบุคคล ในห้องเรียน หรือชุมชน เป็นการให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกทักษะในการเป็นพลเมืองโลกที่รับผิดชอบ

- **กิจกรรมการเรียนรู้เชื่อมโยงระหว่างโลกกว้างกับท้องถิ่น**

การสร้างเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ปรากฏในท้องถิ่นกับสถานการณ์ระดับโลกในประเด็นที่มีลักษณะร่วมกันจะช่วยเสริมความเข้าใจถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน การพึ่งพาอาศัยกัน และสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนไม่ได้ละเลยเพื่อนร่วมโลกในถิ่นอื่นหรือซีกโลกอื่น

- **แผนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้เข้าใจถึงสาเหตุ รากเหง้าของปัญหาต่างๆ**

การฝึกให้วิเคราะห์เจาะลึกในประเด็นที่ศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจธรรมชาติที่เป็นระบบของเรื่องต่างๆ เช่น อำนาจ ความรุนแรง เป็นต้น

- **กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการสำรวจตรวจสอบบริบททางประวัติศาสตร์ของแต่ละสถานการณ์ที่เกิดขึ้น**

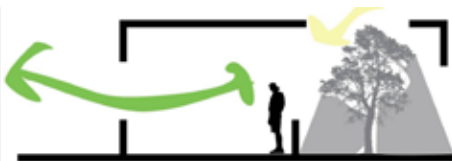
การตรวจสอบสืบค้นมุมมองต่างๆ ของอดีตความเป็นมาในแง่ประวัติศาสตร์จะช่วยให้เปิดเผยบทเรียนและทางเลือกอื่นๆ ซึ่งสามารถนำไปสู่การสร้างทิศทางใหม่ในอนาคต

- **รูปแบบ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้เชิงประจักษ์ผ่านกิจกรรมประสบการณ์ และให้ความใส่ใจกับแบบแผนการเรียนรู้ (Learning Styles) ที่แตกต่างกันหลากหลายของผู้เรียน**

วิธีจัดการเรียนรู้และการสอนที่หลากหลายจะสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของวิถีสังคมและระบบนิเวศของโลก

- **กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งรวมถึงการกำหนดทิศทางให้สอดคล้องกับอนาคต**

การวางแผนสำหรับคนรุ่นต่อไป จะช่วยค้ำประกันวิธีการที่มีความจริงยั่งยืนในการแก้ปัญหาที่ท้าทายอยู่ในปัจจุบัน การจัดการเรียนรู้โลกศึกษาให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณซึ่งสามารถนำไปใช้ตัดสินใจได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะส่งผลต่อความสันติสุขและความมั่นคงปลอดภัยในโลก

วิธีการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมด้วยวิธีการและเทคนิคที่หลากหลาย เหมาะสมสอดคล้อง และตอบสนองวัตถุประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยคำนึงถึงหลักการและแนวทางที่ได้นำเสนอแล้วข้างต้น วิธีการและเทคนิควิธีสอนที่นิยมใช้ในการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา เช่น การเรียนที่เน้นประเด็น/ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้ การเรียนรู้โดยวิธีการสนทนา การเรียนรู้เชิงประจักษ์ผ่านประสบการณ์ การเรียนรู้โดยการซักค้าน และการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นต้น

การเรียนรู้ที่ใช้ประเด็น/ปัญหาเป็นฐาน (Issue/Problem-based Learning)

วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประเด็น/ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้ โดยการหยิบยกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เฉพาะเจาะจงมาเป็นประเด็นในการจัดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบที่อาศัยธรรมชาติของความอยากรู้อยากเห็นโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ประเด็นหรือปัญหาที่หยิบยกนำมาเสนอ ควรเป็นประเด็นที่ไม่มีคำตอบสำเร็จรูปหรือมีข้อสรุปที่ชัดเจนแน่นอน หรือง่ายเกินไปต่อการแสดงความเห็น/แสวงหาคำตอบ นอกจากนี้ ประเด็นที่ศึกษาควรสะท้อนความสลับซับซ้อนของสถานการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง

การเรียนรู้ที่ใช้การสนทนาเป็นฐาน (Dialogue-based Learning)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้การสนทนาเป็นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูหยิบยกประเด็นหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาจะเป็นสะพานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ความคิดเห็น และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ และสะท้อนให้เห็นมุมมองหรือความคิดเห็นที่แตกต่างกันของผู้เรียน นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและทักษะการฟัง

การสนทนาเป็นหนทางหรือวิธีการในการนำไปสู่ผลสำเร็จของการเรียนรู้ ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ โดยครูยึดหลักสำคัญที่ว่า **ผู้สอนอย่าทำในสิ่งที่ผู้เรียนสามารถทำได้ อย่าตัดสินใจในสิ่งที่ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้เอง**

การเรียนรู้โดยการสนทนา มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนโดยมุ่งอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนจะปฏิบัติกับเนื้อหา หรือแสดงพฤติกรรมที่สังเกตได้ว่าผู้เรียนทำอะไรได้บ้าง

ผู้สอนกำหนดโครงสร้างภาระงานการเรียนรู้โดยการกำหนดประเด็นคำถามปลายเปิดที่ไม่ใช่คำถามซึ่งกำหนดคำตอบที่ถูกต้องไว้ก่อนเพื่อให้ นักเรียนได้เริ่มมีปฏิสัมพันธ์จากการตอบคำถาม แล้วกระตุ้นให้นักเรียนร่วมการสนทนาตามเนื้อหาในประเด็นคำถามระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน ภาระงานการเรียนรู้นี้จะกำหนดวิธีการที่ผู้เรียนบรรลุผล การเรียนรู้ที่คาดหวังไว้อย่างไร ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่จำเป็น และนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

การเรียนรู้โดยวิธีการชกค้ำ (Jurisprudential Method)

การจัดการเรียนรู้โดยวิธีชกค้ำ เป็นวิธีการที่จำลองกระบวนการชกค้ำอันเป็นกระบวนการที่ใช้พิจารณาคดีที่ใช้กันในศาล เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตัดสินใจในประเด็นปัญหาขัดแย้งต่างๆ ซึ่งมีความสลับซับซ้อนยากแก่การตัดสินใจ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องค่านิยมที่แตกต่างกัน สามารถเลือกทางที่เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยมีผลกระทบในทางลบต่อสิ่งอื่นๆ น้อยที่สุด โดยการฝึกให้วิเคราะห์ปัญหา ประมวลข้อมูล ตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีเหตุผล และยืนยันการตัดสินใจของตนได้อย่างมั่นใจ การจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนดังนี้

1 นำเสนอกรณีที่เป็นประเด็นปัญหา

นำเสนอกรณีที่เป็นประเด็นปัญหาให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เช่น รู้ว่าใครทำอะไร เมื่อไหร่ เพราะเหตุใด มีแง่มุมของปัญหาที่ขัดแย้งกันอย่างไร วิธีการนำเสนอมีหลายวิธี เช่น การเล่าเรื่องให้ฟัง การให้อ่านหรือดูข่าวจากสื่อ การให้ชมภาพยนตร์ ให้ผู้เรียนประมวลข้อเท็จจริงจากกรณีปัญหาและวิเคราะห์หาค่านิยมที่เกี่ยวข้องกัน ประเด็นปัญหาที่นำเสนอควรเป็นประเด็นที่มีทางออกให้คิดได้หลายคำตอบ ควรเป็นประโยคที่มีคำว่า “ควรจะ...” เช่น “ควรมีกฎหมายให้คนรักเพศเดียวกันจดทะเบียนสมรสกันได้หรือไม่” “ควรอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายอพยพแรงงานระหว่างประเทศโดยเสรีหรือไม่” “ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนควรใช้เงินตราสกุลเดียวกันเช่นเดียวกับกลุ่มประเทศในประชาคมยุโรปหรือไม่” ฯลฯ

2 ใ้ผู้เรียนยืนยันการตัดสินใจของตนเอง

ผู้สอนใช้คำถามลักษณะชักค้ำนหรือสร้างเงื่อนไขที่มีลักษณะดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ถ้ามีทางเลือกอื่นๆ ให้เลือกอีก ผู้เรียนยังยืนยันที่จะตัดสินใจเลือกอย่างเดิมหรือไม่ เพราะอะไร
- หากสถานการณ์แปรเปลี่ยนไป ผู้เรียนยังจะยืนยันที่จะตัดสินใจเลือกคำตอบเดิมหรือไม่ เพราะอะไร
- ถ้าผู้เรียนต้องเผชิญกับสถานการณ์อื่นๆ จะยังยืนยันคำตอบเดิมหรือไม่
- ผู้เรียนมีเหตุผลอะไรที่ยึดมั่นกับคำตอบเดิม การตัดสินใจนั้นเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหานั้นหรือไม่
- เหตุผลที่ยึดมั่นกับการตัดสินใจนั้นเป็นเหตุผลที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่หรือไม่
- ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสนับสนุนการตัดสินใจนั้นหรือไม่
- ข้อมูลที่ผู้เรียนใช้เป็นพื้นฐานของการตัดสินใจนั้นถูกต้องหรือไม่
- ถ้ายึดการตัดสินใจนี้แล้วผลที่เกิดขึ้นตามมาคืออะไร
- เมื่อรู้ผลที่เกิดขึ้นมาแล้ว ผู้เรียนยังยืนยันที่จะยึดถือการตัดสินใจนี้หรือไม่

3 ผู้เรียนทบทวนการตัดสินใจของตนเอง

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพิจารณาปรับเปลี่ยนหรือยืนยันผลการตัดสินใจ

4

ผู้เรียนตรวจสอบและยืนยันการตัดสินใจใหม่/เก่าของตนเองอีกครั้ง

โดยผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนพยายามหาข้อเท็จจริงต่างๆ มาสนับสนุนการตัดสินใจของตน เพื่อยืนยันว่าสิ่งที่ตนยึดถืออยู่นั้นเป็นค่านิยมที่แท้จริงของตน การจัดการเรียนรู้โดยวิธีซั้กค้ำานนอกจากจะช่วยพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมองโลกในแงุ่มที่กว้างขึ้น เกิดความเข้าใจในตนเอง ตลอดจนเกิดความกระจ่างในค่านิยมที่ตนเองยึดถือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative-based Learning)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนและของกลุ่มโดยรวม การจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

- การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันในการแลกเปลี่ยนข้อความรู้ ตรวจสอบความเข้าใจ อภิปรายทบทวนสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว
- การมีส่วนร่วมรับผิดชอบรวมทั้งส่วนบุคคลและของกลุ่ม
- ทักษะสังคมจากการปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคลและกลุ่มย่อย เช่น ภาวะผู้นำ การสื่อสาร การสร้างควมไว้วางใจ การตัดสินใจ และทักษะการจัดการความขัดแย้ง
- กระบวนการกลุ่มและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมใช้ส่วนใหญ่ เช่น จิ๊กซอว์ (Jigsaw) คิด-จับคู่-แบ่งปัน (Think-Pair-Share) ฯลฯ

การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยดำเนินการต่อเนื่องและครอบคลุม ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติที่หลากหลาย ควรเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนต่อยอดการเรียนรู้และติดตามผล ตลอดจนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้สอนออกแบบการประเมินผลที่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
2. ผู้สอนควรเสนอแนะ แสดงความคิดเห็นต่อผู้เรียนในเชิงสร้างสรรค์บ่อยๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ต่อเนื่อง
3. ผู้สอนสร้างเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน
4. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ย้อนคิดทบทวนและประเมินตนเอง
5. ผู้สอนใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงการพัฒนาจัดการเรียนรู้

ตัวอย่างเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โลกศึกษาที่เชื่อมโยง กับสาระการเรียนรู้ตามระดับชั้น

1

การจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นการมุ่งเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน
ดังนั้นผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายในการกระตุ้นส่งเสริมและ
สนับสนุนให้รู้จักสัมพันธ์เชื่อมโยงประสบการณ์ด้านต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้สามารถจัดในลักษณะบูรณาการตามแนวทางการ
พัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ ดังกิจกรรมเสนอแนะตัวอย่างต่อไปนี้

การพัฒนาต้นกาย อารมณ์ สังคม

- ส่งเสริมการเล่นเกมและกิจกรรมเข้าจังหวะหรือการเต้นรำ
จากแหล่งวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่างๆ ที่แสดงออกถึงการพึ่งพาอาศัยและ
ความร่วมมือร่วมใจ
- จัดให้ผู้เรียนซื้อ/เตรียม/ชิม หรือกินอาหารแล้วพูดคุย อภิปราย
อาหารชนิดนั้นคืออะไร ทำจากอะไร มาจากไหน รสชาติเป็นอย่างไร
- จัดให้ผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของ
ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้ดำรงชีวิตประจำวัน เช่น น้ำ
- ให้ผู้เรียนได้ฟังนิทาน เรื่องเล่า หรือเรื่องราวที่มาจากประเทศ
ต่างๆ และอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นเรื่องความผิด ความถูกต้อง ความต้องการ
ความทุกข์ ความจำเป็นของผู้อื่น และการหาหนทางช่วยเหลือ
- จัดให้ผู้เรียนได้ดูภาพถ่ายของเด็กอื่นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก
แล้วให้อภิปรายถึงความต้องการที่เราต่างก็มีร่วมกัน เช่น บ้านที่อยู่อาศัย อาหาร
น้ำ เพื่อน ความรัก ความเอาใจใส่ ความปลอดภัย
- จัดให้ผู้เรียนได้สังเกต พิจารณารูปร่าง หรือภาพเคลื่อนไหว
ของผู้คนในสถานการณ์ต่างๆ ว่าคนเหล่านั้นมีอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร ดีใจ
มีความสุข เสียใจ หิวโหย หรือเปล่าเปลี่ยว
- ให้ผู้เรียนอภิปรายถึงความยุติธรรม ความไม่ถูกต้องของการกลั่นแกล้ง
ข่มเหง รังแกกัน ฯลฯ

พัฒนาการด้านคณิตศาสตร์ ภาษา และการสื่อสาร

- จัดให้ผู้เรียนได้เล่นเกมการนับของประเทศต่างๆ และนับจำนวนสิ่งของต่างๆ ที่มาจากทั่วโลก
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษา อภิปราย แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับจำนวนตัวเลขในภาษาต่างๆ
- จัดให้ผู้เรียนได้ฟังและพูดคุยเกี่ยวกับนิทาน เรื่องราวจากทั่วโลก เช่น เรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นธรรม ฯลฯ
- จัดให้ผู้เรียนได้อภิปรายพูดคุยเกี่ยวกับการกระทำของตนเองว่าส่งผลต่อผู้อื่นอย่างไรบ้าง

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

- ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมด้านดนตรี ขับร้อง การแสดง การเต้นรำ และเกม ซึ่งมีที่มาจากแหล่งต่างๆ
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติโดยใช้รูปแบบ (Pattern) พื้นผิว และดีไซน์ จากแหล่งวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศต่างๆ ฯลฯ

2

การจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา

ภาษา

ให้ผู้เรียนได้ฟังเรื่องราว อ่านหนังสือ เอกสาร นิทาน นิยาย บันเทิงคดี สารคดี ชีวประวัติ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ เกี่ยวกับผู้คน เรื่องราว ถิ่นฐาน วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต เหตุการณ์ในประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับมิติต่างๆ ของโลก ให้นักเรียนได้สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

แสดงบทบาทสมมติหรือละครในประเด็นเรื่องราว หรือปัญหาที่ยกมาศึกษา

เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ในโลกกว้าง รวมทั้งอัตลักษณ์และบทบาทของตนเองที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับโลก

คณิตศาสตร์

ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้จำนวนตัวเลขในบริบทและสถานการณ์ต่างๆ ที่แตกต่างกันหลากหลาย ศึกษารูปแบบ แบบแผนของจำนวน โจทย์ปริศนา และเกมทางคณิตศาสตร์จากวัฒนธรรมต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งการพัฒนา การทำความเข้าใจในความเป็นสากลของคณิตศาสตร์

เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตระหนักในความฉลาดปราชญ์เบื้องต้น คณิตศาสตร์ ตลอดจนการพัฒนาและการประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ ของประเทศที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน

วิทยาศาสตร์

ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ว่า อาหาร อากาศ และน้ำเป็นสิ่งจำเป็นในการ ดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน ตลอดจนเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการต่างๆ ของชีวิตมนุษย์ และวิธีการต่างๆ ในการพิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครองสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ธรรมชาติอันเป็นสากลของความจำเป็น ขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ตระหนักว่าวิทยาศาสตร์มีส่วนสำคัญในการพัฒนา เทคโนโลยีของโลก

การงานอาชีพและเทคโนโลยี

การออกแบบและเทคโนโลยี

ให้ผู้เรียนได้ศึกษาความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกันของผู้คน ในวัฒนธรรมต่างๆ และริเริ่มคิดหาวิธีการในการตอบสนองความต้องการจำเป็น เหล่านั้น ตลอดจนเรียนรู้การออกแบบ สร้างผลิตภัณฑ์ และตรวจสอบประเมิน สมรรถนะในการใช้งานจริงของผลิตภัณฑ์นั้นๆ

เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสนใจในการใส่ใจถึงความต้องการของ ผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ความต้องการของผู้คนที่มีความหลากหลายทาง วัฒนธรรม และถิ่นที่อยู่ซึ่งจะเป็นผู้บริโภคใช้สอยผลผลิตที่ผู้เรียนออกแบบ ตลอดจนเรียนรู้วิธีการที่เทคโนโลยีสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาสังคมและ ปรับปรุงแก้ไขปัญหาของโลก

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ให้ผู้เรียนได้เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้คน สถานที่ วัฒนธรรมต่างๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เรียนรู้การใช้ ICT เช่น แหล่งสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมสำหรับการศึกษาค้นคว้า สร้าง นำเสนอชิ้นงานผ่านโปรแกรมการสื่อสาร ฯลฯ

เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัฒนธรรม และถิ่นที่อยู่อาศัยต่างๆ ของมนุษย์ เข้าใจถึงศักยภาพของ ICT เพื่อการเรียนรู้ ติดต่อสื่อสารกับผู้คนในต่างประเทศ ต่างวัฒนธรรม และเห็นความสำคัญของการใช้ ICT ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนทั่วโลก

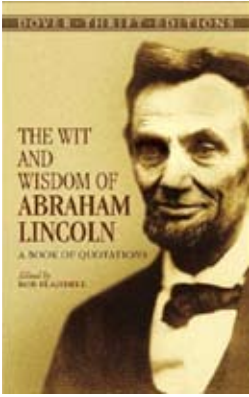
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตของบุคคลและเหตุการณ์สำคัญ ตลอดจนความหลากหลายทางสังคม เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตประจำวันของผู้คน ทั้งหญิง ชาย เด็ก ผู้ใหญ่ ในประเทศไทย และประเทศอื่นๆ ในโลก ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ศึกษา เปรียบเทียบวิถีชีวิตของตนเองกับผู้คนในประเทศอื่นๆ

เรียนรู้เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองในฐานะสมาชิกของชุมชนซึ่งมีสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสิ่งแวดล้อม

เรียนรู้และตระหนักในทำที่ความรู้สึก ความต้องการ สิทธิของตนเอง และของผู้อื่น เรียนรู้เกี่ยวกับศรัทธา ความเชื่อ และศาสนาหลักที่ผู้คนนับถือ ในชุมชนและในโลก ที่มีความแตกต่างหลากหลาย และตระหนักถึงความคล้ายคลึงกันของความเชื่อเหล่านั้น

เพื่อให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ซึ่งถึงความสำคัญและคุณูปการที่ผู้คนเหล่านั้นมีต่อสังคมไทยและสังคมโลก สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในประเทศต่างๆ รวมทั้งเปรียบเทียบวิถีการดำรงชีวิตของผู้คนในประเทศอื่นๆ กับประเทศของตนทั้งในอดีตและปัจจุบัน สามารถเก็บบทเรียนจากความขัดแย้งในอดีตมาพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการทำ ความเข้าใจกับประเด็นปัญหาในปัจจุบัน ตระหนักรู้ว่ามนุษย์มีส่วนสำคัญในการพัฒนาหรือทำลายสิ่งแวดล้อมได้ และเข้าใจถึงบทบาทและแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตลอดจนเข้าใจความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชน การเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม การเห็นคุณค่าของความเชื่อทางศาสนาต่างๆ ซึ่งมีผลต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของประชาชน และการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง

สุขศึกษาและพลศึกษา

ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการเล่นเกมต่างๆ การละเล่น การเล่นกีฬา และการแสดง/เต้นรำจากวัฒนธรรมและประเพณีที่แตกต่างหลากหลาย

เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การร่วมมือกับผู้อื่น ตระหนักรู้ซึ่งถึงบทบาทของเกม การละเล่น กีฬา การเต้นรำของแหล่งวัฒนธรรมต่างๆ

ศิลปะ

ให้ผู้เรียนพุดคุย สนทนาทำความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันในงานศิลปะ การแสดง งานฝีมือ และดีไซน์จากแหล่งวัฒนธรรมและประเพณีที่ต่างกันไป

ศึกษา เปรียบเทียบแนวความคิด วิธีการที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ งานฝีมือ งานออกแบบจากแหล่งวัฒนธรรมต่างๆ

เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทในการทำงานของศิลปิน ช่างฝีมือ และนักออกแบบในวัฒนธรรมต่างๆ

ฟังดนตรีจากแหล่งวัฒนธรรมต่างๆ สร้างความคุ้นเคยกับเสียงและเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ตลอดจนแบบแผนทางดนตรีของชุมชน ชนชาติ และวัฒนธรรมที่ต่างกัน

ฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีที่สนใจ

เพื่อให้ผู้เรียนชื่นชม ชาบซึ่งในความแตกต่างหลากหลายของงานศิลปะและการออกแบบจากวัฒนธรรมต่างๆ สามารถทดลองใช้วิธีการสร้างงานต่างๆ ของศิลปิน ช่างฝีมือ และนักออกแบบจากวัฒนธรรมที่ต่างกััน เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์แวดล้อม ในการทำงานของคุณคนเหล่านั้น ความสนใจในคุณค่าของแบบแผน ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น และสังคมต่างๆ มีความซาบซึ้งและตระหนักถึงความสำคัญของดนตรีที่มีอิทธิพลต่อผู้คนในวัฒนธรรมต่างๆ

3

การจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

ภาษา

ให้ผู้เรียนศึกษาสื่อ อ่านเอกสาร นวนิยาย สารคดี หนังสือ สิ่งพิมพ์ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ จากชุมชน ประเทศต่างๆ แหล่งวัฒนธรรมที่หลากหลาย

ฟัง พูด ติดต่อบริการทางภาษากับคนต่างชาติ/เจ้าของภาษา

ศึกษาภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศอื่น และวัฒนธรรมของประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาที่เรียน และเรียนรู้ว่าถ้อยคำภาษาต่างๆ จะมีรากศัพท์หรือความหมายที่มีเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

เพื่อให้ผู้เรียนได้ประเมินและวิพากษ์สิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน และได้รับรู้ ตระหนักถึงความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ความไม่เที่ยงตรง ความลำเอียง ความไม่น่าเชื่อถือของการรายงานข่าวต่างๆ จากแหล่งข่าวสารบางประเภท บางแหล่ง สามารถพัฒนาความเข้าใจของตนเองในประเด็นหรือปัญหาต่างๆ ของโลกโดยผ่านวรรณกรรม และภาษาต่างประเทศที่ศึกษา

คณิตศาสตร์

ให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับจำนวน พีชคณิต รูปทรง พื้นที่ การวัด และการนำเสนอข้อมูล

เรียนรู้ความหลากหลายในการใช้ประโยชน์ จากคณิตศาสตร์และการนำคณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในโลกรเทคโนโลยี

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้คณิตศาสตร์เป็นภาษาเพื่อการสื่อสารกับ
เยาวชนทั่วโลกอีกภาษาหนึ่ง สามารถประยุกต์ใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์
ตีความทางสถิติได้ถูกต้องเหมาะสมกับประเด็นเรื่องราวต่างๆ ในส่วน
ภูมิภาค ระหว่างประเทศ และระดับโลก เช่น ภาวะหนี้สินระหว่างประเทศ
ภาวะการค้าโลก ฯลฯ

วิทยาศาสตร์

ให้ผู้เรียนเรียนรู้ผลกระทบต่างๆ ที่มนุษย์กระทำต่อโลก และความ
จำเป็นในการปกป้องรักษาความหลากหลายทางธรรมชาติ

สำรวจ ศึกษา บริบททางวัฒนธรรมที่อาจส่งผลขยายถึงแนวคิด
ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์

แสวงหาโอกาสและความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ใช้ข้อมูลจากส่วนต่างๆ
ของโลกเพื่อแสวงหาโอกาสและความรู้ทางวิทยาศาสตร์

เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักรู้ในธรรมชาติที่เป็นสากลของวิทยาศาสตร์
และคุณูปการที่นักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกได้ทุ่มเทอุทิศ สร้างสรรค์ไว้ ตลอดจน
สามารถระบุสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ ขอบกพร่อง และประเด็นทางจริยธรรม
ที่เกิดขึ้นจากการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับโลก

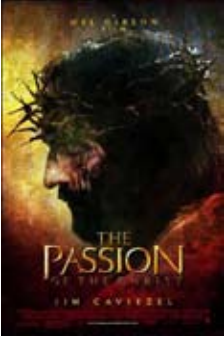
การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ให้ผู้เรียนศึกษา สำรวจ ผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบของ
เทคโนโลยีที่มีต่อการพัฒนาสังคมและชีวิตของเด็กและเยาวชน

ใช้ ICT ในการแลกเปลี่ยน แบ่งปันข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ
และปฏิบัติงาน ตลอดจนประเมินผลงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในระดับท้องถิ่น
และนานาชาติจนสำเร็จลุล่วง

วิพากษ์สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของ ICT ที่มีต่อ
ชีวิตตนเอง และผู้อื่นโดยพิจารณารวมถึงประเด็นต่างๆ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม
การเมือง กฎหมาย และจริยธรรม

เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในด้าน
เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนแสวงหาหนทางในการปรับปรุง
พัฒนาโลก สามารถสื่อสารกับเยาวชนในประเทศอื่นๆ ได้รับแนวคิดและ
ประสบการณ์ที่กว้างขวางจากชุมชน วัฒนธรรมต่างๆ และการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ มีความเข้าใจถึงความสำคัญของ ICT ที่มีต่อประเทศทั่วโลก ตลอดจน
โอกาสและความท้าทายที่เกิดจาก ICT

สังคมศึกษา ภาษา และวัฒนธรรม

ให้ผู้เรียนเรียนรู้ประวัติศาสตร์โลกในด้านสำคัญๆ และทำความเข้าใจถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ศึกษาชีวิตของผู้คน ถิ่นที่อยู่ สถานที่ สิ่งแวดล้อมในส่วนต่างๆ ของโลก และในสภาวะของการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

เรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ รัฐบาล การเมืองระบอบประชาธิปไตย ลักษณะของสังคมไทย ความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ และสถาบันระดับโลกในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม

อภิปราย สนทนาแลกเปลี่ยนประเด็น ปัญหาต่างๆ ทางสังคม ศิลธรรม รวมทั้งอคติและการกีดกันแบ่งแยก และเรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของการให้ความเคารพ การทำความเข้าใจผู้อื่น ในสังคมที่เป็นประชาธิปไตย เปิดใจกว้าง รู้ภัย รู้จักพิจารณาไตร่ตรองถึงความคิดเห็น ทศนะ และประสบการณ์ที่แตกต่างจากของตนเอง

ศึกษา สำนวน ให้เห็นว่าการกระทำใดๆ ในระดับท้องถิ่นสามารถส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ในระดับนานาชาติและระดับโลกได้อย่างไร

เรียนรู้ถึงความสำคัญของการมีมิติจริต มิตรภาพ เรียนรู้ที่จะเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาต่างๆ ทางสังคมและวัฒนธรรม เรียนรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่างๆ ของผู้คนทั่วโลก

เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสาเหตุของปัญหาความยากจนของโลก ความขัดแย้ง การอพยพย้ายถิ่น การค้าโลก ลัทธิอาณานิคม การพิจารณาเห็นมุมมองที่แตกต่างจากจุดยืนที่แตกต่างกัน มีความเป็นพลเมืองที่มีความพร้อม เข้าใจโลกมนุษย์ในฐานะที่เป็นชุมชนระดับโลก

สุขศึกษาและพลศึกษา

ให้ผู้เรียนเรียนรู้ในการเล่นและปรับแต่งเกมชนิดต่างๆ ออกแบบปฏิบัติ แสดงการเต้นจากแหล่งวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ เข้าร่วมในกีฬาประเภทที่นิยมเล่นกันทั่วโลก

เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์และสังคมของวัฒนธรรมต่างๆ โดยผ่านเกม การเต้นรำ และกีฬา

ศิลปะ:

ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ ประเมิน ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมต่างๆ ของสังคมที่นำเสนอผ่านงานด้านศิลปวัฒนธรรม

เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเจตนาและผู้ชม ที่แตกต่างกันหลากหลายของศิลปิน ช่างฝีมือ และนักออกแบบ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ศึกษาวิธีการต่างๆ ที่ศิลปินซึ่งทำงานในสภาพทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันใช้ถ่ายทอดผลงานทั้งทางภาพ สัญลักษณ์ และวัตถุ

เรียนรู้และชื่นชมผลงานทางดนตรียุคสมัยและวัฒนธรรมต่างๆ

เพื่อให้ผู้เรียนขยายความรู้ข้ามวัฒนธรรม มีความซาบซึ้งในบทบาท ผลงานของศิลปิน ช่างฝีมือ นักออกแบบ ที่มีต่อผู้ชม สามารถเข้าถึงรากเหง้าของดนตรีร่วมสมัยที่นิยมในปัจจุบัน (Contemporary Popular Music) ที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนพัฒนาความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง

ตัวอย่าง

ความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้โลกศึกษา
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

โลกศึกษา	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
<p>การจัดการเรียนรู้โลกศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมิติที่เป็นแนวคิดหลักดังนี้</p> <p>1. ความเป็นพลเมืองโลก (Global Citizen) มุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและความเข้าใจแนวคิด ทศนคติและบทบาทของบุคคลองค์กรและสถาบันต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลกที่กระตือรือร้นรับผิดชอบ</p> <p>2. ความยุติธรรมในสังคม (Social Justice) มุ่งส่งเสริมความเข้าใจถึงความสำคัญของความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมทางสังคมซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการส่งเสริมความผาสุกของประชาชนทั้งมวล</p> <p>3. สิทธิมนุษยชน (Human Rights) มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน ทั้งที่เป็นสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชนสากล</p> <p>4. การแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict Resolution) มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ธรรมชาติของความขัดแย้งและเข้าใจว่าความขัดแย้งเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนา เข้าใจเหตุผลความจำเป็นของการแก้ปัญหาความขัดแย้งและการส่งเสริมความสมานฉันท์ปรองดองได้พัฒนาทักษะการสื่อสาร การแก้ต่าง การเจรจาต่อรอง และการร่วมมือ</p> <p>5. ค่านิยมและการตระหนักรับรู้สภาพการณ์ (Values and Perception) มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการประเมินสถานการณ์และสภาวะวิกฤติต่างๆ ที่ปรากฏในระดับโลกและตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อความรู้สึกนึกคิดเจตคติ และค่านิยมของประชาชน เข้าใจว่ามนุษย์ล้วนมีค่านิยม เจตคติ และการรับรู้ที่ต่างกัน เข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าของสิทธิมนุษยชน ได้พัฒนาทัศนคติที่หลากหลายมุมมอง</p> <p>6. ความหลากหลาย (Diversity) มุ่งให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเคารพและเห็นคุณค่าในธรรมชาติของความแตกต่างหลากหลาย และสามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งเหล่านี้กับการดำรงอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติ โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชาติ เข้าใจธรรมชาติของอคติและการแบ่งแยก ตลอดจนวิถีการคัดค้านต่อกัน</p>	<p>กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p> <p>สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม</p> <p>มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>	<p>ป.1-3 - ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>ป.3 - บอกชื่อความสำคัญและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของศาสนาอื่น ๆ</p> <p>ป.4-6 - เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>ป.4 - ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์</p> <p>ป.5 - ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม</p> <p>ป.6 - อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนาพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี</p> <p>ม.1 - อธิบายพุทธคุณและข้อสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว</p> <p>- วิเคราะห์เหตุผลและความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่น ๆ</p> <p>ม.2 - วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>- อธิบายคุณธรรมและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม</p> <p>- วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p> <p>ม.3 - วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขแก่โลก</p> <p>- วิเคราะห์ความแตกต่างและยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น</p>

โลกศึกษา	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
<p>7. การพึ่งพาอาศัยกัน (Interdependence) มุ่งให้ผู้เรียนมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ระหว่างผู้คน สถานที่ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และตระหนักว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีผลสะท้อนในวงกว้างระดับโลก มีความเข้าใจสังคมโลกและหน้าที่พลเมืองในสังคมโลกตระหนักและซาบซึ้งในความสัมพันธ์เชื่อมโยงของชีวิตผู้คนทุกระดับในสังคม เข้าใจผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบที่เกิดจากการกระทำทางเลือก การตัดสินใจ และมติของสหประชาชาติที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนทั่วโลก</p> <p>8. การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความจำเป็นในการจรรโลงและพัฒนาคุณภาพชีวิตในปัจจุบันโดยปราศจากการทำลายโลกเพื่อความอยู่รอดของชีวิตในยุคต่อไป โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้เรียนสามารถพิจารณาคาดการณ์อนาคตที่เป็นไปได้ อนาคตที่ควรจะเป็น และคิดหาวิธีการบรรลุถึงอนาคตที่พึงประสงค์ มีความเข้าใจว่าการแบ่งแยกก็ดกันและความไม่เท่าเทียมเป็นสิ่งบ่อนเซาะทำลายการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งตระหนักในความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน</p>	<p>มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีและธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม</p> <p>มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>	<p>ม.4-6 - วิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนา สมัยก่อนพระพุทธเจ้าหรือสังคมสมัยของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>- วิเคราะห์การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนาหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>- วิเคราะห์พระพุทธศาสนาในการฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และสันติภาพบุคคล สังคม และโลก หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>- วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการศึกษาที่สมบูรณ์ การเมือง และสันติภาพหรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>- เชื่อมโยงต่อผลของการทำความดี ความชั่ว สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่ต้องเผชิญและตัดสินใจเลือกดำเนินการหรือปฏิบัติตนได้อย่างมีเหตุผล ถูกต้องตามหลักธรรมจริยธรรม และกำหนดเป้าหมายบทบาทการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและอยู่ร่วมกันเป็นชาติอย่างสมานฉันท์</p> <p>- ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของค่านิยม จริยธรรมที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกันของศาสนิกชนศาสนาต่างๆ เพื่อจัดความขัดแย้งและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข</p> <p>- วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาอื่นๆ และชักชวนส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลอื่นเห็นความสำคัญของการทำความดีต่อกัน</p> <p>- เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม</p> <p>ม.2 - อธิบายความแตกต่างของศาสนาพิธีพิธีกรรมตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับและความเข้าใจซึ่งกันและกัน</p> <p>ม.4-6 - สัมมนาและเสนอแนะแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถืออันส่งผลถึงการพัฒนาดน พัฒนาชาติและโลก</p> <p>ป.2 - แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิดเห็น ความเชื่อ และการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ</p> <p>- เคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น</p> <p>ป.3 - บอกพฤติกรรมมการดำเนินชีวิตของตนเองและผู้อื่นที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมที่หลากหลาย</p> <p>ป.4 - วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย</p>

โลกศึกษา	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
	<p>มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมือง การปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น - เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน ป.5 - เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก - มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ป.6 - อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย - ติดตามข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม ม.1 - อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน - แสดงออกถึงการเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ม.2 - วิเคราะห์บทบาทความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม - อธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ม.3 - มีส่วนร่วมในการปกป้อง คุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน - อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม - วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง - เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก ม.4-6 - วิเคราะห์และปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลก - วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม - ปฏิบัติตนและมีส่วนสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก - ประเมินสถานการณ์ สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และเสนอแนวทางการพัฒนา ป.1 - มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย

โลกศึกษา	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
	<p>สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์</p> <p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>	<p>ป.2 - อธิบายความสัมพันธ์ของตนเอง และสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน</p> <p>ป.3 - วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการตัดสินใจในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน โดยวิธีการออกเสียงโดยตรง และการเลือกตัวแทนออกเสียง</p> <p>ป.4 - อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง</p> <p>ป.5 - วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ป.6 - มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ</p> <p>ม.1 - อธิบายหลักการเจตนารมณ์ โครงสร้าง และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันโดยสังเขป</p> <p>ม.2 - วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การปกครองที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยปัจจุบัน</p> <p>ม.3 - วิเคราะห์เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่นๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย</p> <p>ม.4-5 - เสนอแนวทางการเมืองการปกครอง ที่นำไปสู่ความเข้าใจและการประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศ</p> <p>ป.5 - ประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน</p> <p>ป.6 - บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน</p> <p>ม.1 - วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรม การบริโภคของคนในสังคมซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ</p> <p>ม.2 - เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ม.3 - มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ม.4-6 - วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชน และเสนอแนวทางแก้ไข</p> <p>ป.3 - บอกความสำคัญของภาษีและบทบาทของประชาชนในการเสียภาษี</p> <p>ป.4 - อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน</p> <p>ป.5 - จำแนกผลดีผลเสียของการกักขัง</p> <p>ป.6 - ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น</p> <p>ม.1 - อภิปรายผลของการมีกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา</p>

โลกศึกษา	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
	<p>สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์</p> <p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p>	<p>ม.2 - ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ในภูมิภาคเอเชีย</p> <p>- วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากรในโลก ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ</p> <p>- วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าในประเทศ และต่างประเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิตและราคาสินค้า</p> <p>ม.3 - อภิปรายบทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ</p> <p>- วิเคราะห์สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้า ในการค้าระหว่างประเทศ</p> <p>ม.4-6 - วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย</p> <p>- วิเคราะห์ผลดีผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ</p> <p>ป.3 - แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียน และชุมชน โดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ป.6 - นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลาย ในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต</p> <p>ม.1 - นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p> <p>ม.2 - เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ</p> <p>ม.3 - วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์</p> <p>ม.4-6 - ตระหนักถึงความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ</p> <p>ป.2 - อธิบายผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน</p> <p>ป.3 - เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับชุมชนอื่น</p> <p>ป.5 - อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป</p> <p>ป.6 - อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>ม.3 - วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ตลอดจนความพยายามในการจัดปัญหาความขัดแย้ง</p> <p>ม.4-6 - วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณ และการติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงของโลก</p>

โลกศึกษา	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
	<p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย</p> <p>สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์</p> <p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบอบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเข้าสู่โลกสมัยปัจจุบัน ม.4-6 - วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย - วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน - วิเคราะห์ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทย ป.5 - อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง ป.6 - อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ ม.2 - วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปยุโรปและแอฟริกา ม.3 - วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ม.4-6 - วิเคราะห์อิทธิพลของสภาพภูมิศาสตร์ซึ่งทำให้เกิดปัญหาทางกายภาพหรือภัยพิบัติทางธรรมชาติในประเทศไทยและภูมิภาคต่างๆของโลก - ประเมินการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติในโลกว่าเป็นผลมาจากการกระทำของมนุษย์และหรือธรรมชาติ ป.1 - มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน ป.2 - มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน ป.3 - อธิบายความแตกต่างของเมืองและชนบท ป.4 - มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด ป.5 - นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและการทำลายสภาพแวดล้อม และเสนอแนวคิดในการรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาค ป.6 - จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน ม.1 - วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและสังคมที่มีผลต่อการเคลื่อนไหวของความคิด เทคโนโลยีสินค้า และประชากรในทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย ม.2 - วิเคราะห์เหตุและผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและแอฟริกา

โลกศึกษา	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
		<p>ม.3 - วิเคราะห์เหตุและผลกระทบต่อเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย</p> <p>ม.4-6 - วิเคราะห์สถานการณ์และวิกฤตการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและโลก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาบทบาทขององค์กรและการประสานความร่วมมือทั้งในประเทศและนอกประเทศเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิตตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

หมายเหตุ ตารางแสดงความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้โลกศึกษากับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเท่านั้น เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษา ทั้งนี้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์สอดคล้องในลักษณะเดียวกัน

ตัวอย่าง

รายวิชาโลกศึกษา (Global Education)

รายวิชา..... กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
เวลา 1 ชั่วโมง/สัปดาห์

ชั้นมัธยมศึกษา.....
เวลา 20 ชั่วโมง/สัปดาห์

ตัวอย่างรายวิชา

ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์โลก ความคิด ประวัติศาสตร์ ปรัชญา สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย เศรษฐศาสตร์ ความยุติธรรม ความเสมอภาค สันติภาพ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเหมือนและความแตกต่างในด้านชีวิตความเป็นอยู่ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันโดยใช้ทักษะพื้นฐาน ทักษะการเรียนรู้ และการพัฒนาตน ทักษะพลเมือง ความรับผิดชอบต่อสังคมและทักษะในการทำงาน โดยใช้วิธีการเสาะแสวงหาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจำลองสถานการณ์ และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะของความเป็นพลโลก มีความเข้าใจถึงความหลากหลายของวัฒนธรรม และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ผลการเรียนรู้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นพลโลก การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความเป็นธรรมในสังคม ค่านิยมและสภาพการณ์ การพัฒนาที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และความหลากหลาย
2. คิดวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์ ความจริงใกล้ตัว และสถานการณ์โลกปัจจุบัน
3. เลือกประเด็นและเชื่อมโยงเรื่องราวที่เฉพาะเจาะจงและสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่นกับระดับโลกในภาพกว้าง

บรรณานุกรม

- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2553.
- _____. **คู่มือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน.** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2553.
- _____. **คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2553.
- _____. **คู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2553.
- _____. **คู่มือการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาและการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน.** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2553.
- Barbara MacDonald. **Guide to Infusing Global Education Into the Curriculum.** ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2553 จาก www.global-ed.org/curriculum-guide.pdf.
- Bliss, Susan. (2010). **Global Education Integrated Within HSIE Syllabuses K-12.** Professional Teachers' Council NSW (PTC).
- Candice Michael. (2009). **GHS Extended-Essay Handbook.** Burbank HS, San Antonio, TX. Shelly Wilfong (Goshen HS, Goshen, IN).
- Dombrowski Eileen, Rotenberg Lena, Bick Mimi. (2007). **Theory of Knowledge.** Course Companion, Oxford University Press.
- Global Education Guidelines Working Group. the (2008). **Global Education Guidelines : Concepts and Methodologies on Global Education for Educators and Policy Makers.** The North-South Centre of the Council of Europe.
- International Baccalaureate Organization. (2007). **Extended-Essay Guide.** Antony Rowe Ltd. Chippenham, Wiltshire, United Kingdom.
- IBO. (2006). **Theory of Knowledge Guide : First Examination 2008.** Antony Rowe Ltd. Chippenham, Wiltshire, United Kingdom.
- International Baccalaureate Organization. (2008). **Creativity, Action, Service Guide for Students Graduating in 2010 and Thereafter.** UK. International Baccalaureate Organization.
- Joseph O. Milner. (2007). "Globalization and World-Class Schools". **Educational Horizon, Fall 2007.**
- Kozodoy, Liz. (2010). **Extended-Essay Guidelines Class of 2010.** International School of Belgrade.
- Longview Foundation for Education in World Affairs and International Understanding, Inc. **Teacher Preparation for the Global Age.** The Imperative for Change. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2553 จาก www.longviewfdn.org.
- Midwinter, Cathy. (2005). **Supporting the Standards.** The Global Dimension in ITET. World Studies Trust.
- The Ministry of Education, Finland. (2007). **Global education 2010.** Helsinki, Helsinki University Press.
- Van de Lagemaat Richard. (2007). **Writing a TOK.** Cambridge University Press.

คณะทำงาน

จัดทำเอกสารการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล

ที่ปรึกษา

1. นายชินภัทร ภูมิรัตน
2. นายเสน่ห์ ชาวโต
3. นางอ่องจิต เมธยะประภาส
4. นายสงบ มณีพรหม
5. นางสาวเสาวนิตย์ ชัยมุสิก
6. นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย
ข้าราชการบำนาญ
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ยกย่องและเรียบเรียงต้นฉบับ

1. นางสาวเสาวนิตย์ ชัยมุสิก
2. นายรังสรรค์ เฟิงหู
3. นายภาสกร พงษ์สิทธากร

ข้าราชการบำนาญ
ศึกษานิเทศก์ เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาเครือข่ายที่ 5 จังหวัดเพชรบุรี
ศึกษานิเทศก์ เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

ศึกษาร่างต้นฉบับและจัดทำตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

กรุงเทพมหานคร

1. นางวิรัตน์ ขวัญเย็น
2. นายปกาศิต จำปาทอง

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมกรุงเทพมหานคร เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมกรุงเทพมหานคร เขต 3

ภาคกลาง

3. นางสาวปาริฉัตร เฉลิมทิพย์
4. นายอภิชาติ เพชรพลอย
5. นายปกรณ์ วงศ์สวัสดิ์
6. นางสาวอารีย์ ทิมเมือง
7. นายอนนท์ ศรีพิพัฒน์
8. นางกัญญา วัฒนถาวร

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมาศนคร
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมาศนครสงคราม

ภาคตะวันออก

9. นายเอื้อ จานทอง
10. นายวรศักดิ์ วัชรกำธร

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

ภาคใต้

11. นางสาวสุวิมล เอกอุรุ
12. นายอรุณ ก้วพานิช
13. นางศิริอร รัตนอุดม

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

14. นางเกศรี วิวัฒน์ปฐพี
15. นายสัมพันธ์ คำมุย
16. นายบรรทม เครือวัลย์
17. นายอนนท์ วงศ์วิศิษฐ์รังสี
18. นายหัสณัย กันธรส
19. นายศรายุทธ วงศ์สะอาด

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุทรธานี เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุบลราชธานี เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุบลราชธานี เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร

ภาคเหนือ

20. นายวีระ อูสาหะ
21. นายธรัตน์ มหายศนันท์
22. นางทัศนีย์ วงศ์ระนะบุรณ์

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาย่างใหม่ เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1

ผู้พิจารณาต้นฉบับ

1. นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า
2. นายสุวัฒน์ วิวัฒนานนท์
3. นางสาวสุปราณี ไกรวัฒน์สุสรณ์
4. นางเบญจวรรณ ไกรวัฒน์นันท
5. นางศิริวรรณ อาจศรี
6. นางอรุณี ขอบพิมาย
7. นายไพบุลย์ นาคแก้ว

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1
ผู้อำนวยการโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแท่นวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1
รองผู้อำนวยการโรงเรียนอ่างทองบัทมโรจนวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง

จัดพิมพ์ต้นฉบับ

1. นางสาวอุษา หลักดี
2. นางสาวสิริรักษ์ ชูสวัสดิ์
3. นางสาวอังคณา จบศรี
4. นางปาริตา ศุภการกำจร
5. นางสาวสุวลี สาคำ
6. นายกิตติโชติ โชติวิบูลธนวนงศ์
7. นางสาวลาวัลย์ พรหมสวน

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

บรรณาธิการกิจ

1. นายรังสรรค์ เฟิงนู
2. นางมันทนา เฟิงนู
3. นายภาสกร พงษ์สิทธิถาวร
4. นางสาวขวัญชิวา วรรณพินทุ
5. นางสทิธา ปัญจมาลา

ศึกษานิเทศก์ เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา
เครือข่ายที่ 5 จังหวัดเพชรบุรี
ศึกษานิเทศก์ เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา
เครือข่ายที่ 4 จังหวัดราชบุรี
ศึกษานิเทศก์ เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
ศูนย์สารสนเทศการศึกษาระดับพื้นฐาน สำนักผู้อำนวยการ

รูปเล่มและปก

1. นายพงษ์ศักดิ์ ผุยพอกสิน
2. นางสทิธา ปัญจมาลา

ผู้ทรงคุณวุฒิ
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
ศูนย์สารสนเทศการศึกษาระดับพื้นฐาน สำนักผู้อำนวยการ

WORLD-CLASS STANDARD SCHOOL

